

Gymnázium v Českém Těšíně

Autor grafiky: Theodor Bardas

Z deníků studenta v letech 1945 – 1951

vybral Břetislav Fajkus

Památce našich třídních profesorů Otty Furcha a Františka Stachovce, kteří nás spolu s ostatními profesorkami a profesory dovedli k maturitě v roce 1951 a dali nám dobré základy pro úspěšné uplatnění v životě.

Setkání s profesorem Stachovcem u příležitosti jeho šedesátky v roce 1980

Úvodem

Rok 1945 – konec druhé světové války a vysvobození z nacistické okupace – znamenal pro nás Čechy a Slováky otevření cesty pro svobodný rozvoj ve společném demokratickém státě a naději na šťastný a spokojený život v budoucnosti.

Můj otec, poštovní úředník, byl přeložen z Ostravy na poštu do Českého Těšína, kam jsme se přestěhovali v létě 1945. Byl nám přidělen byt po Němcích, v němž jsme si ponechali velký psací stůl s různými skříňkami a šuplíky. Tento kus nábytku jsem okupoval já se svými školními učebnicemi a sešity. Tím jsem získal místo pro psaní, a tak mne napadlo zaznamenávat svou činnost, své názory a pocity. Bylo mi 12 let a začal jsem psát deník.

Svá gymnaziální léta jsem započal již za protektorátu v roce 1943, kdy jsem byl přijat na Reálné gymnázium v Ostravě, Matiční 5. Od školního roku 1945/46 jsem pokračoval na Gymnázium v Českém Těšíně.

Studenti, kteří nastoupili do tehdejší tercie z protektorátních škol, měli proti místním z Těšínska obrovskou výhodu – relativně dobrou znalost jazyka. Na rozdíl od Těšíňáků, kteří museli navštěvovat v důsledku okupace polské a německé školy, jsme zvládali výuku snadněji a úspěšněji, což nám umožnilo věnovat se v daleko větší míře i mimoškolním aktivitám, především skautským.¹ Skautský slib a „desatero“ představovaly pro nás základní zásady chování a jednání ve škole i v mimoškolním životě: Junák je pravdomluvný, věrný a oddaný, prospěšný a pomáhá jiným... Skautské aktivity: schůzky, vycházky, brigády, výstavy, soutěže, loutkové divadélko pro děti se tak staly neoddělitelnou součástí našeho dospívání.

Český Těšín byl od roku 1945 opět okresním městem s příslušnými úřady a institucemi včetně okresních redakcí krajských deníků, které měly své okresní mutace, tzv. lokál, zprávy o událostech ve městě a okrese. V těchto okresních redakcích se pěstovala i vývěsková služba zaměřená především na oznamování výsledků okresní soutěže místních fotbalových klubů. To se dělo v neděli večer a redaktoři tuto službu rádi svěřovali za úplatu studentům. Takto začala i moje činnost od roku 1946 v okresní redakci Nového Slova, deníku národně socialistické strany. A tak mě napadlo, co kdybych do těch novin napsal. Byly to nejdříve „lokálky“, postupně i větší zprávy a „kurzivky“, malá zamyšlení nad počasím a událostmi ve městě a okolí, čímž jsem si vylepšoval věčně prázdnou studentskou kapsu. Po zrušení Nového Slova v r. 1948 jsem pokračoval v deníku Práce.

Ale to vše by nezdůvodňovalo, proč jsem se rozhodl zveřejnit úryvky z deníků pubertálního studenta. Dnes si uvědomuji, že to rozhodující, co ovlivnilo můj další život, byla škola: českotěšínské gymnázium. Každodenní setkávání s učiteli a jejich výklady, které z dnešního hlediska měly kolikrát charakter vysokoškolských přednášek (někteří učitelé jako např. Alois Sivek, Ladislav Sedláček, Miroslav Havrlant se později stali vysokoškolskými profesory), ale i jejich výchovné působení, rady do života a také zasloužená pokárání a tresty, to vše považuji za základní imprint do dospívání, totiž touhu po poznávání světa a svého budoucího filozofického zaměření.

¹ Činnost gymnázia na Frýdecké ulici byla obnovena 1. září 1945 pod názvem Státní reálné gymnasium v Českém Těšíně. Krátce nato, 18. září 1945, byly při něm zřízeny pobočky s polským vyučovacím jazykem.

A neméně důležitou formující složku svého života – což je snad stejně důležité i dnes - je třídní kolektiv, který se snad neliší od kolektivů současných. Ale přece jen, když se každoročně scházíme i po šedesáti letech, byť ve stále ubývajícím počtu, a máme si co říci i dnes, přece jen to něco říká o kvalitách tohoto kolektivu.

Jinak všem profesorům i spolužákům patří můj dík a také omluva za „výšplechty“ pubertálního kluka. Čtenářům to snad přinese oživení vzpomínek na dobu před více než šedesáti lety, a když nic více, tak příležitost pro zasmání. Od té doby se mnoho věcí změnilo. Ale mně to při pročítání deníkových zápisků připadá, jako by to bylo včera.

Nakonec ještě přání: Ať žije a vzkvétá českotěšínské gymnázium.

Třída III. A na konci školního roku 1945 – 1946 před budovou gymnázia

LEDEN 1946

Úterý 1. I.

Ráno a dopoledne jsem četl knížku. Odpoledne jsem šel k Pavlovi, kde jsme si prohlíželi známky, načež jsme se toulali městem. Uviděl jsem svého bývalého spolužáka Adámka a hned jsme se srdečně rozhovořili. Chodili jsme městem, a když se začalo stmívat, šel jsem domů. Večer jsem četl knihu „Radioví detektivové“ a o deváté jsem šel spát.

Pondělí 7. I.

Ráno jsem šel do školy, ale na škole byl lístek, že se učíme až 14. ledna. Vrátil jsem se domů a pomáhal jsem mamince. Odpoledne jsem šel do klubovny, kde jsme hráli ping-pong.

Čtvrtek 24. I.

Ráno jsem byl ve škole, odkud jsme šli na výstavu české knihy na Těšínsku. Poprvé jsem uviděl, že bratr Batul „pobírá“ za jednu holkou, ale nevím zcela určitě, která to je. Já sám se již dlouho znám s Olinou a podařilo se mi udělati u ní oko. Odpoledne jsem se nezúčastnil oddílové schůzky, protože jsem musel rýsovat rys. Večer jsem se učil.

ÚNOR 1946

Pátek 1. II.

Místo školy jsme šli (celá třída) na pohřeb spolužáka Hampla. O půl osmé jsme se sešli u nádraží, odkud jsme vlakem jeli do Vojkovic. Odtamtud jsme šli k jeho chalupě (tři čtvrtě hodiny cesty). Tam jsme se šli na zemřelého podívat, seřadili jsme se a za půl hodiny jsme vyrazili. Ke kostelu jsme šli v pohřebním průvodu asi tři čtvrtě hodiny. Vše v kostele trvalo 1 hodinu a poté jsme šli na hřbitov, kde jsme se rozloučili s mrtvým proslovem. Za naši třídu měl Pácl. Ze hřbitova jsme šli do hospody, kde jsme se posilnili na další cestu. Snědl jsem 5 rohlíků, 10 koláčů a čaj. Pak jsme rychle šli na vlak. Ve Vojkovicích jsme očekávali příjezd vlaku, ve kterém jsme celou cestu zpívali. O půl třetí jsem přišel utrmácen domů.

Sobota 2. II.

Dopoledne jsem byl ve škole, odkud jsme šli do kina na „Lenin v říjnu“. Film líčil život Lenina v Leningradu (Petrohradu) a ruskou revoluci.

Sobota 9. II.

Ráno jsem šel do školy, kde jsme první hodinu psali „konu“ z matematiky. V šatně jsem Olině schoval kabát, a poněvadž jsme jí dlouho nedali pokoj, byla na nás nazlobena. Když jsem s ní chtěl u domu mluvit, dělala, že se mnou nemluví. Když jsme se pak potkali na schodech, už bylo dobře.

Pátek 15. II.

Dopoledne jsem byl ve škole, kde jsem očekával osudnou chvíli, kdy mi budou přečteny známky. Po druhé hodině jsme šli na ukázky jiu-jitsu s instruktorem SNB. Potom, poslední hodinu, byly čteny známky, které mi velice dobře dopadly, měl jsem po prvé na gymnáziu samé jedničky a jsem 2. žákem ve třídě III. A

BŘEZEN 1946

Úterý 5. III.

Dopoledne ve škole. Pan prof. Furch nám říkal, abychom s Páclem dávali slabším žákům kondice. Já se mám učit s Kohutkem a Konopkou. V šatně jsem schoval Olině rádiovku (hledala ji, byla velká švanda a přítisk). Odpoledne jsem se učil a nakupoval, večer hrál na housle a četl Junáka a Malý Lord.

Středa 6. III.

Dopoledne jsem byl ve škole, kde jsme oslavili výročí narození prez. Osvoboditele oslavou v kreslárně ústavu. Recitační kroužek přečetl životopis Masarykův a po zazpívání hymny byla oslava skončena.

Čtvrtek 7. III.

Abychom oslavili prezidenta Masaryka činem, rozhodlo se ředitelství gymnázia, že žactvo bude vybírat na Masarykovu ligu proti tuberkulóze. Já jsem vybíral v Havlíčkově ulici s Páclem a vybrali jsme 1189 Kč. Odpoledne jsem se učil a večer jsem šel na oddílovou schůzku, kterou vedl br. Gavenda. Byl jsem přerazen z medvěďů do lišek jako podrádce. Večer jsem byl u Olgy skrz matematiky.

Neděle 17. III.

Je to den Olininých narozenin. Již od rána jsem hrál na housle, protože v deset hodin byla generální zkouška. Zdržel jsem se tam do dvanácti. Po obědě jsem rýsoval, a tak jsem se ani nenadál a byly tři hodiny. Vzal jsem housle a šel jsem k Stoklasům. Bylo nás tam pět: já, Olga, Dáda, Balonová a Herta. První číslo bylo La Paloma, druhé O sole mio. Cukroví a bonbonů bylo tam dost. Také jsme hráli hry a to: Jela babička do Ameriky a na písničky. Herta odešla v půl šesté a Hela v šest hod. Tak jsme zůstali sami s (Komárkovou). Komárková to začala, totiž vzala srdce a dala mi polovinu (na důkaz přátelství). Olga slepené srdce rozřízla. Pak jsme seděli na pohovce, kde mne obě dvě chytily kolem krku. Zazpívali jsme si také několik národních písní, samozřejmě že byla švanda (to asi z toho vína, kterým jsme si přiřukli na zdraví). Potom přišla paní Stoklasová se zprávou, že Olga má jít pro věnec. Potom jsem šel ještě s Olgou odprovdit Dádu, neboť na zpáteční cestě jsem mohl jít sám s Olgou, ale nadržela ona mne, ale samozřejmě já ji. Tak jsem oslavil Olininy narozeniny. Dlouho do noci jsem o tom přemýšlel, neboť mě mají rády dvě, já však stojím za tou první.

Neděle 24. III.

Ráno jsem vstal v šest hodin. Rychle jsem se oblékl a šel na vycházku. Sraz byl (všech skautů) na nádraží. Jeli jsme frýdeckým vlakem o půl osmé z Těšína. Z každé družiny bylo 6 členů. Jeli jsme až do Hnojníka. Pak jsme se u nádraží seřadili a po rozkazu br. Harryho jsme šli podle mapy do Komorní Lhotky ke kostelu. Zbloudili jsme trochu, ale ne tolik jako medvědi. Když přišly všechny družiny, šli jsme za vesnici, kde jsme hráli různé hry. Dále jsme tam poseděli. Od tři čtvrtě na jedenáct jsme hráli na plíženou do půl dvanácté. Úkolem bylo dostat se do vesnice ke kostelu. Potom jsme šli do Dobratic. V jedné chalupě skauti, kteří šli napřed, uvařili čaj! Vypili jsme jej a šli jsme dál. Tu proti nám jde jeden muž a všecek ustrašen prosil Harryho, aby mu šel odklidit granát, že jej má na zahradě. Harry ochotně šel s ním, a protože nebyl odjištěn, v jedné prolákleň si s ním bouchl. Potom jsme přišli k jedné hospodě, kde nás již čekali budoucí skautíci. Po ukončení mimořádné oddílové schůzky jsme šli do Vojkovic. Večer jsem byl u Olgy. Když jsem přišel domů, dostal jsem zákaz ji navštěvovat.

DUBEN 1946

Pondělí 1. IV.

Dopoledne jsem byl ve škole. V latině byla Olga tasena. Furch se jí ptal, jestli ví, že jí říkají Fajkusová. Zarděla se usmívala, což vyvolalo ve třídě hodně smíchu. Když pak neuměla, zavolal: „Fajkus, nestydíš se za ní?“ Rychle jsem si sedl, ale třída se začala řehtat i s Furchem. Dopoledne jsem pomýval nádobí. Potom jsem šel do Masarykových sadů, odkud jsem šel s Batulem na SK Český Těšín, kde byl trénink. Dal jsem si kolo kolem hřiště. Večer jsme hráli s tatínkem na housle a učil jsem se.

Středa 3. IV.

Je to den mých narozenin. Vždycky jsem byl rád, ale teď mluvím jinou. Alespoň kdybych byl o 1 rok starší. Dopoledne jsem byl ve škole, kde jsem dostal jedničku z tělocviku, ale když jsme psali test z fyziky, mám asi poslední příklad špatně. Dopoledne jsme byli s Batulem sbírat plechovky, kterých jsme nasbírali 170. Potom jsem šel na družinovou schůzku, která byla venku při Olši². Když jsme šli s Páclem, hádali jsme se o to, kdo je lepší: Furch nebo Kožuchovič a Furch stál za námi. My jsme ho avšak neviděli, až potom. Po schůzce jsem šel domů, kde jsem se učil a pomáhal mamince. Byla řeč, že když Stoklasovi nedostanou obchod, který mají pod správou, odstěhují se do Hradiště. To by byla pro mne menší katastrofa.

Čtvrtek 11. IV.

Dopoledne ve škole. Na Olině chování vidím, že se mě vždy zastává. Dopoledne jsem byl o druhé hodině na radnici, kde jsme měli skládat s Batulem odborku průvodce, ale nebylo z toho nic. Br. Vaňka měl schůzi. Doma jsem se učil a o páté hodině jsem šel na oddílovou radu, kde jsem se přihlásil do redakčního kruhu Totem. Měl jsem krásnou příležitost, totiž výprava 100 členů Junáka jede do Ameriky. Rodiče to ale nedovolili.

² Oficiální název řeky v této podobě pochází až z roku 1961, do té doby se běžně používalo (a stále ještě používá) název Olza. Spor o název řeky však není sporem česko-polským.

Pátek 12. IV.

Dopoledne ve škole. Prof. Pešák mne postrašil, že jsem se zhoršil. Odpoledne ve dvě hodiny jsme s Batulem skládali na radnici odborku průvodce, kterou jsme složili, a získali tak pro družinu 100 bodů. Potom jsem se toulal městem. Pí Adámkové jsem odnesl šaty. Odeslal jsem soutěž. Večer jsem hrál. Složil jsem písničku „Student“.

Sobota 27. IV.

Dopoledne ve škole. Odpoledne o půl třetí byl sraz na SK Český Těšín. Bylo pokračováno ve Svojsíkově³ závodu atletickým trojbojem. Nejdříve byl běh na 60 m, který jsem běžel 10,1 s. Potom byl hod asi půlkilovou cihlou. Hodil jsem 23,80 m. Ve skoku dalekém jsem byl třetí s 347 cm. Ze všeho jsem měl nejlepší hod, který mne z toho vytrhl. Byl jsem v kategorii 12 - 13 let prvním s 382 body před Adámkem 370, Vlčkem a Výtiskem. Dostal jsem diplom.

Neděle 28. IV.

Dopoledne jsem se učil a kreslil výkres. Odpoledne bylo pokračováno ve Svojsíkově závodu těmito disciplínami: stavba stanů, střelba vzduchovkou, ranní čtvrt hodinka a pořadový výcvik a signalizace. Závod vyhráli Jestřábi, 2. Kamzíci, 3. Medvědi a poslední naše družina, Lišky. Potom br. Harry jednotlivé družiny vyfotografoval, načež byl průvod městem do Masarykových sadů, kde u Olzy jsme zpívali písničky. Byla jmenována 1. hlídka oddílu Č. Těšín. Vedoucí: Marek, ostatní: Skopal, Fajkus, Pácl, Žižka, Konečný. Večer jsem psal úlohy.

KVĚTEN 1946

Čtvrtek 9. V.

Dopoledne byl sraz v půl deváté v klubovně, odkud jsme šli průvodem městem s různými skandovanými výkřiky (Přijďte všichni z českých rodin na náměstí v deset hodin). Na náměstí byl čten rozkaz prezidenta Beneše k 9. květnu 1946. Odpoledne byla oddílová rada ve čtrnáct hodin a večer akademie, kde jsem vystupoval jako živý obraz.

³ Antonín Benjamin Svojsík (1876 – 1938) byl učitelem tělocviku na reálném gymnáziu v Praze na Žižkově. Je zakladatelem českého skautingu, který u nás nese název Junák. Byl založen v roce 1914, od roku 1915 vycházel rovněž stejnojmenný časopis. V roce 1938 odejel Svojsík do tehdejšího Sovětského svazu, aby se seznámil s výchovou místní mládeže. Zde onemocněl streptokokovou nákazou, které po návratu v Praze podlehl. Je pohřben na Vyšehradském hřbitově. Junák byl za nacistické okupace v roce 1940 zakázán, jeho činnost byla obnovena v roce 1945. V roce 1948 byl začleněn do Svazu československé mládeže a 1. ledna 1950 byla jeho činnost ukončena. V době Pražského jara byl obnoven a působil od března 1968 do ledna 1970, pak byl opět zakázán a nahrazen Pionýrskou organizací Socialistického svazu mládeže. V prosinci 1989 byl obnoven pod názvem Český junák – svaz skautů a skautek.

Úterý 28. V.

Místo vyučování jsme měli ve škole oslavu. Před 62 lety narodil se v Kožlanech u Plzně prezident Dr. E. Beneš a slaví dnes 62. výročí narození. Ve škole byly hlavně projevy, číslo na klavír, housle s doprovodem klavíru a básně Jar. Seiferta: „Presidentovi Dr. E. Benešovi“. Olga přišla do školy navoněná a snad i napudrovaná (já se v tom nevyznám). Batul si z ní hrozně utahoval a já jsem byl pro to. Když jsme nastoupili k odchodu do kreslírny, řekl jí Batul, když po nás chtěla tašku, kterou jí kluci vzali: „Co po něm chceš? (myslel na mne), Dyť on tě nezná!“ Olga odpověděla: „Já ho též neznám!“ „Víš proč? Protože jsi navoněná a čert ví, co ještě!“ Šla pryč, ale neviděl jsem, že by se urazila. Usmyslil jsem si, že jí ještě domluvím, aby toho pudrování nechala. Po školní oslavě jsme šli do kina na Sportovní přehlídku v Moskvě. Mimo tento film byly ještě 2 krátké filmy a týdeník. První líčil výcvik českých vojáků v osvobozené vlasti a nazýval se „Pod vlajkou svobody“. Druhý „Život roháče“ byl ze života plachého ptáka našich rybníků – roháče. Viděl jsem, jak si staví hnízdo a jak se líhnou z vajíček mláďata. Hlavní film byl barevný. K přehlídce v Moskvě se dostavili sportovci celého SSSR. Nejdřív byla přehlídka, které přihlížel Stalin a vedoucí národa a strany. Po přehlídce jednotlivá odvětví podala ukázkou ze svého cvičení. Někteří cvičili s pádly, jiní s puškami atd. Z barevného filmu mne však bolela hlava. Olga ukázala, že není urážlivá, protože nám dala bonbony. Připadalo mi, jako by uznala, že to neměla dělat. Odpoledne jsem dělal úlohy a v půl šesté jsem šel na schůzku. Večer jsem se připravoval z ruštiny.

ČERVEN 1946

Sobota 22. VI.

Ráno jsem zašel pro mléko, posnídal a zanesl snídani tatínkovi na poštu. Šel jsem do školy na devátou hodinu. Dalo se očekávat, že mám samé jedničky. Samé měli: já, Zapletalová a Pácl. Vizo: Hučková, Halama, Walachová, Výtisk. Odpoledne jsem dělal totem a o čtvrté hodině jsem šel na družinovku. Schůzka se konala v nové klubovně. Ke svému velkému potěšení jsem zjistil, že z naší družiny má vyznamenání Hübner a také si zlepšil 2 známky.

Pondělí 24. VI.

Dopoledne jsem nedělal nic užitečného. Odpoledne jsem četl, a protože přšelo, nešel jsem ani ven. Když přestalo pršet, vyšel jsem ven a právě jel kolem Adámek. Vzal mne na kolo a jeli jsme pro Pražáka. Když však nebyl doma, vzali jsme to oklikou přes Svibici do klubovny. V klubovně byl Batul, ale když jsem s ním chtěl mluvit, řekl, ať se ani k němu nehlásím. To se mi vůbec nelíbilo od kamaráda, protože jestli jsem mu něco udělal, měl mi to říci do očí! Chvilí jsem tam ještě byl, pozdravil a šel domů. Jestliže nemluví se mnou z navedení děvčat, tím horší pro něho, neboť já si nechám dlouho něco líbit, ale když uvidím tu nudnou tvář v mé společnosti, řeknu si dost. Naše přátelské styky jsou přerušeny. Prázdniny nebudu mít příjemné, protože trochu budu musít na to vzpomínat. Dlouho do noci jsem o tom hloubal a zdály se mi usvědčující sny. Večer jsem hrál na housle. Maminka mi koupila gumáky za 428 Kčs.

Středa 26. VI.

Ráno jsem vstal a chystal kufr (v šest hodin). V devět hodin byl odjezd zvláštním vlakem do Prahy. Mimo četných zastávek, když nebyla volná trať, stáli jsme v Karviné, kde jsme přibírali studenty z Karviné, v Bohumíně, v Přívoze, v Hranicích, v Olomouci, v České Třebové, v Pardubicích, v Kolíně, v Čes. Brodě a konečně v Praze, kam jsme přijeli v 21:15. Na nádraží byla uvítací řeč. Pak jsme odešli do školy na Havlíčkovu náměstí. Usnuli jsme v 23:30, když nám pan profesor vypravoval pohádku.

Čtvrtek 27. VI.

Ráno jsme vstávali v šest hodin. Umyl jsem se, oblékl a šel na snídani. Odtud celá třída pod vedením prof. Kožuchoviče šla přes Hybernskou, Celetnou a pak na Spartu, kde jsme si koupili lístky na fotbalové utkání Slávie proti Hibernians. Od Sparty jsme šli do zoo. Na cestě jsme se stavili do jedné boudy na trubičky. V zoo jsem obdivoval prostředí, kde zvířata žila, neboť to vypadalo jako přírodní. Byli tam: ptáci, medvědi, lvi, tygři, hadi, želvy, sloni, žirafy, velbloudi, nosorožci, různé vodní živočichové i krokodýl. Při prohlídce jsme se stavili na sodovku a dostali jsme zdarma perníky. Po prohlídce zoo jsme šli na Maroldovo panorama bitvy u Lipan. Obraz na stěně úplně splýval se skutečností, která byla na zemi (kameny, vozy). Odtamtud jsme šli pěšky k výstavišti, pak tramvají k Wilsonovu⁴ nádraží a do kantýny na oběd. Po obědě jsme měli rozchod jednu hodinu. Já jsem šel s Batulem do ústředí Junáka. O čtvrté hodině jsme šli na petřínskou rozhlednu (65 m), odkud byla krásná vyhlídka na celou Prahu. Při cestě na rozhlednu nás překvapil déšť, proto jsme se schovali v jedné restauraci. Z rozhledny jsme šli na nábřeží Legií, kde jsme se dívali na památníky. Potom jsme šli do kantýny na večeři. Bylo to, co na oběd: polévka, konzerva od UNRRY⁵ a brambory.

Dověděl jsem se hodně věcí: Batul si během cesty dopisoval s Emou, nadhodil jí něco o Radovi, řekla, že o něj nestojí. Na otázku: „A co Budha?“, odpověděla, že o něj může stát Olga a Ilona. Když mi to řekl, řekl jsem mu, co si o mne myslí (on tomu věřil). Nejsem záletník. Ilona je vtíravá. Když se jí u mne nic nedaří, je na oko chladná, ale když má příležitost, jako by se nevzdávala naděje. Její naděje je však marná, neboť já stojím a vždy budu stát za první.

Pátek 28. VI.

Ráno jsme vstali v šest hodin a šli jsme posnídat. Po snídani jsme šli k Prašné bráně, odkud vyjela tramvajka s námi na okružní cestu Prahou. Jel s námi průvodce, který nám ukazoval všechny paláce. Nejdřív jsme si prohlíželi Staré Město a Hradčany s chrámem svatého Víta a Zlatou uličku. Potom jsme jeli do Valdštejnova paláce, kde byla umělá krápníková jeskyně, různé sály a jeho obydlí.

⁴ k Wilsonovu (dnešnímu Hlavnímu) nádraží.

⁵ UNRRA (Správa spojených národů pro pomoc a obnovu) vznikla v roce 1943 a sdružovala celkem 44 zemí. Jejím účelem bylo poskytovat potraviny, léky, palivo, oblečení a přístřeší obětem 2. světové války. Soustředila se i na pomoc hospodářským podnikům. Největší podíl na dodávkách měly USA (72 %), Velká Británie a Kanada. Činnost organizace byla ukončena v roce 1947. Její pomoc Československu činila 15 % celkové spotřeby.

Zjistil jsem, že Ema má takovou povahu jako Pácl. Po obědě jsme měli volno. Já jsem šel do obchodu. Koupil jsem si supper z UNRRY. O půl čtvrté jsme šli na Spartu. První Slavia – Zbraslav 5:2, druhý Meteor Vršovice – SK Chodov 6:3. Hlavní zápas Slavia – Hibernians skončil k naší potěše vítězstvím Slavie 3:2. Obdivoval jsem technickou hru obou mužstev. Od hřiště jsme jeli tramvají do kantýny na večeři.

Sobota 29. VI.

Dopoledne jsme byli v Národním muzeu, kde jsme si prohlíželi různé kameny, sochy, starožitnosti, vykopávky a staré mince. Odpoledne jsme byli v Národním divadle, kde se hrála pohádka „O Honzovi“. Bylo to krásně upraveno a byla to němohra. Uchvátilo mne to. Z divadla jsme šli do kina. Zalezli jsme do nejstaršího kina v Praze na Starém Městě. Hrál se „Pan profesor se zlobí“ a dost se mi to líbilo. Bylo tam 23 diváků. Z kina jsme šli na večeři. Pácl si skutečně myslí, že blbnu za Ilonou. Snažil jsem se vyvrátit tuto pověru a doufám, že Olga nevěří.

Neděle 30. VI.

Ráno jsem napsal lísteček toho znění:

Olgo, věříš v pověry?

Všetečná otázka, což, ale snad pochopíš, proč se tě na to tážu.

Odpověz ANO – NE

Včera totiž byla Olga s Páclm a jinými žáky v památníku Osvobození a Pácl dělal narážky, a když prý něco řekl o Iloně, bledla. Rozumně jsem s ní promluvil a věděl jsem, že nevěřila. To je další důkaz proti Páclovi, protože pomlouvá a lže. Po snídani jsme šli na Vyšehrad, odkud jsme se dívali na loďky. Někteří šli do kostela, jiní prohlíželi hřbitov, kde byly hroby četných dobrých velkých mužů. Zpět jsme jeli tramvají. Po obědě bylo volno. Já jsem měl v úmyslu se projet loďkou. Nikde však je již neměli, proto jsme šli s Halamou na koupaliště pod Vyšehrad. Byli jsme tam dvě hodiny. Když jsem chtěl vlézt do Vltavy, tak mi chlap nadával, jestli se chci utopit (Uplaval jsem tam jenom asi 10 m). Zpět jsme jeli tramvají na Žižkov. Navštívili jsme výstavu Pražské revoluce. Velice mne to zajímalo. Byly tam všechny zbraně, kterými povstalci bojovali, a mnohé obrazy a dokumenty. O páté hodině jsme šli na večeři, odtud do Národního divadla. Hrál se Smetanova opera „Hubička“. Všem se velice líbila. Spát jsme šli jako obvykle v jedenáct hodin.

ČERVENEC 1946

Pondělí 1. VII.

Ráno jsme šli k snídani. Olga byla nějak smutná. Po snídani jsme šli k Vltavě, kde jsme sedli na parník dr. E. Beneše, který nás vozil po Vltavě. Po obědě jsem šel s Halamou na loďky. Jezdili jsme po Vltavě přes hodinu. Potom jsme šli kupovat památky rodičům. Já jsem koupil mamince sošku, tatínkovi šle a sestře medvídku. Potom jsme šli do kina „Světozor“, kde se hrálo „Zloděj z Bagdádu“. Byl to barevný film a odnesl jsem si z něho hodně ponaučení. Velice mne nadchnula krása princezny a něžnost. Z kina jsme šli na večeři a odtamtud do školy. Je to vlastně poslední den v Praze. Na jedné

straně jsem rád, že odtud pojedu, na druhé straně se mi nechce loučit s naší matičkou a všemi těmi památkami. Olga vystupuje v Olomouci a jede do Přerova. Umínil jsem si, že ji napíši na rozloučenou dopis. To jsem také udělal, vysvětlil jsem jí všechna tajemství a slíbil jí věrnost.

Čtvrtek 18. VII.

Prázdniny jsme trávili u tety na Morávce-Zajičorce.

Ráno jsem vstal ve tři čtvrtě na čtyři. U tetiny zahrádky stál jelen. Byl veliký jako kráva. Když bylo tři čtvrtě na čtyři, šel jsem oblečen ve skautském kroji k Bohušovi. Šli jsme přes Kyčeru a Lipové ke kostelu. Po cestě jsme potkali dva skauty. Při kostele již čekali čtyři skauti z Mohelnice. O čtvrt na sedm jsme vyjeli nákladním autem. Cestou jsme se stavili v Raškovicích a ve Vyšních Lhotách, kde jsme přibírali skauty, takže nás bylo 45. Do Ostravy (tak se od nynějška jmenuje statutární město Moravská Ostrava) jsme přijeli v sedm hodin nad most Sikory. Odtamtud jsme šli na hřiště Slezské Ostravy, kde bylo seřadiště. Ve čtvrt na deset jsme vyšli do ulic na náměstí. Bylo nás všech skautů a skautek 5843, takže jsme zaplnili celé náměstí. Pan prezident přijel v jedenáct hodin a šel nejdřív do radnice, kde přijal řadu deputací. Byla s ním na jeho cestě Moravou a Slezskem jeho choť a generál Svoboda. Ve čtvrt na jednu přijal náš slib. Byla také přehlídka čestné čety Junáka a SČM⁶. Po slibu byly zahrány hymny a pan prezident odjížděl. Byli jsme asi dva kroky od něj, od jeho auta. Potom byla ještě přehlídka všech Junáků a všech skautek. Pochodovalo se v šestistupech. Zpět jsme jeli o půl třetí a ve tři jsme byli na Morávce u kostela. Mně se v batohu rozbila všechna čtyři vejce. U Morysa pod mostem jsme se koupali a potom šli přes Kyčeru domů. Našel jsem kozáka. Přišel jsem v sedm, ale krávy jsem ještě musel pást. Přišel na pasínek nějaký pán s klukem (asi tak jako já) a ptal se, kde bydlí teta. Když jsem hnal zpět, šel s námi. Moc se mi nezamlouval. Po večeři prosil o nocleh. Asi v půl desáté přišla Lidka s kamarádkou. Lidka pravila, že se asi nedostanu na skautský tábor. V jedenáct jsem usnul. Poplakal jsem si večer.

⁶ SČM (Svaz české mládeže) vznikl po 9. květnu 1945 a byl jeden ze 4 mládežnických svazů od počátku vedených Komunistickou stranou Československa (vedle Svazu mládeže Karpat, Zvázu slovenskej mládeže a Svazu polské mládeže). V roce 1949 došlo k jejich sjednocení pod názvem Československý svaz mládeže (ČSM), který se stal součástí Národní fronty. Všechny ostatní mládežnické organizace byly zakázány. 18. března 1968 se tato organizace rozpadla na řadu dílčích organizací. Po srpnové okupaci Československa v roce 1968 byla 27. listopadu 1969 ustavena Federální rada dětských a mládežnických organizací ČSSR, která připravila opět sjednocení mládežnických organizací, k němuž došlo v lednu 1970 pod novým názvem Socialistický svaz mládeže. Činnost samostatných skautských organizací – Junáků a dalších mládežnických organizací byla zakázána.

Československé středisko Junáka v roce 1946
Vpravo vůdce střediska Ota Gavenda – Harry (1919 – 2003)

ZÁŘÍ 1946

Čtvrtek 4. IX.

V půl deváté začínal nový školní rok bohoslužbami. Já jsem byl v evangelickém kostele, kde měl kněz pěkné kázání. V deset hodin bylo oficiální zahájení. Očekávali jsme, kdo přijde, a k našemu potěšení přišel Furch. Zapsal všechny, je nás celkem 46 (2 Židovky). Sedím prozatím, než přijde Pácl, s Bardasem.

Úterý 10. IX.

Dopoledne ve škole, kde jsme měli volby výboru. Zvolili mne kulturním i sociálním referentem, ale zůstal jsem kulturním. Z toho vyplývá, že musím dělat stěngazetu. Náš výbor vypadá takto: důvěrník Pácl, zást. Zapletalová, soc. ref. Hučková, kult. ref. já, pokl. Olšovský, sport. ref. Rada.

Neděle 15. IX.

Ráno byl sraz v sedm u klubovny, odkud byl odjezd do Lazů. Vezla nás dvě auta: Martínkovo a ONV. Já jsem jel na Martínkovu. Jeli jsme přes Darkov, Frýštat, Karvinou, Orlovou do Lazů, kde bylo seřadiště průvodu u SNB⁷. Asi v deset vyšel průvod do Svojsíkova údolí. Cestou jsme se zastavili na Rev. náměstí u pomníku. Na hřišti bylo vztyčení vlajky a proslovy náčelníka Dr. Plajnera, předsedy

⁷ SNB – Sbor národní bezpečnosti. O jeho založení bylo rozhodnuto v československé vládě v Košicích 17. dubna 1945, kdy se projednávaly otázky budoucí organizace bezpečnostních složek v osvobozeném Československu. Komunisté zde prosadili zrušení četnictva a celého policejního aparátu a jeho nahrazení jednotnou organizací – Sbohem národní bezpečnosti, který se skládal ze dvou složek: Veřejné bezpečnosti (VB), která vykonávala funkce dosavadní policie, a Státní bezpečnosti (StB) – politické policie, od počátku řízené komunistickou stranou, která se po únoru 1948 stala jedním z nástrojů komunistického teroru. 15. února 1990 StB zanikla, Veřejná bezpečnost byla 15. července 1991 přeměněna na Policii České republiky a Policejní sbor Slovenské republiky.

MNV⁸ z Lazů. Po projevech bylo odhalení pamětní desky A. B. Svojsíkovi, načež byl rozchod. Odpoledne byl turnaj v odbíjené, který se zvrhl, různé hry a my jsme stavěli bojovou lávku za 4,45 min a bourali za 1,45 min. Odjeli jsme asi v půl páté všichni na jednom autě. V Těšíně byla pak ustavena hlídka pro Prahu, v níž jsem byl i já. Členové: Marek, Lasota, Vojnar, Žižka ml., Bílek, Rotman, Skopal, Olšovský, Vincour, já a Martínek. Nejdřív mi maminka nechtěla dovolit, ale přišla k rozumu.

LISTOPAD 1946

Neděle 3. XI.

Dopoledne v kostele, kde byl také Vodník. Pak jsem šel na loutkové, které se hrálo v klubovně. Dost se jim to povedlo. Odpoledne jsem byl u Batula, který mi svěřil své tajemství: Začalo to cestou z Prahy, kdy si s Emou dopisoval a napsal jí, že ji má rád, a ona mu také. Pak se seznámil s Martou a odjel do Anglie. Marta mu psala více, než se slušelo, a on jí také. Jejím prostřednictvím si dopisoval s Emou, která mu napsala, že Ilona má nápadníka (myslela mne). Mimo to mu Marta v posledním dopise psala, aby po svém příjezdu nejevil přílišnou náklonnost k Emě, protože bude na něj upřena pozornost všech. On se podle toho choval. Myslím, že bude zase dobrým přítelem.

PROSINEC 1946

Pondělí 2. XII.

Dopoledne ve škole. Ilona i Ema si myslí, že za nimi blbnu (Velký omyl!). Bude to kruté, až poznají opak. S Olgou ani nemluví, zkrátka jakoby nic a zatím... (přece tichá voda břehy mele). Ema se usmívá na Pavla. To bude tragédie. Odpoledne v kině na „V horách duní“. Byl to pěkný film, který popisuje odboj jedné zapadlé vesnice. Konec je však smutný. Je to škoda. Večer příprava.

Sobota 21. XII.

Latina – skutečně jednička. Poslední den ve škole, kde jsme dali Stachovcovi víno a kalendář, čeština se vyznačovala tím, že se kecalo!

⁸MNV – místní národní výbor, popř. MěNV – městský národní výbor – byly orgány místních zastupitelstev v obcích a městech, které fungovaly v letech 1945 – 1990 jako orgány státní správy. Byly podřízeny ONV (okresním národním výborům) a ty zemským národním výborům (ZNV), po jejich zrušení v roce 1949 KNV (krajským národním výborům).

LEDEN 1947

Sobota 18. I.

Dopoledne ve škole. V češtině nám Sivek vyprávěl o Bernardu Shawovi jeden vtip. Psala mu jedna dáma: Co kdyby se spojila vaše moudrost a moje krása, jaké by z toho byly děti. On jako představitel vtipného člověka jí odpověděl: Co by z toho bylo, kdyby se spojila vaše moudrost a moje krása.

Sobota 25. I.

Dopoledne ve škole. Myslím, že neobhájím ani ty 3 dvojky. Jaksi se to na mne bortí, hlavně nespravedlnosti. Nevím, co si mám myslet o Emě a Iloně, která mi mluví Břetíčku. Vsadím se, že na mne šijí pytel. Odpoledne jsem šel lyžovat do Hrabiny. Potkal jsem Míšu, tak jsme jezdili spolu. Bylo mi hrozně zima a nejezdilo se tam dobře, tak jsme jezdili v malém podrostu, kde jsem i spadl. Zpátky jsme se zastavili v klubovně. Byla tam Slávka. Jaksi se na mne usmívala a pořád se na mne dívala. Když jsem se já podíval, sklopila oči. Hrome, to by byl úlovek!

Pátek 31. I.

Dopoledne vyučování až na poslední hodinu: Ema samé, Pácl 2, já 3 dvojky. Bud' zaplatíte dvířka u šatny, které nám někdo vyrazil, nebo nedostanete vysvědčení. Z ruky do ruky, řekl Stachovec. 3 ředitelské důtky: Králiček, Rada, Křístková, 5 propadá, 2. nejhorší třída. Ze školy jsme šli hrát hokej. Cieslar mi zlomil hokejku. Odpoledne jsem četl, hrál na housle a štípal dříví.

ÚNOR 1947

Pondělí 10. II.

Dopoledne ve škole. Ema blbne, fyzika mne štve. Když jsem přišel domů, opravil jsem lyže a jeli jsme do Mostů. Pěkně jsme si pojezdili. V pádech to bylo 2:2. Já jsem šel pro lístky do kina a v sedm na 1. pomoc. Probírali jsme svalstvo a kostru, jakož i orgány. Pak doktor mluvil o brzlíku, že je potřebný k vývoji děcka, jehož úkol pak převezme pohlaví. Pravidl, že u chlapů, když je to plné a oni nesouloží, že to vytéká a je to provázeno těžkými sny. Skončil tak: Klukům začnou pučet pod nosem vousy, myslí si, že jsou chlapi a začnou chodit do kina, děvčata se malují a svádějí kluky. To je takový charakteristický popis. Myslím, že jsem předčasně vyspělý, podle doktora určitě. Přemýšlel jsem o tom.

Středa 12. II.

Ráno jsem šel do školy neobvyklou cestou přes továrnu. Potkal jsem se s jednou skautkou, u které mám oko. První hodinu jsme mluvili o pařížské módě a mistrovství světa v hokeji. Pak se šlo do Hrabiny. Já jsem se sáňkoval s Věruškou a Balonovou. Profesoři tam řádili, hlavně Sivek a Stachovec. Stachovec: „Břeťo, kde máte sáně?“ já: „Dole“, a on: „S kým?“ já: „s Věruškou“. Na kopec

přišla Věruška: „Pane profesore, nechcete se svézt?“ on: „ Přirozeně, Věruško, s vámi.“ Nevím, kdo mi zas vlezl do hlavy. (Půjčil jsem jí peníze na čaj.)

Pondělí 17. II.

Dopoledne jsem byl ve škole. Měli jsme skládat psychotechnické zkoušky, ale doktor nepřišel, tak jsme spali časem zívající. Přišla zpráva, že to bude odpoledne v půl druhé. Nic to není, ale ptá se na různé věci. Např.: Čím bys chtěl být a proč? Které povolání se ti nelíbí a proč? Životopis. Volba různých povolání. Jsi pro třídy smíšené nebo dělené? Když se mne ptal, tak jsem řekl, že pro smíšené, že to je zvýšení populace. Doma jsem se trochu učil a četl.

Úterý 18. II.

Dopoledne se pokračovalo ve zkouškách. Je to únavné. Dostali jsme 30 - 50 čtverečků a 3 určené jsme měli přeškrtnout a ostatní podtrhnout. Poslední hodinu byla latina, skoro u všech nás bolely hlavy. Domů jsem tak tak dolezl a šel si lehnout.

BŘEZEN 1947

Pátek 7. 3. III.

Je to velký den, před 97 lety se narodil T. G. Masaryk. První hodina byla fyzika, po ní se šlo do Slávie. Nejdříve byla oslava s pěkným proslovem, potom bylo předvedeno Shakespearovo drama Večer tříkrálový. Moc se mi to nelíbilo, byly tam ostré vtipy, při nichž byli profesori nepokojní. Správci domu Olivie byl podhozen dopis, že se má na ni usmívat, nosit žluté punčochy a podvazky křížem, což nenáviděla a měla smutek, tázala se ho, (myslíc že je nemocen) zdali chce jít do postele, on (mylně se domnívaje, že ho má tak ráda) samozřejmě přisvědčoval atd. Odpoledne jsem byl u Olgy a připravoval se na sobotu.

Sobota 8. III.

Dopoledne ve škole. Domníval jsem se, že budu mít na ruské kompozici 5 (slovy pětku), ale mám 2 (dvojku), Pácl má 4. Odpoledne jsem četl a pomáhal. Ema si půjčila latinský slovníček, že mi ho odpoledne přinese. Přišly tu všechny tři: Ema, Ilona, Dáša. Já si raději nic nemyslím. Večer čtu a čtu a čtu.

Pondělí 10. III.

Dopoledne ve škole. V latině se psalo, půl třídy ode mne opisovalo, tak jsem to zvorál: Měl bych jedničku, kdybych se nedržel náповědy, příště dělám všechno sám. Ve fyzice jsem Emě špatně napověděl a to mne štvě.

Neděle 16. III.

Již včera mne Olga zvala k nim na oslavu. Řekl jsem, že nemám čas. Je to rok a jak se člověk změní. Vloni jsem byl za ní jako blázen a letos bych byl rád, kdyby mi dala pokoj.

Pátek 21. III.

Všichni blázní v podkolenkách. Dostal jsem kázání od třídního. Šavrda mne nařkl, že jsem nezaplatal za psychotechnické zkoušky a něco se přidalo a skončilo to příslibem 2 z mravů. Musím se polepšit. Odpoledne byl těsnopis. Z celé třídy jsem nejlepší v samoznacích. Vždycky mám všechno.

DUBEN 1947

Úterý 1. IV.

Ráno byl sraz v osm hod. u kina a šlo se na film (celá škola). Hrál se „Perutě pomsty“, bezvadný film. Z kina se šlo do školy. Potom byla oslava pro nižší třídy.

1. Hra na klavír (Neznámá)
2. Proslov (Pácl)
3. Vysoko zornička (IV. A + V.)
4. Básnička (Ševčík)
5. Rusalka (IV. A + V.)

Po této oslavě byla oslava pro vyšší třídy, kde jsme zpívali Rusalku. Po oslavách jsme se dovolili u Kožuchoviče a hráli košíkovou. Naštval jsem Pácla a Adámka nepřihráváním. Doma jsem dostal zlámanou hokejkou, musím ji odnést do sklepa.

Středa 2. IV.

Dopoledne ve škole, kde nám byly čteny známky. Počítal jsem 5 (pět) dvojek, ale přepočítal jsem se. Měl jsem samé až na kreslení. Mám stejné s Páclm, Zapletalová má jednu dvojku z latiny.

Sobota 26. IV.

Dopoledne ve škole. Věřuška... se mi zkrátka líbí, je někdy taková čiperka, někdy... no už jsem s tím vlastně u konce. Co na ni vlastně vidím? No tak třeba, že nenesí naondulované vlasy... ksakru, že toho víc není! Kdo odpoví proč?

KVĚTEN 1947

Sobota 10. V.

Krůček k popularitě? Zkrátka: Byl jsem pověřen organizací besídky k oslavě Svátku matek. Z vyučování jsem neměl skoro nic. První hodinu jsme s Čajkou a Ilonou sdělávali výzdobu kreslírny k Vánocům, a protože bychom přišli do chemie, šli jsme ještě pro květiny k výzdobě kreslírny, což zabralo i druhou hodinu. Třetí hodinu jsme šli na zeměpis, aby se Ochman nerozčiloval, a protože se probírá nová látka. Čtvrtou hodinu jsme zdobili a zkoušeli. Vyslal jsem kluky, aby přivedli nižší třídy a o přestávce to začalo: totiž ty boty. Sekunda a tercie přiharcovali jako divá smečka a Sudková mě přišla vynadat, jaká to je organizace. Já jsem si z toho nedělal nic, zachoval jsem klid. Můj proslov

dopadl dobře, Páclova básnička a Ševčíkova také dobře. Kamenem úrazu jsou holky s klavírem: Knyblová a Komárková. Úspěch sklidil Rada s Chytilém, kteří to museli opakovat, tím to napolovic skončilo. Sudková když se dozvěděla, že to bylo pěkné, chtěla, abychom tam něco na pondělí přidali (náhlý obrat v jednání). Pro vyšší třídy to bylo tak trošku riziko, protože ti už něčemu rozumí. Knyblové selhávaly prsty a Komárkové také. Ostatní dopadlo dobře. Myslil jsem si, že když uvedu Radu jako poslední číslo, že se potom rozejdou, a oni nic. Přivedli mne tak trochu do rozpaků, avšak zakončil jsem to: Tím se náš program vyčerpá a děkujeme za návštěvu. Na nádraží jsem potkal Věrušku. Omlouvala se, že měla trému, abych se na ni nehněval. Já jsem ji totiž zastavil a řekl jí, aby to doma nacvičila. Stáli jsme tak blízko sebe a dívali si do očí, ovšem nikomu to nebylo nápadné. (Zas mám v noci o čem snít).

Neděle 11. V.

Maminka šla do gymnázia, kde byl prof. Ohera, který dal mamince posudek o další cestě mého studování. Neřekl jí celkem nic: Celková inteligence: téměř velmi dobrá. Doporučení pro další studování na střední škole: velmi způsobilý.

Pondělí 12. V.

Odpoledne ve tři byla besídka k Svátku matek pro maminky. Ve tři hodiny tam byly 4 maminky, což působilo zdrcujícím způsobem na nás všechny. Když už nikdo nepřišel, šel jsem k nim (pí Zapletalová, Knyblová, Výtisková a moje), abych se jim omluvil, že besídka nebude, protože je malá návštěva. Mohl jsem se sežrat vztekem, ale nedal jsem nic na sobě znát. Na Těšínsku není pochopení pro kulturu, a tím se v mládeži ubíjí elán a snaha (viz naše besídka!).

Čtvrtek 15. V.

Ráno jsem šel do školy kolem pošty a na Frýdecké jsem potkal Batula: „Budho, nepíšeš do novin?“ Mně ti tam kdosi dal o besídce!“ Já jsem to samozřejmě zapřel, ale ze školy jsem si je koupil. Bylo toho 7 řádků.

Sobota 17. V.

Tento den mi přinesl částečně zklamání, protože jsem neměl nic v novinách. Řekl jsem si, že příští příspěvky budu nosit do redakce v Těšíně, protože bych na tom hrozně prodělal. Dnes bylo místo vyučování pochodové cvičení. Nás vede Bílek (septima) a s námi šla ještě tercie. Děvčata šla s námi, proto jsem měl povznesenou náladu. Náš cíl byl ve Stanislavicích - Bučině, tam jsme dorazili asi v půl jedenácté. Tam se pojedlo a my s Batulem jsme začali chystat honbu za pokladem. Byla dost dobrá, ale všichni se na to vrhli klusem, takže to bylo hotovo asi za 15 minut. Pokladem byly bonbony, které měl Bílek v kapse. Anička s Věrou se zpozdlily, prý už nemohly, tak jsem na ně počkal. (Nemohla se opozdit jen Věruška, jistě bych s ní nešel na tábořiště?!)

Neděle 18. V.

Ráno se mi nechtělo vstávat. Dnes je šťastný den. Neměl jsem nic s Věruškou ani jsem nevyhrál půl milionu, ale měl jsem v Novém Slově 3 články. Ve dvou mi hodně přidali. V devět jsme šli do kostela, kde byly bohoslužby k Svátku matek. Doma jsem četl. Odpoledne jsem se zamyslel nad příkázáním: Pomni na den odpočinku, abys jej světil. Já myslím, že lepší je pracovat než lenořit

nebo se toulat městem. K večeru jsem se začal učit a učil se až do půl osmé. Tak jsem si myslel, že nikdo nic neví, že píšu do novin, ale hned po ránu přišel Pácl, že mám články v novinách. Lhát nemělo cenu.

Nové Slovo 15. května 1947.

IV. A těšínského gymnasia pořádala v pondělí besídku k oslavě Svátku matek. Nacvičování programu zabralo mnoho času a tím bolestnější bylo zklamání, když přišly čtyři maminky. Opravdu neměly ty ostatní čas?

Nové Slovo 18. května 1947.

Ostatky sv. Vojtěcha dnes do Českého Těšína

Pouť ostatků sv. Vojtěcha není pouze záležitostí katolíků, ale její význam je celonárodní a mohli bychom říci i všeslovanský. Letos při příležitosti 950. výročí mučednické smrti tohoto slovanského světce vydaly se ostatky na pouť po celé naší vlasti a navrátí se opět do Prahy. Dnes v 16 hodin budou uvítány na hranicích města Českého Těšína v katolickém kostele bude pak sloužena slavná mše s kázáním.

-us-

Č. Těšín otevírá koupaliště. Dnes odpoledne bude otevřeno koupaliště města Českého Těšína v krásném údolíčku Grabiny. Koupaliště bylo vhodně upraveno a očekávají se velké návštěvy. O vyčištění bazénu se zasloužil místní hasičský sbor.

-us-

JENOM JAKO HOST

Květen je už docela pěkný měsíc pro vycházky do přírody. Ovšem, venku se musíme chovat podle určitých nrazení a pamatovat na to, že po lesích nechodí metaři, kteří by za námi uklidili papíry a odpadky, které zde zanecháme. A kdo má přírodu opravdu rád, zanechá ji neporušenou a nedotčenou i pro druhé. Prochází jí s otevřenými očima a těší se z její krásy. Narazí často na hnízdicí ptáky, ale nebere vajíčka do rukou, protože ví, že by pak samička hnízdo mohla opustit. Místo toho se raději ukryje opodál a věnuje se pozorování. Ten, kdo je jako člověk v přírodě raději hostem než všemocným pánem, najde pravou radost a potěšení ze života.

-us-

První publikace v Novém Slově

Pondělí 19. V.

Probudil jsem se s pocitem bolení hlavy, tedy jak je vidět, dobře to začíná. Dnes jsou svatovojtěšské oslavy, takže nás je ve škole asi 12. První hodinu ve fyzice jsem byl taseň, v češtině jsme psali o pochodovém cvičení, v ruštině se četlo a v latině se zkoušely číslovky. V kreslení jsem si nakreslil s pomocí Zapletala výkres a jsem neskonale rád, protože neovládám štětec velmi dobře. Odpoledne jsem odeslal článek a ve 3 hodiny šel ven. Stavil jsem se pro Výtiska, který mi vysvětlil, jak se fotografuje. Věci, po kterých toužím: fotoaparát, kytara, míč, kolo. Myslel jsem, že nepůjdu na hasičské cvičení, ale smysl pro povinnost zvíťazila. Probírali jsme hasičskou strategii a dvakrát jsme cvičili s C proudem. Večer jsem se učil.

Pátek 23. V.

Zase nic v novinách. Že budu brečet! Dopoledne v češtině nám četl Stachovec, kdo má postupku, protože byla konference. Ve fyzice jsme Šolera tak našťvali, že se až na 12 minut k ničemu nedostal. Dirigoval jsem totiž příchod 3 oběžníků a různých lajdačin. Bylo však zděšení, když jsem četl, že odpoledne je těsnopis. V latině se to bere tempem. Už to leze krkem, nestačím to ani opisovat. Věruška chce půjčit sešit, kdo by nepůjčil. Evžena též. V matice suplovala tenká Hrubá a v tělocviku jako obvykle. Tři minuty nám zbyly na košíkovou, to jsem dal akorát 4 koše. Olga mne prosí, abych jí donesl věci do těsnopisu, že chce jít s Věrou na oběd. Co se dá dělat.

Středa 28. V.

Ve škole v latině to беру hopem. Už vím, půjdu na řeči, mám k tomu nadání. Když jsem správně přeložil latinskou větu, což česky zní: Ženy nadarmo nevycházejí ven, aby uviděly, ale aby byly viděny. Stachovec řekl, že to znám z praxe. Všeobecný smích. Po třetí hodině byla oslava na počest 63. narozenin prezidenta Beneše. Bylo to dobré. Účinkoval Rada a s menším úspěchem Ševčík z naší třídy. Pácl dělal vylomeniny, protože si sedal na zem, a kromě několika pohledů s Věruškou už nic. Po oslavě jsme si zahráli košíkovou a skončilo to jako obvykle hádkou.

Čtvrtek 29. V.

Zase nic v novinách a Batul má. Ve škole v matematice jsme probírali novou látku, v chemii zkoušel, v ruštině jsme opravovali a mám jedničku. Věra má též. Také tu vynikám, avšak nechci se chválit. V latině Stachovec celou hodinu povídal o postupu do kvinty a mimo jiné upozorňoval na „nebezpečná léta“, že třeba v kvartě má vyznamenání a za rok se mu zalíbí nějaká dívenka a nebude se moci vymotat ze čtyřek. Jak vidím, mám „nebezpečná léta“ na krku, ale že bych to pociťoval na známkách, ani nevím. Při tom se chechtala celá třída. Věrušce však do smíchu nebylo. Chtě nechtě musím se na ni dívat. Ten obličej, jemné vlásy, jak ji jednou zlíbám. Sliny se mi sbíhají. Několikrát se naše zraky setkaly. Toužím, abych s ní mohl chodit, ale kdykoliv si vzpomenu, že bych ji měl svést, je mi blbě. Raději nic. V dějepise si zase Ochman ze mne utahoval. Už jsem ho předrostl a pořád mi nedá pokoj.

Sobota 31. V.

Ráno mne přivítala Věra ve škole asi tak: „ Máš překlad?“ „Mám“. „Cos hledal včera v Třinci?“ „A nic, jenom tak...“ Mávnutí ruky jí muselo stačit. Kdybych jí řekl, že ji, tak by (možná) řekla, že jsem

blázen, kdybych řekl, že jsem byl v Lyžbicích, tak bych lhal a to jsem nechtěl. Nejlépe, když člověk někdy neříká nic.

ČERVEN 1947

Úterý 3. VI.

V češtině jsme četli, já jsem koktal, takže mě Stachovec tahal za uši. Ze školy jsem fičel do redakce, jestli mi vzali příspěvky, ráno jsem je tam totiž hodil do schránky, protože tam nikdo nebyl. Neměl jsem co napsat do novin, ale večer začala maminka mluvit o trhu, a tak jsem to napsal. Je toho na 10 řádků. Tak si myslím, jestli mi za to co dají. Nevím, zda to nepovažují za hloupé, co já píši, ale vždycky musí toho dost opravit. Mně o ty peníze nejde, ale o to, abych si už něco vydělal, vždyť si toho chci tolik koupit. Nejdříve je to fotoaparát, obutí na kolo, kytara a náramkové hodinky. Je toho opravdu dost.

Středa 4. VI.

Ani jsem nemyslel na to, co budu mít v novinách, protože chodím obvykle přesně pozdě do školy. V tři čtvrtě na osm jsem byl u pošty a odtud jsem to bral klusem. Před gymnáziem jsem dohonil Pácla a Chytila a společně jsme se vrátili do třídy, když právě zvonilo. Ze mne se jenom pot lil. Pácl mi zvěstoval, že mám v novinách kursivku - První třešně. Už ho беру, on nemá nic. Jenom psát a psát. Ať jich naštvu. Fičím do redakce. Tam jsem hodil příspěvek. Pan redaktor mi říkal, abych to psal na stroji, že tam v Ostravě nemají čas to přepisovat. Co já chudák, nakonec si budu muset koupit ještě psací stroj!

Sobota 7. VI.

Měla být generální zkouška, ale přšelo, tak jsme byli ve škole. V chemii vykládal o olovu a cínu. V češtině nám sliboval, že si napíšeme konu hned příští týden. V zeměpise mne Ochman naštvál, protože vykládal o psaní do novin, že kvartáni si nemohou udělat ještě vlastní úsudek a při tom mluvil o mé kursivce, jako by věděl, že já to píši. Sakra, že by se něco proslechlo? V ruštině se dělaly postupky. Cieslar a Sládek neudělali gramatiku a Králíčkově to Urbaniec hned podepsal, když řekl, že vystupuje. V latině opakujeme, protože v pondělí se píše. V hudbě se psal test, zvrzal jsem to. Bylo toho hodně, tak se mi to mýlilo a vůbec, nechce se mi učit.

Neděle 8. VI.

Na tuto neděli jsem se velice těšil, poněvadž uvidím Věrušku. Já nevím, jak to přijde, že se bavím jen s Věruškou, ale pořád se mi jen o ní zdá, tak musím. Zase mám článek v novinách o trzích. Batul má také. Řekl jsem si, že se budu učit latinu, ale dohánět to najednou, to je blbé. Příští rok se budu učit systematicky. Od gymnázia jsme šli k Masarykovým školám, odkud vyšel průvod ve dvě hodiny. Šlo se městem na SK Č. Těšín, kde jsme cvičili. Konec jsme zvorali. Utíkal jsem domů, kde jsem si oblékl nový oblek, který mi v sobotu donesl tatínek. Na Havlíčkově jsem potkal Olgu, Aničku a Věru, a když jsem se jich otázel, zdali to zvoraly, Věra mi odpověděla nějak hrubě, že ne. Setkal jsem se s Rojíčkem, Vojkovským, Sládkem a Ševčíkem. Všichni mne obdivovali, a když i Ševčík, to už je co říci. Ten byl celý pryč, kde jsem sebral látku, a hned chtěl, abych mu to se strýčkem vyjednal. Asi v šest

hodin jsem se šel převléci do skautského kroje, protože před osmou hodinou měl být táborák, u kterého jsem měl také výstup. Bylo to dobré, jen zpěv byl chabý. Byl krásný večer.

Účast studentů na tělovýchovné slavnosti v roce 1947

Pondělí 9. VI.

Aby to bylo veselé, psala se i latina. Nechtěl jsem nikomu napovídat, ale Věra, Olga, Ema a Rašková se dožadovaly audience. Před kreslením chtěla Věra výkres. Ač jsem měl poslední dva, dal jsem jeden jí a jeden Páclovi, ať to mají v rodině. Odpoledne jsem trochu vázal knihy a ve čtyři šel do kina. Hrála se „Zasněžená romance“, americký film se Soniou Henie. Americké filmy vynikají takovou dětskostí, prostotou a přímostí, a to se mi na nich nejvíce líbí. Nevím, zdali v Americe nechválí zase naše filmy, ale rozhodně ty jejich se mi líbí. To už je druhý takový film. První: „Lidská komedie“, „Zasněžená romance“, bezvadné filmy. Také smíchu tam bylo dosti, protože Američané jsou jinak vtipní lidé a ten jazz, kupuju kytaru!

Středa 11. VI.

V matematice jsme psali kompozici. První byla slovní rovnice, tu mi vypočetl Pácl. Druhá, rovnice o dvou neznámých, mi neudělala ani žaludeční ani mozkové potíže, a třetí, geometrický příklad, jsem zdolal jako nic a ještě vypočítal Páclovi. Nevím, jak to dopadlo Věře, ale ptala se jen na výsledek druhého příkladu a podle tváře bylo poznati, že matematika je přece jenom věda těžká pro něžné pohlaví. V ruštině zkoušela postupkáře. Sládek udělal na polovic, Cieslar rovněž, Bořucký ztroskotl na gramatice a Křístková také. Jedině Králíčkoví uznali, když řekl, že vystupuje. V tělocviku jsem se ulíval. Kožuchovič by cvičil jen prostrná, protože nic jiného neumí.

Čtvrtek 12. VI.

V latině se Stachovec poťouchle tvářil a na mne usmíval. Cítím, že mám čtverku. V dějepise zase Ochman místo zkoušení vyprávěl a myslím, že pravdivě. Tak např. že jsme ještě děti, že nemáme chodit na rande, dále že nemáme a neumíme myslit jako dospělí atd. Trochu si člověk z toho odnesl, jen jednoho bych chtěl dosáhnout, a to je přestat vidět v ženě ženu, a tak s ní býti jako kamarád.

Sobota 14. VI.

V zeměpise zkoušel Ochman spisovatele Šavrdy a Pácla. Když je vyzkoušel, zeptal se, kdo je ještě spisovatelem. Protože se všichni dívali na mne, musel jsem vstát. Vždycky si ze mne utahuje. Já bych ho kopl, když začal, o čem píše. Řekl jsem, že drobné zprávy o junácích. Na otázku, kolik dostávám placeno, jsem odpověděl vyhýbavě: „Nic prozatím.“

Neděle 15. VI.

Mám ještě čas, proč bych si měl kvůli jednomu stromu kazit celý les, když ještě nevím, zdali mi ten jeden strom nahradí celý les. Ano, v poslední době je sice Věruška pěkná na pohled, ale aby byla dobrá také ve vnitřku, to je mé hlavní a nejnaléhavější přání. Člověk ještě musí něco užít, než se konečně k tomu odhodlá, aby si tu jednu vybral na celý život. Třeba jí ještě něco tak dětsky vyvést! Láska mladá, ta brzy uvadá...

Výlet IV. A na Skalku, Velký Polom, odtud na Slovensko (Raková, Čadca) ve dnech 18. – 19. VI. 1947

Spolužáci: Jiří Výtisk (ten sedící a kuchtící), Milada Kalusová, Ludvík Krupa, Liberda (obrácen zády), Vojkovský; vpravo třídní profesor František Stachovec

Autor zápisků na třídním výletě na Skalku

Středa 25. VI.

Asi v tři čtvrtě na osm jsem šel k divadlu, kde jsme se usadili v první řadě. Hrála se Paličova dcera, a tak jsem měl možnost se cítit v pozici pana Jedličky. Hra se mi velmi líbila, bylo to velmi pěkně provedeno i úprava nebyla nejhorší. Odnášel jsem si krásné dojmy, že se mi až Věra ztratila. Já se teď držím Rojíčka, protože bude mít pětistícovku do Prahy. Pozval mne za tři na zmrzlinu a společně jsme šli do školy. Měl jsem ten nový oblek, a tak jsem se stal středem zájmu. Ozvaly se hlasy, že jsem ustrojen jako na námluvy, čemuž jsem ovšem přizvukoval tak, že to Věra slyšela. Stal jsem tam s kyticí připravenou pro Stachovce, čichal ji a smál se na Věru. Pařík měl moji fotku a z děvčat si ji vzala Šišková a Stoklasová. Janík se asi tak trochu zalíbil Stoklasové a ona jemu. Jen aby v něm našla dobrého společníka, myslím si, aby se jí pořád nezpřítomňovala minulost. Za Věrou vlastně blbnou všichni kluci. Komu nedá košem? Věra je krásná. Stachovec přiklusal s katalogem za hlasitého výskotu celé třídy. Dostal jsem vysvědčení, protože jedu do Prahy, ostatní až v sobotu. Až na kreslení, ze kterého mám 2, mám samé. Co se dá dělat?! Věra má také vizo. Chtěl bych jí gratulovat, ale není příležitost. Ema má samé a Pácl dvojku z matematiky. Když to rozdál, šel k němu Pácl s kytkou a zahájil proslov, při kterém se třída otřásala smíchem. Mezi jiným řekl: „Doufáme, že příštím rokem budete nejen šířitelem jazyka božského Cicerona, ale i vezmete na sebe nevděčný úkol, státi se naším třídním... Nuže ve jménu všech výtečníků, výtržníků, uličníků a drahoušků, nad nimiž jste často slintal blahem....“ Nepopsatelný chechot! A tak se mi zdálo, že Stachovcovi, dobrému a jedinečnému profesorovi, zjihly oči a v duchu si řekl: „Však oni ti klacci přece jen za něco stojí!“

Čtvrtek 26. VI.

Tak ráno jsem si přivstal, ale v novinách nic. Jeli jsme na středoškolské hry. Podle očekávání přijel dobytčák, kde jsme se hned zařídili po domácku. Já jsem zaujmul místo ve vrchním malém okénku, odkud byl bezvadný výhled do vagonu děvčat, který byl hned za námi. Věruška nebyla škrob. Stachovec cosi říkal o libesbrifech, že prý je píše Věrušce na korespondenčních lístcích. Já o ničem nevím. A tak přišla Praha. Byla již tma, když jsme dorazili ke škole, kde měl být nocleh, ale nebylo tam místa, tak jsme museli až někam do Břevnova. Usnul jsem si v jednu hodinu.

Pátek 27. VI.

Ráno jsem se vzbudil mezi prvními z naší třídy. Šel jsem se umýt, vypil černou hořkou kávu a se svými svěřenci: Adámek (pro lístky na Spartu), Bořucký, Pařík, Rojíček, Konopka jsme se vydali na toulku. Na Václaváku jsme potkali děvčata, tak jsme se my s Rojíčkem odpoutali, ale ztratili jsme holky i kluky = je pátek. Chtěli jsme si půjčit loďku, proto jsme to natáhli k Vltavě, ale skončilo to v zahradní restauraci u piva, protože všechny loďky byly obsazeny. Bylo mi blbě, když jsem pil to pivo. Poručili jsme si oběd, ale hrozně dlouho to trvalo, proto jsme přišli do školy pozdě a na sraz k průvodu museli jet jednotlivě. Na srazu ve Vrchlického sadech bylo lidí, že jsem měl opravdu štěstí, že jsem naše našel. Průvod byl dlouhatánský a myslím jeden z těch, „jaké Praha ještě neviděla“. Český Těšín je tam populární. Ať žije Český Těšín! Průvod skončil na nábřeží, odkud se jelo přeplněnou elektrikou, kde jsem poznal Krhuta a Kusa, které jsem znal z Ostravy. Odtamtud se jelo do „mateřské školy“, kde po jídle jsem sebral Paříka, a jeli jsme na Spartu. Sparta předvedla opravdu bezvadný výkon a zvítězila nad Slávií 5:3. Nechtěli jsme se mačkat v elektrice, proto jsem šel s Paříkem pěšky a stavili jsme se na pivo. Já se jaksí spouštím. Pařík je dobrý kluk, ale trochu stydlivý.

Sobota 28. VI.

Ráno jsme vstali dosti časně, ačkoliv většina včera přišla později. Já jsem přišel v půl jedenácté a musel zaplatit 1 Kčs stejně jako Pařík. Bořucký žaloval Stachovcovi, že když jsem uviděl děvčata, ztratil jsem se jako pěna a nechal ostatní na holičkách. Asi v sedm byl odchod na Strahov. Dopoledne byly zkoušky. Slunce nemilosrdně pražilo, dal jsem si tričko na hlavu, abych nedostal úžeh. Na odpolední vystoupení se přijel podívat pan prezident. Ze Strahova jsem šel domů. Pak jsem šel s Rojíčkem na šest hodin do kina na Václaváku. Hrály se „Plynové lampy“. Byl to psychologický film a mně se velmi líbil. Z kina jsme šli na Petřín, odkud jsme se dívali na ohňostroj na Střeleckém ostrově. Byla totiž Benátská noc. Rojíček šel ještě do Prahy a já jsem se vracel pomalu a pěšky do školy. Odolal jsem pokušení stavět se na pivo. Domů jsem přišel asi v jedenáct hodin a zaplatil 1 Kčs školníkovi.

Neděle 29. VI.

Stachovec zase blbne, že co to je za módu psát děvčatům psaníčka na korespondenčních lístcích. Já, Adámek a Bořucký jsme si řekli, že půjdeme na Norbertov svést děvčata. Když jsme tam přišli, byla ještě polorozespalá. Věra chodila ještě v kalhotkách od pyžama. Čekali jsme na ně, až se ustrojí, a pak jsme šli s nimi na Hrad. Vylezli jsme na věž sv. Víta a poslali lístky Olině a Dádě. Adámek se odpoutal a my šli na Loretu. Odtamtud jsme zalezli do restaurace na oběd, ale já jsem se v půl dvanácté odpoutal pro lístky, avšak nedostal jsem do divadla nic. Vrátil jsem se do školy na Bělohorskou, kde jsem si oblékl cvičební úbor a šel jsem na sletišť, kde jsem poobědval. Ve tři hodiny bylo opět vystoupení, cvičil jsem čtvrtého místo druhého, proto mi to mnoho nešlo. Po vystoupení jsem se ptal Stachovce, zdali můžeme zítra s Paříkem do Lán, ale Stachovec pravil, že se domluvíme, co budeme dělat. Dostal jsem od něj třešně. Ve škole jsem dojedl poslední zásoby a vydali jsme se opět na Norbertov: já, Pařík a Bořucký. Hrubá nechtěla děvčata pustit, ale když se přimluvila Rusínka a já jsem ji ujistil, že dáme na ně pozor, svolila. Já šel koupit lístky do kina. Sraz jsme měli v půl osmé u levého kopyta na Václaváku. Avšak děvčata přišla podle očekávání až ve čtvrt na devět s Adámekem, pro kterého však nebylo místo (nebyl koupen lístek). Hrozně zaklel, koupil si lístek na balkon. Hrál se „Láska a mládí“, ale mnohým se to nelíbilo. Věruška říkala, že se jí to nelíbilo, že se tam nudila. Jeli jsme zpět odprovodit děvčata. Cestou jsme se stavili na malé pivo a přišli do školy v 11:55 hod., čímž jsme naštváli školníka, protože po dvanácté se platí 2 Kčs. Umiňuji si, že s Věrou už nic nebudu začínat, že je blbá. Já nevím, jak to, ale navždy mám chuť jí něco říct do očí.

Pondělí 30. VI.

Ráno jako obvykle jsem se umyl, a když jsem chtěl jít sám pro lístky, přivěsili se mi na paty hned Bořucký s Adámekem. Paříka jsem s sebou také chtěl. S Adámekem jsme sehnali lístky do Divadla 5. května, do velké opery na Trubadúra. Z města jsme jeli na Norbertov odevzdati holkám lístky, ale nebyly doma. Cestou do školy jsme se stavili na oběd, který nás přišel na 30 Kčs.

ČERVENEC 1947

Úterý 1. VII.

Ráno jsem spal do devítí a nemoha již obležet, vychlastal jsem černou hořkou kávu, jsem nepříjemně naladěný, hlavně tím, že peněženka dostala souchotiny a zbylo v ní právě na tramvaj. Rojíček byl také v této pozici, proto jsme si řekli, že se půjdeme podívat na Ruzyň. Cestou jsme potkali ještě Mrozka a Tomsu, kteří šli s námi. Je to na letiště dosti daleko a ušlapali jsme se dost. Já jsem poprvé viděl opravdu neživé letadlo ve skutečnosti a byl jsem opravdu nadšen naším letectvím. Vůbec ve všem Československu nadržuji a přeji. Chtěl bych, aby náš stát, když ne velikostí, tak aspoň kvalitou byl znám po celém světě. Byli jsme tam dosti dlouho, nemohli jsme se odtrhnout od krásných dvoumotoráků, ale přece, když jsme si vzpomněli na cestu, bylo nám blbě. Cesta do vesnice Ruzyně od letiště nám uběhla trhaním třešní, kterými byla cesta lemována. Hlídač seděl v boudě a mně se málem utrhly kapsy, kterými prosakovala šťáva sladkých plodů. U obory, u letohrádku Hvězda, nás chytla bouřka, proto jsme se pustili klusem ke konečné stanici jedničky. Až přešel největší liják, opět klusem jsme se hnali do školy, kamž nebylo daleko, ale přesto jsme důkladně promokli. Ve škole jsem se svlékl, aby mi oblek proschl a trochu pojedl. Ani jsme se nenadáli a nastalo loučení s naší školou, která nám poskytovala, i když nedobrý nocleh. U Národního divadla jsme přestupovali a uviděl jsem pana prezidenta v autě. Poměrně dosti dlouhou dobu nebyla uvolněna křižovatka k přejetí. Nejdříve jelo auto SNB a pak prezidentova jednička. Ať žije prezident Beneš! Na nádraží jsme dosti dlouho čekali na naši komfortní soupravu dobytčáků. Děvčata také přišla později, tak jsem se měl tak trochu s kým bavit. Protože Anička toho měla dost, tak jsem jí to pomohl nést. Nevím, co tomu v duchu říkala Věra. Chtěl jsem ji naštvat. Řevem jsme se loučili s Prahou a okolím a pomalu se začínali ukládati ke spánku, nikoli pohodlnému.

Středa 2. VII.

Do Č. Třebové jsme přijeli asi půl hodiny po půlnoci. Vlak se tam měl zdržet asi půl hodiny. Vylezl jsem ven, umyl se a opět si neodpustil zastávku „u čtyřech bab“. Přes všechno umiňování a rozhodování, že s Věrou nebudu mluvit, jsem opět neodolal. Zkrátka Věra byla pěkná a naše oči se našly. Česká Třebová je moje šťastné město... a neřekla mi jako Živanovi, že jsem blázen... Bylo to zřejmé povznesení nálady (u mne). To bylo v Třebové a potom už nic. Bylo to rozloučení, protože ačkoliv jsem jí chtěl stisknout v Těšíně ruku, nenašla se příležitost, protože mne hned chytl Pácl, a ačkoliv se Věře tak jako mně od nádraží nechtělo, nemohl jsem se a nesměl odhodlat, protože by se to prozradilo.

ZÁŘÍ 1947

Pondělí 1. IX.

A opět začíná nový školní rok. Přijdou zase prázdniny, a tak pořád se všechno bude opakovat, dokud nevyumřou všichni lidé.

Těšil jsem se již na setkání se spolužáky a byl jsem již hodně zvědav, co se změnilo. A změnilo se toho mnoho: školní chodby a schodiště jsou vymalovány, nákladem 30 tisíc byl namontován školní

rozhlas. Škola se vůbec celá opravuje a upravuje miliónovým nákladem a již nyní patří k nejpěknějším v naší republice. Janík má ježka, Pařík svůj typický surrealistický účes, Zuzanovi zemřela matka, proto není ve škole, Šavřda má hrubší hlas, Čajka se přes prázdniny zkazil a mnoho a mnoho drobných změn. Věruška se na mne dívala, ale já nechtěl vzbudit podezření, proto jsem se věnoval klukům. Ilona se mne ptala, kam si sednu. Má odpověď: „Nevím, asi k tobě!“ Kde se to ve mně vzalo?

Školní rok jsme zahájili procházkou, ne jak by každý očekával kostelem. Já s Čajkou a Šavřdou jsme se vypravili na Rozvoj. Šavřda samozřejmě kecal, jak psal do Svobody štvavé články. Kdyby s ním měl člověk déle obcovat, přinejmenším zdechne, vůbec se nezměnil, až na hlas, ale prázdný soudek zvučí vždycky, třeba hruběji.

O deváté bylo zahájeno vyučování oficiálně třídním profesorem Stachovcem krátkým uvítacím projevem. Byl zřejmě v dobré náladě, protože sršel vtipem. Bytovou otázku jsme vyřešili beze stávek až na děvčata, která byla najednou všechna veliká, když si měla sednout do první lavice. Naše partie: já, Pácl, Chytil, Adámek jsme si sedli hned za děvčata, avšak rozbila nám to Kalusová, která přišedši pozdě nás donutila se posunouti o lavici vzad. Třídní nám rozdal omluvné a přihlašovací listy a tím to zhaslo.

Třídní šplechty: „Ševčíku, nemá tatínek pro mne byt?“ tázal se Stachovec. Pácl se ozval: „Prosím, my máme volnou garáž!“

Úterý 2. IX.

Ve třídě nás přibýlo. Přišel Živan a nová spolužačka Vilčová.

Doma jsem se rozhodl, že si přisednu, protože bych zpustl v barabském okolí a není odtamtud výhled na mé štěstí. Za nového suseda jsem si vybral Paříka, takže sedím nyní ve čtvrté řadě na kraji u okna. Směrem k protější straně sedí Pařík, Pácl, Olšovský, přede mnou Vladek Krochmalný. Rozhlasem nám byl vyslán školský řád, který četli ředitel Hustý a profesor Furch. Vytáhl jsem Nové Slovo a věnoval se čtení, Stachovec mi je však vzal, protože si je chtěl přečísti.

Třídní šplechty: Stachovec: „Bardasu, kde máš vysvědčení?“ „Já jsem ho zapomněl.“ „I kterak to?“ „Prosím, tatínek byl nemocen.“ Stachovec: „Ale zítra mi ho doneseš, i kdyby se babiče přitížilo!“

Středa 3. IX.

Snad proto, že je dnes třetího, se na mne usmálo štěstí, ačkoliv bylo celý den pod mrakem. Jsem tak daleko, že bych dnes psal červeným inkoustem, kdybych jej měl po ruce.

První hodinu byla latina. Stachovec mořil Krupu s překladem 25. cvičení. Chudák až hekal. V matematice přišel Sobotka. Poučil nás, kolik sešitů a učebnic si máme koupiti a rozvykládal se o matematice a jejím významu, až ho přerušilo zvonění. Angličtinu nás bude mít Hrubá. Počíná si ne jako profáčka, ale jako učitelka z kursu a bude zde patrně přátelské ovzduší, zdali ji ovšem nenaštve.

Ačkoliv jsme hlídáni, přece se najde chvílička, kdy jsme sami v okruhu 5 metrů. Věrušku hlídá velmi dobře Šišková a musím se někdy smát, jak to Věra zamaskuje, když ji Šiša překvapí při tom, když se dívá na mne. Také se mi však trochu zdá, že spolu o mne mluví, protože chodí stále s sebou a nosí

stejně šaty, ale na tom ani skoro nezáleží. Adámek také někdy dává na mne pozor, ale to se mu nedaří stejně jako Živanovi, který se na mne jaksi poťouchle usmívá.

Tak zkrátka když jsem se v šatně oblékal, přišla tam také Věra a shodou okolností jsme tam zůstali sami dva. Nápadně dlouho jsem si nasazoval čepici, a když nebylo nablízku nebezpečné osoby, či zvěda, začala: „Děkuji za lístek!“ „Prosím.“ A již přicházela Šišková a Věra odcházela jakoby nic. Myslím, že to děláme dobře. Nikdo nic neví? Když mi to říkala, podívala se na mne tak pěkně, že jsem se měl co ovládat, abych se neprozradil. Dělal jsem, jako by mne to nezajímalo, ač bych radostí nevíms co dělal. Nic jsme si neřekli, ale přece každý ví, že ten druhý něco cítí. Jak je viděti, rozvinulo se z docela nevinného příběhu odborné pojednání.

Koupil jsem si noviny, ale nic jsem v nich neměl. Napsal jsem dva články do novin a sestře zašel do knihovny pro knížky. Když jsem se vyptával dosti nápadně p. Remeše na knihovnu, poznal, že to chci dát do novin a pozval mne na zítřek odpoledne, že mi toho dá více. Bezva člověk!

Přemýšlím, jak jsem se tak zoufale mohl zamilovati. Nedivil bych se, kdybych s ní byl spřátelen, ale docela cizí holka a já se zabouchl. Byl jsem již zamilován po krk, ale do ní jsem až nad uši. Jsem vůbec v beznadějném stavu. K tomu mne rozbolela hlava, protože mám rýmu.

Čtvrtek 4. IX.

V novinách nemám zase nic. Už mně to štve! Ve škole v dějepise Ochman podle všech očekávání nezkršesal novináře, ale poctivě se věnoval výkladu spíše geologickému o vzniku Země a o prvním živočichu. Bylo to zajímavé. V biologii přišel Ondračka a měl úvodní řeč o tomto předmětu. Když se jednalo, kdo objedná knihy, sám jsem se přihlásil, poněvadž by to bylo trapné, kdyby všechny pracky zůstaly dole. Matiku nás měl Sobotka a počítali jsme rovnice o třech a více neznámých. Dobrovolně se přihlásili Výtisk a Zapletalová. Mysleli všichni, že my dva velcí nezmaří půjdem také, ale tentokrát se mýlili. Nebudeme již podstupovati za druhého křížové cesty!

Jsem asi hrozně prostořeký! Rusínka poslední hodinu vyprávěla o prázdninách: Napišitě, kdě vy byli: u bábušky, u tótky... Já jsem v sedě hlasitěji řekl u děvočky... Ona: „Kdo byl u děvočky? Krochmalný?“ Krochmalný vstal a řekl, že to byl někdo vzadu, a za ním sedím já. Třída propukla v chechtot. Ona: „Fajkus, ty si myslíš, že jsi řekl moc rozumnou věc.“ Já toto tvrzení vyvrátil. – „Kdě vy robotali; tak např. Fajkus tam pracoval u stavby. To byla dobrovolná brigáda?“ Já: „Prosím, to byla vlastní brigáda.“ Samozřejmě chechtot. Lituji, že jsem se při tom nedíval na Věru, zdali se smála. Trochu jsem se styděl. A vůbec, to bylo myšleno, že jsem byl duchem u děvočky, ale neuměl jsem to říci. S Věrou dneska částečně nebylo nic. To nevadí, rok má 365 dní.

V půl páté jsem šel do knihovny, kde mi ochotně pan Remeš podal informace a říkal ještě, že jsem mu ušetřil práci. O půl sedmé byla oddílová schůze. Bratr Harry říkal, že českoslovenští skauti se špatně chovali na jamboree a že navenek vypadali slušně, to bylo docíleno jen rozkazy. Byly přetvořeny družiny. 1. družina má 8 členů nad 16 roků, 2. družina (8) byla vytvořena z bývalých rádců a podrádců a vedení 4 dalších družinám bylo svěřeno mladým nezkušeným chlapcům.

Takovou družinu jsem si vždycky představoval: Pácl zvolen rádcem, já podrádcem, Bílek, Vincour, Chytil, Rotman, Výtisk, Bednárek.

Pokřik: Jsme těšínští kanáři,
Všechno se nám podaří!
Když už v práci nemůžem
Pískáním si pomůžem!

Pátek 5. IX.

Již asi rok každý den cvičím. Jednak to člověk potřebuje na 1. skautský stupeň a také se cítí přes den svižnější. Dnes jsem tedy dosáhl prvního tělocvičného úspěchu; předklonem jsem se dotkl rukama země bez pokrčení v kolenou.

V latině mořil Stachovec s 25. cvičením Chytily, který to zvorál. Taktéž 30. cvičení šlo pomalu, poněvadž dotyční byli velmi málo připraveni. Stachovec mi dal výroční zprávy pro akademiky a já je měl předat Olině (včera). Též se tak stalo a myslím, že mi již Olga odpustila, protože se ke mně chovala vlídně. Ochman se v zeměpise choval slušně asi proto, že jsme kvintáni. Dnes si vybral Věru a poplácává ji po zádech říkal, že je hodné děvčátko. (To si myslím též!) Také mluvil o rozdělení zeměpisu a o všem, co s tím souvisí.

Do občanské výchovy přišla Sudková. Bylo jí divné asi, že Pácl nedělal stěngazetu, nýbrž já. Musím zkrátka dokázat, že se vyrovnám Páclovi. Byly volby (tajné). Volili mne do všech referátů. V předsednické rubrice jsem měl 3 hlasy a domnívám se správně, kdo je psal: Pácl (chce se mnou vyměnit předsednictví za kult. referenta). Předseda: Pácl, zástupce Zapletalová, pokladník Šavrda, soc. ref. Hučková, kult. ref. já, sport. ref. Krochmalný. Celkem to zůstalo po staru, nezačne-li do toho Pácl vrtati.

Sobota 6. IX.

V dějepise Ochman se s chutí neobyčejnou pustil do vyprávění o domněnkách vzniku člověka. Znenadání přešel na kluky. Obrátil se k děvčatům, mluvil cosi jako: „Na vás též to čeká. Počkejte, až kluci vyrostou! Kluci jsou plugactvo!“ A děvčátka nevinná a nezkušená se počala červenati... „A kde je Fajkus?!“ Pomalu vstávám. „Narovnej se, ty kluku jeden!“ Já se narovávám za smíchu celé třídy. To mu ale nestačí a volá mne k tabuli a tam mne rovná: „A co jsem ti říkal, že když mne předrosteš, tak ti nařežu? A to ještě porost!“ A třída se chechtá, vyjma myslím Věrušky, na kterou se dívám. A díváme se navzájem do očí... Kdyby tak tušil mé spády!

Pondělí 8. IX.

V půl šesté jsem se vypravil do hasiče, kde byli všichni velmi překvapeni, že jsem opět přišel po přestávce. Zbytečně jsem zabil čas, protože cvičení bylo až v půl sedmé. A k tomu se ještě nikam nejelo. Cvičilo se s rozkládacím žebříkem. Na nádraží se sešla skoro celá naše družina a Pácl s Chytilém mne odtáhli, abych šel s nimi. Začínám blbnout. Skaut je sice veselý myslí, ale co je moc, to je moc. Na pohled možná vypadám stále veselý a bezstarostný, ale kdo mne zná dokonale, ten zjistí pravý opak: Částečně se soužím pro Věrušku a štve mě má nepolepšitelná vášeň. Pro Věrušku to snad není ani soužení, ale taková blbá nerozhodnost. Někdy se mi zdá, že bych bez Věry nemohl žít, ale jindy si myslím, že ona je prachobyčejná holka a že jí dám „sbohem“. Možná že osud bude chtít tak nebo onak, ale já si nemohu pomoci. Nejsem v stavu s ní mluvit, a tak poznati, co v ní vězí. Doufám, že svým způsobem poznám mnohem více. Zkusím to neřít se na ni několik dnů. Nevím však, zdali to vydržím.

Středa 10. IX.

V chemii jsme opakovali látku z minulého roku. Moc to nešlo. Rusínka řadí. Mne ještě nevyvolala, abych jí něco pověděl. Asi si myslí, že to umím. Přes všechna umiňování jsem se na ni díval. Učila se básničku. „Umíš?“ Zakýval jsem na souhlas. Řekla něco, že se jí plete druhá půlka Volk i kot! V zeměpise zpočátku Ochman slušně vykládal o lidských plemelech, ale pak jako obyčejně přešel na ženské. Děvčatům říkal, že se všechny budou pudrovat. Počkejte, jen až přijdou taneční.

Již jsem dávno nic nenapsal do novin. Zmohl jsem se na 3 články. Je slabá naděje, že mi to otisknou. Jsem vůbec beznadějný člověk. Již jsem zase vyšel z novinařiny, hodně mi škrtají, takže z toho vyjde hrozně blbá věc, hlavně málo řádků. Raději to budu zase posílati do Ostravy, mám podezření, že mi to zde zadržují!

Čtvrtek 11. IX.

Opět nic nového v novinách! Mor aby! V angličtině Hrubá zkoušela a psala slovíčka. Zase práce! V občanské se rozvinula politická debata, vlastně hádka, které jsme se s Paříkem svorně nezúčastnili. V dějepise Ochman vyprávěl. Ochman, nepřítel žurnalistů v mladých letech, četl oběžník a já si dělal poznámky na kecáníčko do novin. Kdyby to tak věděl.

V latině jsem částečně oral. Musím se pořádně připravovati. Člověkově je tak blbě stydno, když něco neví, co by měl vědět. Až potud jsem vydržel se nedívat na Věru. Když však byla tasena a nevěděla a šilhala po mně, spásně jsem jí napověděl. V biologii jsem se na ni podíval jen letmo, ale to jí asi stačilo, aby mne požádala o tužku. Jinému nebo jiné bych dal asi nezastrouhanou. Osud asi nechce, abych se s ní rozešel. Po hodině jsem dělal, jako bych na tužku zapomněl, a odcházel. Zavolala na mne tak pěkně a jemně: „Břeťo, tužku!“, že bych ji nejraději políbil. Autobus jí jede až ve dvě hodiny, tak by byla příležitost zdržeti se u ní ve třídě. Odešel jsem.

Pátek 12. IX.

V češtině jsme psali Bezručova Bernarda Žára. V politice se rozvinula debata o balíčcích plněných třaskavinami, které byly nebo měly býti doručeny Petru Zenklovi, Drtinovi a J. Masarykovi. Šavarda uplatňoval své detektivní schopnosti. Po hodině jsem ho upozornil, že v nejbližší době dostane balíček s třaskavinami, Páclovi jsem doporučil, aby se zastřelil, a Adámkovi, aby skočil z třetího patra. Mor na politiku! U Kožuchoviče jsem blbnul. Vážili jsme se. Vážím 62 kg, měřím 178 cm. Jsem třetí nejvyšší ze třídy. Moji soupeři: Ševčík 180,7 cm, Krupa 178,7 cm.

Sobota 13. IX.

V matematice jsme slučovali mocniny. V ruštině jsem byl u tabule, ale neptala se mne na nic, co jsem nevěděl. Do dějepisu zasáhl školní rozhlas ústavní vzpomínkou na TGM. V přenosu školského rozhlasu promluvil Jan Masaryk. Pácl si zpíval po latině známou písničku: „Oral jsem oral...“ Stachovec počal pochybovati o jeho výborné. V češtině jsme dopsali Bezručova Bernarda Žára a pokusili se o výklad.

Vyučování jsem zakončil opět výstupem s Věrou. Čím více si umiňuji, že ji nechám, tím více s ní přicházím do styku. To je zásah osudu! Já: „Nazdar“, ona: „Prosím?“ „Nazdar.“ „Nazdar.“ Snad by bylo lepší zakončení hubičkou. Možná, že i toho se dožiji.

Neděle 14. IX.

Myslím, že tuto neděli mohu s klidem počítati k nejkrásnějším dnům, které jsem prožil v tomto roce. Slušelo by se, abych psal zlatou špičkou a tiskacím písmem, ale čas jsou peníze.

Sraz s Výtiskem jsme měli u jejich domu v sedm. Vytáhl rachotinu s pětiminutovým zpožděním. Stavil jsem se v redakci pro papír s titulkem Nové Slovo oznamuje, abych jej po cestě doručil panu Mokrošovi, který přijímá sportovní výsledky. V Třinci jsme byli v 7:40, nepotkavše Věrušku, jak si to kluše do kostela.

Protože jsem se stavil u Mokrošů, vyrazili jsme z Třince až v osm hodin. Brali jsme to pěkným klusem směr Jablunkov. Projížděli jsme Vendryní, Bystřicí, Hrádkem, Návsím a pochopil jsem, proč se říká Jablunkovu horský klenot Těšínska. Opravdu jsem si nepředstavoval, že Jablunkov je tak krásný. Avšak ani tu jsme neměli štěstí, nepotkali jsme se s Betkou Tvrzníkovou. Bylo devět hodin.

Přemohl jsem v rozhodování, kam dále, Výtiska názorem, že do průsmyku není daleko. Cestou k Mostům jsme potkali těšínské hasiče, kteří jeli na výlet a řvali mi nazdar. Před nádražím jsme si odpočali a posilnili se buchtou a vínem, které vzal Výtisk. Cesta pokračovala většinou se stoupáním, proto jsme přehodili na vlastní nohy. Zanedlouho jsme dorazili k tunelu a vytáhli se až na nejvyšší bod průsmyku, na křižovatce jsme se dali vpravo.

Vpravo jsem objevil příhodné místo pro táboření. Nad cestou na stráni byla ložiska pískovce a ojedinelé stromy přispívaly k divokému rázu krajiny. Opět jsme se posilnili a Výtisk hrozně litoval, že nevezl foťas. Mohlo být něco kolem desáté.

Rozdělili jsme si práci. Já zašel pro vodu a brambory do chalupy vzdálené asi 50 kroků, Výtisk přichystal ohniště, když jsem přinesl vodu podruhé, zaměstnával se připravováním topiva. Vaření jsem si vzal na starost já, vyhnal jsem ho ještě na dříví. Nejdříve jsem nakrájel do kotlíku brambory a mrkev, načež jsem podpálil nálož jednou sirkou. Když to již vařilo, Výtisk tam nakrájel houby, které našel v blízkosti tábořiště, a vhodil zápražku, půl polévkové kostky a margarín. Poněvadž jsme měli málo soli, poslal jsem ho do nejbližší chalupy a zároveň zjistit, kolik je hodin. Byla jedna. Zapomněl jsem lžici, proto jsem musel čekat, až Výtisk pojí, ale to se mi právě hodilo, aby se udusil smítkem. Polévka byla dobrá, snědl jsem jí, myslím, litr s krajícem chleba. Když jsme umyli nádobí, zamaskovali ohniště a schovali věci, věnovali jsme chvíli odpočinku. Výtisk měl karty, hráli jsme oko. Vzpomínali jsme na ty chudáky, kteří nejeli, a litovali, že nemáme s sebou nějakou holčičku, mohlo to být veselejší.

Od lidí, kteří se vraceli z kostela, jsem zjistil, kde se nalézají turecké šance, proto jsme se tam vydali. Na půdě omezené příkopy jsme se cítili povýšeni nad středověké obyvatele, kteří kdysi bojovali tím, čemu se dnes smějí malé děti. Jezdili jsme koly po náspech, a když jsme jen trochu přivřeli oči, viděli jsme před sebou příkop plný vody a na místě kopců, zarostlých trávou, silné zdi starobylé tvrže, za kterými se bránili našinci proti tureckým výpadům.

Zpět se nám jelo nádherně. Z Mostů jsme to fičeli nejméně padesátkou, ani jsme nebrzdili. První zastávka byla na cestě odbočující do Lomné, kterou jsme se také dali, abychom si odpočali. Zvolili jsme si pěkné místo u řeky. Když jsme se umyli, pojedli jsme a připravili se na další cestu bez zastávky. Jablunkov, Návsí, Hrádek, Bystřice, Vendryně, Třinec... Jeli jsme slušným tempem. Lépe

se mi jezdí bez držení, netrpí tak ruce. Výtisk má návrh na moje nové skautské jméno: Třískající Kotel. Kochali jsme se krásou přírody. Kozubová, Ostrý, Javorový, Čantoryje... Není, jak na Těšínsku...

Dnes byly na Těšínsku dvě poutě. Jedna na Salajce, druhá v Třinci na náměstí. U šmeliny je vždycky Čajka. Také na náměstí jsme ho potkali, ale já se ho hleděl zbaviti, protože byla naděje potkati Věru, a čím méně osob o tom ví, tím lépe. Zamířili jsme k tenisovým kurtům, poněvadž Věra pěstuje tenis. Chvíli jsme tam čuměli na kvartánky, jak se prohánějí po záhonech za míčky. Najednou do mne cosi vjelo, abych jel odsud pryč. Slíbil jsem Výtiskovi, že ho zavleku do Kanady. Nadával jsem mu do bláznů, když sebou rychle nemrsknul, zkrátka něco mne táhlo do Kanady. To byl osud!

Za mostem jsem spatřil Věru v doprovodu kvartánky. Když se ohlédla, nedalo se nic dělati, než se s nimi potkati. Zabrali jsme se do rozhovoru tak, že bychom odbočku do Kanady přejeli, kdyby nás neupozornila Věra: „Nazdar, my jdeme do Kanady“. Vyvolala jakýsi potutelný úsměv na tvářích obou. A tak jsem je cestou bavil koňskými vtipy, protože jsme přicházeli do konského lesa. Přece je to k něčemu dobré, že znám Třinec a okolí. Musím se ještě podívat k Velkým Sosnám. Výtisk cosi říkal, že jsem tu jezdil každý den. Odpověděl jsem, že jsem tu měl tetu.

Dostali jsme se na pěšinku do konského lesa. Tam se jede na kole hodně špatně. Výtisk jednou spadl z kola chechtaje se mým blbým vtipům. Lesem jsme šli dosti dlouho. Vyšli jsme u srázu nad Olzou a chvíli se rozhlíželi. Radil jsem Výtiskovi, aby sjel dolů na kole. S Věrou jsem nic nezačínal, protože mi v tom překážela kvartánka a Výtisk.

Tříkrát jsme se dívali na Třinec. Věra se nás ptala, kde jsme byli. Výtisk cosi začal, zdali nemá kolo. Chtěl zřejmě zjistit, zdali by byla ochotna s námi někam jet. Neměl jsem co dělati, tak jsem vyráběl blbé vtipy. Rozloučili jsme se u domu Svobody. Věra nám podala ruku, nejdříve Výtiskovi. Jak nenápadné... Kvartánka se zdržela loučení, jako by tušila, že jsme za ní nepřijeli. Je slušná, Výtisk je dobrý, mám s ním štěstí na Věru. Věra byla pěkná, ale cosi mne od ní odpuzuje. Až někdy jindy zas, až přijde tam můj čas, co za zkazku jí povím as?

K Těšínu jsme valili pěknou rychlostí. Na pokraji lesíka v Ropici jsme se utábořili. Jak je to krásné si někam vyjet, ne sedět doma za pecí. Do Těšína jsme dorazili před sedmou a jeli se podívat do klubovny. Pácl udělal Eifelovku z motouzu. Zaručeně 1. cena.

Pondělí 15. IX.

Ráno jsem se probudil v blbém stavu. Bolela mne hlava a cítil jsem včerejšek. Šel jsem na poštu s lístkem Bohušovi, s klíčem do redakce, ale protože tam nikdo nebyl, vrátil jsem se ke kinu, kde byl sraz. Jako kvintáni jsme dostali slušná místa. Věruška seděla za mnou přes uličku. Přišla obchodní akáda. Olga zaujala místo u Věry a Walachová nedaleko ní. Bořický se jí drží. Olga mluvila potouchle s Šišou. Mám podezření, že Šišková slouží jako vyzvědačka. Musím to vypátrat. Film byl nejkrásnější, jaký jsem kdy viděl. Jistě by chtěl být každý „Wilsonem“, tak se nazýval film. Nádhera Bílého domu, krásné, jemné chování, láska a krása působily dojemně. Na konci to bylo k pláči. Slzy mi vytryskly z očí a potil jsem se. Barevné filmy jsou vůbec zvláštní.

Pondělí 22. IX.

Slunko přestalo zářiti, nebe se pokrylo mraky a ráno i něco sprchlo. Byla naděje, že přijdu pozdě, ale Ondračka je přece jen uznalý. Ani zbla nerozumím popisování krystalů. Tělocvik jsme měli

ve třídě. Kožuchovič vyučoval o pohybech a hned také zkoušel. Polovina třídy dostala první známku, které se říká koule. V češtině jsme pronikali do tajů starého písma a přednášeli básničky. Já nic – já muzikant. Anglina je jazyk připotěžký. Jsme u druhého cvičení. V latině jsem počal blbnout a vysloužil jsem si za to překlad „na dom.“ Výtisk mi půjčil šálek, do něj před hodinou nabral vodu a výsledek? Vilčová má mokrou sukni, Bardas má pokropený kabát a ve třídě je louže. Ve vyučování, když se Stachovec odvrátil ode mne, přikládal jsem hrníček k ústům, jako že piji. Banda se chechtala. Ševčík se ptal, zdali může jít do tanečních. Třída se teď roztrhne na dva tábory: tanečnický a košíkáře. Jako všude budou výjimky. Co ti lidé budou dělati v septimě a oktávě. Nechce se mi ještě přestati nositi kudlu a špagát... Ochman z počátku zkoušel, pak se rozmluvil o tom, že některý hlupák ruší ve třídě účinky jeho slov.

Úterý 23. IX.

V občanské výchově jsme četli Masaryka: Jak pracovat? Sudková mi slíbila, že mi to půjčí. Může to býti zajímavé! Rusínka poslala mne a Paříka pro knihy, a poněvadž jsme museli jíti dvakrát, přibráli jsme i češtiny. Kulička vysvětlovala některá cizí slova. V hudbě Grycz zkoušel, první lavice skýtá bezvadný úkryt. Výtiskovi se podařilo zabavit ho za tajného chechtotu celé třídy. O angličtině se nemíním zmíniti. (Nedostal jsem pětku!) V matice šel nejdříve k popravčímu kůlu Výtisk. Já jsem nešel. Ať jdou ti druzí. Ze školy jsme s Výtiskem doprovázeli Věrušku a Šíšu.

Dnes mne maminka mírným způsobem poslala ven pro brambory. V Těšíně je málo brambor. Prý ať jdu do Žukova ke kostelu. Výtisk si stěžoval, že nemá co dělat. Stavil jsem se k němu, abych jej cestou bavil. Vymlouval se, že nemá čas, ale když jsem mu slíbil, že mu pomohu s knihovnou, dal si říci, vytáhl rachotiny (Za to bych ho nejraději přitiskl na svou hrud!) a jelo se. Dál jak ke kostelu prý nejede. Zpět jsme to frčeli. Myslím, že zadní hlava byla pěkně teploučká. Brambory jsem hodil domů a šel k Výtiskovi, pomohl jsem mu baliti knihy. Zabalené jsme naložili na rachotiny a jeli do klubovny, kde jsem si i přečetl kroniku o táboře, tedy můj deník. Měl jsem lépe psáti. Okořenili to!

Středa 24. IX.

V dějepise Ochman chválil Věru. Co na ni je? Angličtina mi utekla, když jsem byl dvakrát vyvolán. Chemii jsem apaticky přečkal, a protože se mi nechtělo seděti v češtině, zůstal jsem v náboženství katolickém. Ema se do mne zakoukala, nedovedu si jinak vysvětliti její počínání. Dívá se na mne, až mi to leze krkem. Kdyby to dělala Věra, nic bych neřekl. A vůbec...

Po náboženství jsem začal řádit: Dvakrát jsem se strefil velkými ohryzky do Šavrdovy duté lebky a jednou do Úsvitu, který četl. Byly to prosím mistrovské zásahy, až na ty fleky na zdi. Málem se rozvinula ohryzková bitva a já jako pořadatel jsem měl co dělat, abych tomu zabránil. V matice jsem se neslušně čuměl na Věru. Když jsem ke konci mazal tabuli, musel Sobotka podotknouti: „Ne, abyste mazal tabuli tam, kde není psáno!“ Ševčík měl šátek sešitý ze dvou kusů. Na jednom konci jsem jej zavázal, naplnil ohryzky a papírky z koše, a zavázav jej i na druhém konci, vrátil jsem mu jej. Stachovec byl ve výjimečně dobré náladě. Musím se začít učit latině. Hlavně gramatiku a slovíčka. To je vlastně všechno. Nevím, kdy se do toho pustím. Shodou okolností jsem zůstal opět s Věrou sám v šatně, ale nestalo se nic neočekávaného. Buď je hluchá, musím jí vždycky říkat nazdar dvakrát. Blbnem. Jak dlouho?

Čtvrtek 25. IX.

Ráno jsem se stavil v redakci. Náhodou tam byl Bydlošek. Mám krátký článek. Za září mám asi 70 řádků, v peněžích asi 50 špinavých protektorátních mincí.

Biologii nerozumím, ani co by se za nehet vešlo. V dějepise nic zvláštního. V hodině tělocviku jsme upravovali hřiště. Prý se na tom prachu bude hrát košíková. Vladek se vyjadřuje neslušně. Slovo „kurde“ má asi ve svém slovníku podtrženo dvakrát. Ševčík: Krochmalný, prosim tě, co to je za výraz „kurde?“ Kožuch to slyšel a blahovolně se usmíval. Kulička nás ničemu nenaučí. My chceme Sivka! Rusínka přesto, že ji našval Krochmalný, mne nevyvolala. V duchu jsem si zpíval: „Plavala sirka po vodě ...“. Na těsnopis jsme se přestěhovali do bývalé naší třídy. Ondračka je dobrý. Ema mne štvě. Ona mne chce a já ji ne. Kvartánky, které měly tělocvik, jsme zavřeli v šatně, Šavrdovi vyhodili aktovku oknem ven a přivázali mu sešit na roletu.

Pátek 26. IX.

V matice jsme umocňovali mocniny. Stachovec byl velmi naštván a říkal Krochmalnému, Olšovskému a Výtiskovi, aby přišli rodiče. Zítra se bude jednat o tanečních. Překlad jsem měl slušný. Jsem pořadatelem, tak nemusím na chodbu. Ochman je machr na zeměpis, jen aby přestal kecat. V anglině jsem byl poprvé tasen k tabuli. Nemusím podotýkat, že jsem všechno znal. Kulička mne zná. Jde jen o to, abych budil dojem, že všechno umím. Hlásím se jak blázen. Někdy se ukecnu, ale to se musí riskovati.

Na cestě do redakce jsem potkal Věru. Vsadil bych se, že by se nic nestalo, kdybych ji odvedl na lavičku. Myslím, že by nebyla proti. Stoprocentně sice nevím, že něco cítí, ale něco určitě. Někdy mám chuť ji obejmout a zlíbat, ale někdy zase se mi nezdá, že je tou pravou. V každém případě se držím na uzdě. Ona je sice hezká, dobrá a čert ví, co ještě, ale... Ještě není můj čas.

Pondělí 29. IX.

V biologii byl tasen soused Pařík, Pácl a jiní. V tělocviku Pastor, Bardas, Výtisk a Ševčík válcovali, my ostatní hráli kopanou. Pustil jsem jen jeden gól, zachránil tři. Češtinu jsem prospal. Probudil jsem se až v půl angličtině a samozřejmě nevěděl, oč se jedná. Latinář řádil. Dostal jsem trest. Tisíc kulí! V zeměpise Ochman vychvaloval Sokol, prý jamboree je proti sletu kapka. Kdybychom byli v USA, vstal bych a řekl, že nesouhlasím... Kdyby...

Úterý 30. IX. A poslední den prvního školního měsíce - září

V občanské výchově jsme četli Masaryka. Máme s Páclem stěngazetu na námět „Odvod nováčků“ na čtvrtek. Z ruštiny jsem se omluvil, protože příslušníci Československé církve vítají dnes bratra patriarchu Dr. Kováře. Do kostela se kupodivu sešlo dosti lidí, zástupci úřadů, evangelíků a polských evangelíků. Dr. Kovář promluvil k shromážděným po uvítacích projevech. Ten muž se mi líbil. Ten má dobré vzdělání. Knězem bych nechtěl být, ale chtěl bych mnoho znáti. Tak třeba básníkem, nebo filozofem? Krásně mluvil představitel naší moderní a pokrokové církve. Jako by mi někdo nalil do žil nové, lepší krve ...

Přišel jsem až na čtvrtou hodinu, hudební výchovu. Byl jsem vyvolán na 2b. To je hračka! Věruška měla červenou halenku a hrozně jí to slušelo. Opět jsem podlehl svodům krásy a lásky. Často

a nenasytně jsem ji pozoroval. Nemožně se mi líbí. Chtěl bych ji k sobě přivinouti a políbiti na její horké, sladké a krásné rty. Mluvili jsme spolu. Kdybych měl kolo, jedu dneska do Třince, i kdybych zítra nic neuměl. Je to krásné, když dva lidé jsou si tak blízcí. Stop! (Zapsal bych celou stránku a jsem teprve uprostřed mé činnosti!) Taktéž Hrubá v angličtině se přesvědčila o mých dobrých vědomostech. Matematika je plugactvo! Po vyučování měl býti trénink, ale dívky měly tělocvik.

Sotva jsem se doma ohřál, odcestoval jsem zpět do chladné atmosféry. Měl jsem službu v klubovně u výstavy od 15 do 20 hodin. Učil jsem se latinským slůvkám a částečně nedělal nic. Byla tam Ilona a Batul se právem ptal, zdali jsem si ji tam pozval. Chodila totiž všude za mnou, dokonce se do mne zavěsila, když to nebylo zrovna nápadné, dělala, jako by mne táhla do dívčí klubovny. Ona neodpovídá mým představám. V šest hodin se začaly promítat filmy.

ŘÍJEN 1947

Pátek 3. X.

Kterýsi dobrodinec nám ukradl druhou lavici, takže Čajka s Cieslarem zaujali místo na okně. V matice jsem byl tažen z nelákavého příkladu. Pokračujeme slušným tempem. V latině nebylo nic uchvacujícího. Vystrkoval jsem jen nohy z lavice ven, dopředu za všeobecného smíchu a profáci (-čky) marně pátrali po jeho původci. Ochman, řečený „Pěrun“, nás měl podle nezaručených zpráv poslední zeměpis. Od pondělka prý nastoupí Bílek.

Sobota 4. X.

Do školy to беру vždycky klusem. Vypadá to, jako bych se připravoval na chodecké závody, ale nemohu si pomoci, řekl jsem si, že budu vcházeti do školní budovy za doprovodu školníkovy činnosti. Naše gymnázium dostane dvojjazyčný nápis. Právě nyní musíme my všichni Češi působiti, abychom se nepopolšťovali, ale v budoucnu dosáhli vzrůstající většiny.

Ondračka nechal napsati na tabuli několik chemických vzorců a já měl dozor, aby byly správně čteny. Je to příprava na kantořinu? V latině jsem prodělal opět jednu korunu za výtržnosti. Vystrkoval jsem opět nohy z lavice a Stachovec mi do nich kopl.

Úterý 7. X.

V občanské se zase debatovalo o poměru žáků k profesorům. Šavrda plave jak v ruštině, tak v angličtině. Sivek dnes přešel na Petra Bezruče a mluvnická cvičení. Budu asi pěti o tom, jak jsem skládal skautskou odborku poutníka. V hudbě jsem si přesedl ke stěně, protože na mne svítilo nemilosrdně slunce. V ruštině jsme skládali gratulační dopis do Ruska k výročí 30 let Sovětského svazu. Skončili jsme v matice 10 minut před koncem, proto nás Sobotka pustil.

Dneska mám chuť si důkladně nadát za svou lehkověrnost. Já jsem byl hrozným domýšlivcem, když jsem se domníval, že Věra něco cítí. Možná, že něco tu bylo, ale rozhodně ne tolik, jak jsem tu kecal. Je to ve škole smutné, když člověk se zklamal. Ačkoliv nikdy před tím jsem s Věrou neměl žádné důvěrnosti, přece si připadám vůči ní a naopak cizí, když to má býti jen školský poměr žáka k žáku. Přišla prosit o latinský překlad. Půjčil jsem jí ho s podotknutím, že neručím za správný obsah. Teprve

nyňí si uvědomuji, jak je to se mnou špatné, jak ji miluji... A nadarmo? Kdyby aspoň naznačila, že jí nejsem lhostejný, ale nic než ohled na slušnost. Je veliký rozdíl mezi slušností vůči někomu a láskou. Snad se Věra zamilovala do Živana – Živan je konec konců dobrý kluk. Když chce ...

Čtvrtek 9. X.

Stachovec mne náhodou potkal dole a já se mu omluvil. „Jdi, už máš stejně pozdě!“ Maminka mne přivítala tím, že si jí stěžoval Stachovec, že chodím den co den pozdě. Úplná pravda to sice není, ale co se dá dělati. Věřím Stachovcovi, že má zájem krotiti mou bujnost.

Neděle 12. X.

Zjistil jsem, že mi v redakci nefunguje telefon, protože opravují kabel, tak jsem se odebral do Slávie, odkud jsem volal Orlovou. Bílek ještě všechno neměl, tak jsem výsledky kolem sedmi opsál z Práce a vyvěsil. Do redakce mi vtrhli Pácl, Bednárek a Výtisk. Měl jsem co dělati, abych je dostal ven. Ze Slávie jsem telefonoval do Jablunkova, kde se nikdo nehlásil, do hotelu Kerč v Karviné a do Třince.

Kluci se mi vůbec nelíbí. Hrozně se zajímají o politiku a myslí si, kolik toho již neví, když jsou v kvintě. Těší mne velice, že jsem se tam dostal, ale v zájmech se hodně liším od svých spolužáků. Dal jsem si za úkol hodně pozorovati lidi, abych eventuálně mohl něco napsati.

Ve Slávii byl Sivek s Bílkem, oba dva mladí profesoři, kteří za něco stojí. Chtěl bych to dotáhnouti na ten profesorský stupínek. Sivek je frajer. Kouří jako parní lokomotiva, ale zná toho hodně, to se musí nechat. Já nebudu kouřiti. Škoda peněz, ty se dají upotřebiti na důležitější věci; třeba vozidlo, chata ... za několik let ty opojné svítky tabáku dělají hodně.

Pondělí 13. X.

Třináctka je částečně nešťastné číslo.

Počalo to divně. V osm se šlo do kina na Čapkovy povídky. Seděl jsem před Věrou a Šiškovou s Páclm. Před filmem jsme se s nimi bavili. Byl jsem v takové náladě, že kdybych seděl vedle Věry, chytnul bych ji aspoň za ruku. Věra je v každém případě odtažitá a až zoufale střeží svou počestnost. Šišková jí slouží jako ochranná deska proti náporu zvnějška. Tak například v kině si nejdříve sedla ona, pak Šiša, pak samozřejmě Živan, který není pánem svého počínání. Když jsem se jednou opět podíval dozadu, podívala se na mne pohledem, za který se dává jedině hubička. Film po stránce kritiky byl velmi dobrý. Nedivím se, tento film dostal v Benátkách první cenu, poněvadž si toho opravdu zasluhuje. Ve všech povídkách byla zdůrazňována lidskost spisovatele Čapka, který to uměl.

Ve škole jsem se choval pokud možno slušně. V češtině jsme se zahloubali do tajů literatury, v latině do překladu, v zeměpise opět Ochman přešel od původní látky na ženské a všechno ostatní, co s tím souvisí...

Jako obvykle jsem šel večer k Výtiskovi, ovšem před půl sedmou jsem chtěl jít na hasičské cvičení. Jakmile odbilo sedm, pustil jsem se k hasičské zbrojnici, avšak nedoběhl jsem daleko. Na náměstí vyrazilo proti mně hasičské auto s plnou posádkou. Já se pustil za ním klusem a ihned se zařadil k jednomu družstvu jako záloha. Pomáhal jsem, kde se dalo, ale přesto muselo býti cvičení opakováno, protože někteří členové nevěděli, kde mají stát. Po cvičení se pochodovalo se „zpěvem“

k hasičské zbrojnici. Členstvo se shromáždilo nahoře v sálu, kde se jednalo o důstojném zakončení letní sezóny. Vynutil jsem na velitelovi Hučkovi „něco“ do novin.

Úterý 14. X.

Odpoledne je to nudné. Zase příprava, částečně housle, detektivka... Co člověk na světě má? Jen práci a práci, stále pracovat, stále se učit ... Já myslím, že kdyby se člověk neučil a neměl co dělat, bylo by to ještě nudnější a jednotvárnější. A pro koho vlastně člověk pracuje, pro koho vynalézavá různé věci k usnadnění lidského života? Pro potomky? Necht' se páni potomkové probíjejí životem jako my! Jsou snad něco jiného? Jsou lidé, jako my všichni, jako lidé, kteří již dávno zemřeli... Že nebudou stejní, že jsou kulturně vyspělejší? Co jim pomůže kultura a všechno pohodlí a vynálezy, nebude-li zde vzájemná láska a porozumění? Až lidstvo i v tomto směru učiní pokrok, pak teprve bude na světě dobře a krásně... A nebude slz a nebude nářků... Lidé budou spokojeni s tím málem, co mají... Kéž by se nemohlo říci, že tyto sny jsou neuskutečnitelné! A ještě něco. Čím více bude mít člověk pohodlí, tím dříve si to všechno krásné na tom světě odžije, a bude opět u toho prázdného nic.

Středa 15. X.

Dnes je tedy pochodové cvičení. Ze dvora se šlo Frýdeckou, Tyršovou, Komorní, Fryštátskou samozřejmě do Chotěbuzi. Utábořili jsme se v obvyklém lese a vybalili svačiny. Měl jsem hroznou chuť někoho znepokojovat. Byl jsem v hliněné bitvě sám proti šesti, ale to mi nikterak nevadilo, abych si nenatrhl sval v pravém rameni. Nakonec se ke mně přidal Pácl, který mi dopomohl k pomstě za několikrát rány, většinou špatně umístěné. Konec bitvy učinil Cieslar, který pro nás přišel, že je nástup. Odpochovali jsme do blízkého lesa, kde se mělo hrát na plíženou. Naše parta se opět odebrala k hlínové bitvě. Hlína však už byla suchá, tedy je nutno přejmenovat bitvu na hroudovou. Byla naděje, že si to rozdáme, ale nenechali nás tam dlouho.

Rozchod byl ve dvoře ústavu. Ševčík je hrozná otrava pro děvčata. Všelijak se jim dvoří a vtírá, zkrátka hotový herec. Naše tlupa táhla jim v patách. Ševčík dostal ode mne vlastnoručně ránu míčem do hlavy, ale to ho neodradilo. Kdepak na něj! Ovšemže všechny rány se neminuly cíle a dolehly na děvčata: Hučkovou a Knyblovou v plné síle nenafoukaného míče, lépe řečeno „částečně“. Při podchodu se větší část odpojila v čele s Ševčíkem, který si neodpustil poslati na rozloučenou děvčátka hubičku.

Čtvrtek 16. X.

V ruštině jsme se také potýkali s kompozičními plachtami. Ačkoliv jsem měl zaručeně dobrý tahák (opravený Amsterdamovou), neopisoval jsem. To, myslím, také patří k čestnosti. Z dějepisu se třídní výbor ulil, poněvadž byla schůze samosprávy, která se protáhla téměř na celou vyučovací hodinu. Neprobírali nic nového, psali si. Půjčil jsem si sešit od Knyblové. Do recitačního kroužku jsem nešel, poněvadž považuji za důležitější těsnopis. Brali jsme předpony, druhou hodinu jsme četli těsnopisné rozhledy. Člověku se ani ze školy nechce jít domů. Já bych chtěl, aby se zřídily ústavy jako v Anglii, kde by žactvo prodlévalo i mimo školu. A ne ve městě. Ideální by byla taková budova ve stínu Beskyd, Jeseníků, odloučené od světa... Tam by se jistě všichni učili s větší chutí než doma, kde mnohý nemá kam se uchýlit, aby nebyl rušen. Tedy velká budova se vším zařízením a bezvadná organizace všeho pod vedením pánů profesorů. Ale to by nesměli být profesori psi a museli mít ještě hodně a mnoho dobrých vlastností. Málem bych se rozepsal...

Pátek 17. X.

Pátek, ach pátek, nešťastný je den ... V matice jsme probírali exponent nula a záporný. „Vysyp ze sebe všechny vzorce!“ Sobotka mimo to, že přišel pozdě, se dal do prohlížení úloh, takže první se přihlásiv, mi přerušilo zvonění počítání. V angličtině jsme prováděli za vyučování stěhování národů. Byl jsem v dobré náladě, jelikož jsem měl diktát na jedničku, Pařík – 1, Pácl - 2. Toho jsem již minule strašil, že bude zkoušen, ale Ochman zase točil globem a ukazoval „patykem“, kde vychází Slunce: „Příští hodinu zkouším!“ Choval jsem se zas jako posedlý, díval jsem se v jednom kuse na Věru a uznávám, že se mi mělo dostat toho, čeho se mi dostalo. Když jsem dlouze hleděl na místo v druhé lavici, podívala se (ta osoba) Věra na mne a malinko zakroutila hlavou, jako by chtěla říci. Se ti divím...

Byly časy, kdy by to jistě neučinila (Česká Třebová...). Ale to už bylo. Nikdy mi to nepřipadalo tak dávno jako nyní. Nechci dospěti tak daleko, aby mi musela říci, že jsem blázen. Jsem si vědom, že jsem to vlastně již u ní prohrál a na mé místo patrně nastoupil Živan... „Ne, nepodívám se již na ni!“ Porozuměl jsem jí. Řekla mi tím jasně, že o mne nestojí! Adieu! A závěrem: Nejsem jistě oprávněn k tomu, abych měl dívku. Až na rok... Především: Věra je slušná holka a potom všechno ostatní. A mezi slušností a láskou je veliký rozdíl. Právě nyní si to důkladně uvědomuji! Slušnost = přátelství, dobré chování vůči spolužákovi apod.

Od maminky jsem dostal povolení zúčastnit se gulášové partie v hasičské zbrojnici, pořádané hasiči na oslavu zakončení letní sezóny. Setkal jsem se tam s nepotřebnou společností, ale přesto dobrou. Skoro sami horníci, každý kouří, cosi vypíť... „Bratře veliteli, dorost se hlásí při jedění o repetel!“ A velitel, obtloustlý muž, má radost. Je mu tak dobře mezi těmi mladými; sám se někdy cítí ještě velmi mladým... Bláhově se usmívá a tak trochu si zakládá na tom, že získá 21 dorostenců. Je to sice oběť, ale hošící dobří. Setkal jsem se zde také se Südolem, s kterým jsem pracoval na stavbě. Je to dobrý chlap. Že je sprostý? Roboty, ustavičná, těžká roboty, dřina ho to naučila. A proč by si nezaklel, nezanadával na políra. Ty chachare, ty bestio, ty pěrune grumski! Někdy se hodně uleví, když si tak člověk od plic zakleje... V osm hodin jsem se nenápadně vytratil, aby nebylo doma lustig.

Pondělí 20. X.

V tělocviku jsme po rozsvičce hráli stále košíkovou, protože Kožuch s několika kluky něco opravoval. Rusínka přišla s malým zpožděním a ještě si zapoměla notes, takže ty nejhorší musela zapisovati do sešitu, který buď zapomene nebo ztratí (náhodou mezi nimi nejsem). Opravovali jsme kompozice. Měl jsem trojku, Pácl čtyřku, Pařík jedničku... co se pokazilo, napravit se dá... Pácl doufá... V biologii jsme psali test. Panebože, smiluj se nade mnou, hříšným, to bude napínák... Doufám, že to sklepu na dvojku. 3 příklady špatně. V češtině jsme byli ve IV. B. Sivek počal malinko zkoušeti. Čeština mě zajímá. Většina plave. Každá jednička dobrá. Přihlásil jsem se na sobotu na mluvní cvičení. Stachovec je na nás jako pes. Říkal, že se v konferenci nebude za nás přimlouvati, naopak prý ještě nabádá „pány kolegy“ k větší přísnosti. Není to sice od něj hezké, ale zasloužíme si to.

Čtvrtek 23. X.

Můj sešit šel ve škole na dračku. Děvčata si matiku opsala v tělocviku, sešit zkrátka putoval po žácích až do přestávky. Skončil u Knyblové: „Fajkus, tu máš sešit, děkuji!“ Schválně jsem ji o sešit nežádal, protože jsem byl zvědav, jak mě osloví. Ačkoliv jsem očekával určitě něco jiného než „Břeťo“, přece mě to zabořilo.

Ondračka jako obvykle přišel hodně pozdě. Probírali jsme předpony a druhou hodinu četli. Ema by snad chtěla po mně něco více, ale já nemohu. Víím, že nemožně miluji Věru, a nebýt šťasten v životě se mi nikterak nezamlouvá. Ze školy jsem šel s Ševčíkem. Ten kluk to nebere tak tragicky jako já. Práví: „Ty bys chtěl jen jednu ženu na celý život? Blázne, za chvíli by vás to stejně omrzelo a rozešli byste se!“ Právě tu se jedná o to, najít si takovou, která by mi nahradila všechny na světě. A to je asi umění!

Pátek 24. X.

Do školní budovy jsem vrazil ještě před zvoněním. V latině jsem obdržel latinský sešit oplývající barvou červenou. Příští týden píšem kompozici. Aby se člověk začal učit. Ani nevíte, kolik hluku může natropiti prachobyčejný ohryzek z jablka. Výtisk okusoval o přestávce spokojeně jablko. V hodině mne obdařil soustem, které jsem spotřeboval za přítomnosti Hrubé. Co s ohryzkiem?

Položit jej do lavice by bylo nicotným. Když se profáčka momentálně nedívala, mrštil jsem jím po Čajkovi. Měl jsem štěstí, že jsem mu nerozbil brejle, dostal z profilu těsně vedle. Ohryzku se zmocnil Chytil, který mne a Výtiska držel v šachu, takže jsme se musili krýti sešity. Nakonec nám však jej daroval pod podmínkou, že nebudem odstřelovati jeho maličkost. Výtisk dobře mířenou ránou zasáhl do lebky Bardase, který byl však vyvolán, než mohl střelu opěťovat, a neopatrně nechav ohryzek ležeti na lavici, byl mu mnou odcizen za všeobecného veselí. Bardas, marně se ohlížeje po zmizelém zbytku jablka, dostal od mého souseda druhou ránu. V mžiku ji však opěťoval, ale nepřesně mířil, střela vnikla za námi sedícímu Krochmalnému za krk. Chechtali jsme se jako bez rozumu. Krochmalný si nechtěl nechat ujít příležitost bezvadný Chytilův profil zasáhnouti a také se trefil. Chytil střelu, opěťoval, ale střela se zvučně odrazila od skleněných dveří skříně. To už bylo příliš mnoho, takže jsem se neovládl ve smích a byv nespravedlivě považován za původce scény, byl jsem přesazen k Ševčíkovi do 2. lavice k oknu. Ubohého zbytku jablka se zmocnil opěť Krochmalný a neodpovědnou střelou nezasáhl Bardase a spadl zrovna k mé pravé noze. Strčil jsem ho do kalamáře, poněvadž jsem byl „na ráně“. Musím si teď dáti v angličtině pozor.

Neděle 26. X.

Ale dnes se dělá! Sraz byl ve 6:15 na nádraží. Přišel jsem o pět minut později, poněvadž jsem byl probuzen až v šest hodin, načež počal strastiplný shon. Frýdečákem jsme odjeli po půl sedmé se zpožděním. Cestou jsme se bavili zpěvem a částečně vtipkovali. V Hnojníku na nádraží nás očekával žebříňák. Usedli jsme a jelo se. Když už jsem pomalu pociťoval, že mám duši z těla venku, seskočil jsem a bavil jsem se se Sládkem, Zapletalovou a Bernatíkovou. Jelo a šlo se až ke střelnici, kde jsme sadili stromky. Cestou jsem cosi prohodil, že mám čaj na zahřátí. Zapletalová se hned ptala, zdali ji také dám. Slíbil jsem, že ano. „A co Věrka, dostala by?“ naléhala dále. „To se neví!“ Víím již, že Ema ví, ale nic si z toho nedělám. Sadili jsme olše, které se nemusejí tak důkladně zahrabávat. Já se Sládkem jsme kopali vedle sebe a Bernatíkové jsme nemohli stačit. Sazení není tak zdoluhavá práce. Do jedenácti hodin jsme vysadili 1200 stromků a nastal odpočinek. Čaj „na zahřátí“ byl ledový. Přesto jsem podělil okolo sedící douškem. Poněvadž již nebylo co saditi, museli jsme se střídati v kopání. Sládek učinil jednu motyku neškodnou, proto jsme se střídali.

Čtvrtek 30. X.

Biologie mne počíná bavit. Probrali jsme již částečně tu nejnezáživnější látku. V tělocviku mi Kožuchovič řekl, abych se choval slušně. Způsobilo to u kluků salvy smíchu. V češtině suploval Sobotka. Na známku ke zkoušení se nikdo nepřihlásil, jen na luxus se vybatolil Šavrda. V občanské mne opět Sudková naštvála. Vyvolala mne a já mám ve zvyku si rozmyslet, co řeknu. Právě jsem se chystal něco říci, když vyvolala Živana. Tisíc morů a hromů, ženská! Do ruštiny přišel na visitu ředřák. Věřím, že je to pro vyučujícího hrozně nepříjemné. Věry se ptal, zdali lavice není pro ni úzká a zdali obrys na stěngazetě má představovati hranice ČSR. V matice jsme probírali odmocniny. Matika je aspoň sympatická věda. Krochmalný 5, Věra s pomocí boží a profesora 3. Po šesti perných hodinách jsem vykonal s Věruškou cestu do prvního poschodí za vzájemného rozhovoru. S ní by se dalo mluvit. Adámek se marně pokoušel uzmoti Šavrdovi aktovku, zato mně se to povedlo ve druhé hodině, když Ondračka byl volán na chodbu. Šavrda ji hledal v koutě a ve skříních za pomáhání celé třídy: na lampě, za obrazem atd. Zatím jeho soudružka aktovka poklidně ležela v jeho lavici. Vyvolalo to hodně smíchu. Já se směji, Ševčík se směje, Věruška se směje, zkrátka skoro celá třída.

Pátek 31. X.

V hudbě se již pomalu počíná vyvíjeti z kvákání píseň. Před kreslírnu jsem se chystal napsati křídou na aktovku nic netušícího Šavrdy jeho jméno, když mne uchopil někdo za krk. Chystal jsem se mu od plic vynadati, ale byl to Zapletal, který mi uzmul dotyčný kousek křídly a řekl, že jsem starý, ale hloupý. Pomalu si to rozlévám u všech profesorů. Zeměpis jsme měli společně s V. B. Učili jsme se o druzích map a o šrafách a vrstevnicích. V češtině jsem měl mluvní cvičení, které nedopadlo, jak jsem očekával. Naučil jsem se jeden zlozvyk, vystrkovat jazyk. Cítím, jak je to ohavné. Raději si jazyk ukousnout.

LISTOPAD 1947

Neděle 2. XI.

Pácl, Chytil a Bednárek chodili odpoledne městem se skautkami. Pácl prý je zamilovaný. Mně se osobně takové brouzdání ulicemi nelíbí a ještě k tomu s děvčaty. Tou obětí je prý nějaká Irena Válová; blíže ji sice neznám, ale podle vidění to může býti slušná holka. Když již chce někdo s holkou choditi, ať se odeběře s ní do tišších ulic a neprodírá se zástupy lidí v centru našeho města. Já se snad vůbec k těšínským klukům nehodím. Nechodím vůbec s nimi městem, což oni považují za hlavní bod programu. Ani se s nimi nestýkám, ale pozoruju, že všichni hoši z naší družiny, včetně rádce, mají času tolik, aby se mohla schůzka jednou týdně konati. Ovšem většina musí býti na každém filmu, do divadla je to táhne... Já mám naprosto jiné sklony. Jediné, co mne baví, je choditi po horách a jezdit na kole. Jsem zvědav, co ti kluci budou dělati, až budou míti 20 let. Já miním teprve potom začít něco s děvčaty...

Úterý 4. XI.

Ve škole jsem zjistil další věc. Živan je úplně posedlý láskou k Věře. V kreslení jí půjčil tuš a pak sám neměl čím psát. Pavel zjistil, že u mě v desce scházejí připínáčky. Měl v podezření Živana,

který mu to všechno vysvětlil: „Věruška kázala: Sežeň připínáčky!“ Věra to slyšela a smála se s námi. Když jsem momentálně nekreslil štětcem, chtěla, abych jí ho půjčil. Vyměnil jsem svůj za její – horší, ale šťastně jsem to s ním dokreslil.

Středa 5. XI.

Pácl se v dějepise i v zeměpise opět utkal s Ochmanem na kordy. Jen aby to Pácl s ním neprohrál. Je to nemilé býti s profesorem ve zlém. V každém případě je na tom lépe profesor. Raději si nic takového nezačínati. Ochman má někdy pravdu, ale v očích třídy se stává směšným svým vychloubáním.

V šest hodin byla schůzka. Vinckovi dali hobla, protože dělá ze sebe hroznou potápku. Urazil se, ale přešlo ho to. Jinak jsme dělali návrhy na Mikuláše, napsali jsme si tajnou abecedu a každý má něco udělati pro klubovnu. Do měsíce má každý složit jednu odborku. Možná že udělám první pomoc. Chytil je dobrá kopa, je však poněkud sprostý. Ve škole definovala Svobodová rovník tím, že prý prochází místy, kde jsou poledníky nejhrubší. Chytil na to, že poledníky nemohou být tlusté, ale prý polednice ano. Z Chytila bude jednou dobrý hoteliér, jestli se nespustí, než toho stavu dosáhne. Čajka, ten syčák, kouří. Je mu už všechno jedno, poněvadž dále do další třídy nepůjde. Na otázku, co bude dělati, potom odpověděl, že to je vedlejší. Myslím, že takový člověk bez cíle to daleko nedotáhne.

Čtvrtek 6. XI.

Mám hroznou chuť na češtinu. Chtěl bych býti něčím podobným jako Sivek. Chodím do divadelního a recitačního kroužku. Myslím, že neškodí těmto věcem rozuměti. Kroužek trval do dvou. Dneska začínají oslavy ruské říjnové revoluce. Sraz skautů byl u klubovny ve čtyři hodiny. Nebral jsem kroj, poněvadž poprchávalo. Kolem pěti vyšel lampionový průvod od Masarykových škol. Šel jsem za gymnázium. Bylo více profesorů než žáků. Slezská Ostrava porazila mistra sovětské kopané CSKA Moskvu 4:3, s kterým Sparta prohrála 1:2. Na vítkovickém stadionu bylo 35 tisíc, kteří byli nadšeni hrou Slezské. Ti jim to dali!

Sobota 8. XI.

Navštívili jsme po třetí hodině kino Central, kde nám promítali sovětský film „Přísaha“. Film byl dosti nudný. Byl to spíše film dokumentární, reportážní a ještě to nebylo úměrné. Když Stalin začal tleskati, mnozí se domnívali, že si tleská sám sobě. Byla tam však slabě znázorněna myšlenka, že mají všichni radost ze zdaru první pětiletky a že si všichni k tomuto zdaru navzájem blahopřejí. Jediné, co bych pokládal za nevhodné, bylo, když „děvečka“ Olga se vrhla zbůhdarma do hořícího objektu a uhořela. Víím, co tím chtěli dokázat! Totiž, že lidem stalingradské továrny byly tak drahé, že by je uhasili vlastními těly. Nepovedlo se jim to v tom směru.

Úterý 11. XI.

Ráno jsem se vybral k doktorovi. Šlapu si to počestným krokem a u dveří mne předběhne jakási mladá žínka. Nemusila se ani tak štvátí. Kdyby se zeptala, pustil bych ji i tak. V čekárně jsem čuměl, myslím, půl hodiny, než se otevřely dveře kouzelníka Dobroděje. Vstoupil jsem do jeho království, abych se mu svěřil se svým bolem. „Pane doktore, bolesti hlavy, trupu, krku a pod lopatkou zdaleka nevyváží tu bolest srdce.“ „Nu dobrá, na rentgen!“ tiše zahuhňá malý chlapík

v bílém rouchu a chystá se zatemňovati okna. Srdce, plíce zdravý, hlásí mamince, která se přišla podívat, co se mnou provádí. Uznal mě neschopným pohybu. Je podzim a zle se leží! Co tak na jaře.

Ležím pod peřinou pokud možno na jedné a stále téže straně, neboť častým střídáním poloh se bolest zvětšuje. Tím, že se však neobracím, záhy se zapotím a je tu další zápor: Člověk by vyskočil z kůže, když po rozpáleném těle putuji praménky slané vody do míst níže položených. Cítím se v moci pekla. A vše tomu nasvědčuje: Na okno dopadají s šustotem svištěcí dešťové kapky smíšené se sněhem a působící, jako kdyby mi někdo vrážel špendlíky do mozkové dutiny, ve které už asi tím horkem vůbec nic nemám.

Přišel Výtisk a referoval mi o tom, co se dělo ve škole po dobu mé nepřítomnosti. Prý je to nudné. Četl jsem Čechovy Satiry, humoresky a črty a byl jsem velice spokojen bystrostí tohoto předního literáta, který se uchýlil k satirě.

Pátek 14. XI.

Večer přišel Chytil. Ne jako přítel, ale protože ho Ochman pověřil objednááním učebnic. Kdybych nebyl nemocen, řekl bych mu, že nemám čas, neboť mne zavalil proudem řeči. Inu - hoteliér! Pochválil se, že byl s Ilonou v kině. Nechápu, co na tom kluci, třeba i děvčata, vidí chodit s někým do kina. Když již, tak aspoň na procházku! Pařík a Knyblová prý byli pochváleni za výjimečně slušné chování. Při slově „Knyblová“ ten klacek sraštil čelo. Ten pitomec cosi tuší. Mor na všechny „něco tušící“! Nakonec se začne ještě něco o nás povídati. To by mi naprosto neprospělo!

Sobota 15. XI.

V poledne přišel Pácl, který mi neřekl nic nového. Tuším, že v konferenci dostanu na frak. Snad se mnozí profáci domnívali, že jsem se „necítil“ vůči jejich podnikavým útokům. Nevím, zdali uhájím vyznamenání...

Na oddílové schůzi mne br. Harry pochválil a to neměl dělati. Řekl, že proto trpí mé „švejkoviny“, poněvadž prý mám skauting v srdci. Praví, že to vyčetl z táborového deníku a zápisu z poutníka. Myslím, že na to kápl.

Pondělí 17. XI.

„Není jak ve škole, mezi svými!“ myslí si mnohý, ale není tomu zcela tak. Myslím, že by se žactvo, zvláště na středních školách, mělo lépe vychovávat. Víím, že profesori mají málo času, poněvadž je jich málo, ale i přes to by to šlo lépe zařídit. Profesor by měl se více sblížit se svým žákem a rozumět mu. Žáci se roztríšťují. To by se nemělo trpět. Jsme teprve v kvintě a již se třída rozděluje na kousky: Pácl versus Šavrda. Do politiky se nestrkám, na kulturu nemám peněz, žiji tedy sám o sobě.

Profesor Kožuchovič smlouval s Čajkou, jakou známku mu má dáti. Čajka o trojce nechce ani slyšet a pan profesor by ho dvojkou velmi nerad obdařil. Musil jsem se smát. Po latině jsem si vzpomněl, že chci omluvný list. Pádil jsem ke sborovně. Stachovec je na mne přísný. „Až budeš mít lepší kompozice a tvé chování se spraví, bude mezi námi, jak bylo“, řekl. Musím se chovat slušně. Se slušností to člověk vždycky dále dotáhne!

Úterý 18. XI.

Bojím se, že budu nucen přerušit stručné zapisování dojmů. Dostal jsem doporučení k ortopedovi, proto jsme se vypravili dnes do Ostravy. Sestra šla s námi, poněvadž prý tam již dlouho nebyla a toužila zhlédnouti krásy velkoměsta. Ortoped mamince slušně vynadal, že měla přijít se mnou již dávno, že ona mne myje, že ona vidí nejlépe, zdali mi co schází. Chyba není na její straně, poněvadž ona na to přišla, že mám pravou stranu silnější. Tohle je způsobeno zkřivením páteře. Musíme k němu přijít ještě jednou s roentgenovým snímkem mé nemístně zakřivené páteře. Ten chlap se zdá, že něčemu rozumí.

Člověk má dojem, že česká řeč na Těšínsku vymřela. Třeba studenti, kteří vlastně zde mají naši krásnou řeč propagovati, „řoňdům po našimu“ o sto pět. A proto se má člověk divit, když si Poláci činí na Těšínsko nároky (roky slyšíc mluvit jen nářečím, obsahujícím více „polských“ prvků). Studentům se patrně čeština nelíbí, lépe jim zní ostrá a břitká laština?

Středa 19. XI.

Tak teda dnes nám Stachovec oznámil výsledek usnesení profesorského sboru o našem prospěchu. U mne se pozastavil s menším půlhodinovým kázáním. Provedu-li prý ještě malou výtržnost, bude následovati uspokojivé chování o pololetí. Všechno jsem snesl, jen to se mi nezdálo, když počal mluvit o poťouchlosti a potměšilosti. Myslím, že zašel příliš daleko. V každém případě si dám na chování v tomto čtvrtletí pozor. S dobrým chováním to člověk vždycky dále dotáhne. Mám sice vyznamenání, ale jen „tak tak“. Z latiny trojka, 5 dvojek, 7 jedniček. Nebudu zde přetřásat napáchané křivdy, poněvadž vím, co umím. Na chodbě se ke mně „přidružila“ Věruška. Začala, že prý ji velice mrzí, že má z latiny dvojku, a tak jsme spontánně procházejíce se kritizovali výkony profesorů. S ní se dá slušně mluvit. V češtině jsem se na ni musel dívat, ačkoliv jsem si již mnohokrát umiňoval, že se daným směrem nepodívám. To jsou planá předsevzetí.

Čtvrtek 20. XI.

Olšovský ve své žárlivosti si počal všimati okolí. Poslal mi malý lísteček psaný tajnou abecedou kanárů, který jsem nedbale zastrčil do kapsy u vesty, ačkoliv jsem počal tušiti jeho obsah. Doslova v něm stálo: „Fajkuse, mně se zdá, že ses zamiloval do určité slečny v červených šatech. Víš, že budeš zapírat, ale podezření to je“. Myslím, že si ten skrček ani neuvědomuje, jakou napsal pravdu. I rozhodl jsem se, že budu mlčeti, ledaže by můj sok začal. Tolik drzosti v sobě nemám, abych mu s úsměvem řekl: „To víš teprve teď?“ a zapírat by nebylo vhodné. Mlčeti zlato...

Ze školy jsem opět mluvil se Ševčíkem. Měl ve škole nemravné obrázky – obrázky nahých těl členů jemného pohlaví. Řekl jsem mu svůj názor na to, že to je nemravné. Na otázku: Proč se zbytečně dráždit, odpověděl, že to dělá příjemně a že je to lidské. Podle něho: Chybovat je lidské. Chybuji, protože je to lidské. V žádném případě s ním nesouhlasím.

Pátek 21. XI.

Opět se mi stalo něco pěkného. Při stěhování do IV. A, kde máme obyčejně češtinu, se opět ke mně Věruška „přidružila“ s polootázkou, co bylo do češtiny. Pochopitelně si v duchu nadávám do volů, poněvadž jsem nemožný člověk. Tak já nejsem sto zapřást rozmluvu s děvčetem, které mám rád, ledaže bychom se již lépe poznali. Buď se tak stydím, nebo mám snad strach, že by se snad

Živan ve svém názoru utvrdil, zkrátka jsem „neagilní“. To třeba Výtisk, ten je pravý opak. Za děvčaty jako vítr, dokonce chodí s Šiškovou do kina. A já sním...

Sobota 22. XI.

Na oddílové radě byl učiněn návrh, aby se jmenoval oddílový tajemník, který by obstarával korespondenci oddílu a měl v držení psací stroj. Bratr Pácl na sebe tento úkol vzal pod podmínkou, že se rádcem stane má maličkost. No a tak jsem se z ničeho nic stál rádcem družiny kanárů. Rádcování je vůbec nevděčný úkol, ale doufám, že něco „vycucám“ z prstů (ne z prsů) a bude to klapati. Dostali jsme program: příprava na pátý ročník zimních závodů, tak se něco dá dělati.

Středa 26. XI.

Nevěděl jsem, s jakými potížemi je spojeno zhotovení rentgenového snímku páteře. Tedy byl jsem přijat do VI. oddělení, do malé světničky s postelí a dvěma otomany. Jako lože mi bylo přiděleno místo na otomanu u dveří po nějakém zápasníkovi, který jde dnes domů. Na posteli leží sedmnáctiletý chlapec – lesní dělník, který se řal sekyrou do kolena, a na druhém otomanu polský občan od Skočova, který pracoval na stavbě ve Fryštátě a zřítel se s výtahem z dvacetipětimetrové výše, přičemž si vykroutil nohu. Ještě štěstí, že výtah včas zabrzdili, takže se robotník nerozplácl na něco neživého. Před polévkou mi nutila sestra Květa několik odporných zrníček, které jsem jakž takž zajedl polévkou. Na svačinu káva, na večeři polévka. Při vizitě pan primář ukecl: „Tak vyprázdni ... a pořádně!“ Je zde pěkná mladší sestřička, která se mi líbí. Je zde více sester, ale ta jedna je sestřička. Proč, popíši na dalších stránkách.

Čtu od Krofty⁹ „Duchovní odkaz husitství“, a tak mi tato kniha vrhá trochu méně slávy na celé husitství i dobu pozdější. Hus je tam popsán docela slušně, ale Žižka ne. O Žižkovi jsem se nedozvěděl od autora vlastně nic. Autor cituje jen názory historiků: Tomka, Palackého a Pekaře a sám se nijak určitě nevyjadřuje k jednookému válečníkovi. Uvádí toliko sporné názory dotyčných historiků a víc nic. To mi nestačilo osvětlit pravou povahu Žižkovu a jeho názory. O Chelčickém jsem se sice dozvěděl více, ale musím doznati, že s ním nesouhlasím. Člověk má na světě prožít všechno dobré i zlé a ne toliko jen zlé, jak hlásá on. Quod capita tot sententiae.

Čtvrtek 27. XI.

Někdo by se domníval, že v nemocnici se člověk může plně věnovati četbě, ale není tomu tak. Pacient si musí za prvé mýti uši, aby nepřeslechl hebké krůčky sestry, která jej obdaří soustrastným pohledem (někdy i jiným). Zvláště se mi líbí sestra, myslím, že se nazývá Edita. Ze 4. oddělení nás navštěvuje jakýsi kluk, kterému se nechce ležeti. Služky tam přišly čistiti lampu; tak si z nich utahoval (a ne slušně), že ho sestra Květa vypudila. Prý: „Tak chlapiska, co je tu!“ Dozvěděl jsem od něj, že chlapcům, kteří se nakazí od žen, dávají penicilinové injekce. Nechápu, jakým způsobem se může kluk nakaziti a jak se to projeví, aniž mám tušení, co je to nakažené děvče. Možná že se to časem dozvím.

⁹ Kamil Krofta (1876 – 1945), český historik, univerzitní profesor, politik a diplomat, v letech 1936 – 1938 zastával funkci ministra zahraničních věcí. Za nacistické okupace byl vězněn. Zemřel v terezínské Malé pevnosti.

Dopoledne mi slušně uběhlo. Polský robotník nám odpovídal na četné dotazy a potvrdil nám, že co nevzali Němci, vzali z Polska Rusové, ale že poměry se částečně lepší.

Sotva Polák odešel, přivezli nového pacienta, nějakého železničáře, kterému odbírá koleno. Přesídlil jsem na otopan u okna, ale kdybych věděl, co mě čeká, nečinil bych to. Dopoledne přišla maminka, ze školy Výtisk a Pácl. Kecalo se o všem a ničem. Nebyl jsem s nimi spokojen, snad to bylo zaviněno přítomností maminky. Ve škole nic nového. Beze mne je to prý nudné. Večer přijde ta pěkná sestřička Edita a praví, že mi bude muset dát klyzma. Já na to: „Jak se to dělá.“ Touto otázkou jsem ji samozřejmě přivedl do rozpaků, ale uviděv... náčiní, poznal jsem, že dostanu klistr. „Musí to být?“ táži se. Odpovídá: „Musí. Dala bych vám to na záchodě, ale je tam tma, tak to musím zde.“ A oba nevíme, zdali se máme smát, nebo ne. V nemocnici se člověk nenastudí (ale nastudí). Poslušně jsem si stáhl kalhoty, načež se chopila činu. Přitom jsem ještě podotkl: „Slečno, já vás lituji, že to musíte dělat.“ Odpověď: „Proč?“ Později jsem ji zastihl na záchodě jak vymývá mísy s výkaly, musel jsem se jí otázati, proč se dala na ošetrovatelskou službu. Pravila, že dělá rok praxi, pak půjde na dva roky do školy a chce se státí porodní bábou. Zamiloval jsem se do její obětavosti. Nejen ona, ale všechny sestry vynikají obětavostí vůči nemocným. V noci jsem byl sedmkrát na záchodě a ráno to začalo znovu: nálev, tablety, injekce a pak na rentgen.

Dopoledne jsem musil opět na rentgen, poněvadž některé snímky se nepovedly. K večeru přivezli jednoho polského chlapce, kterému odňali dva prsty u nohy. Právě se probouzel z narkózy. Budil dojem hodně podnapilého člověka. Zpíval, nadával, plival, vzdychal, plakal, trhal sebou, takže ho museli přivázati. Chlapi si z něho utahovali, ale nebylo to k smíchu. Zvláště v nemocnici si člověk uvědomuje svou maličkost, když je bezmocný, závislý na druhých – lékařích a sestřičkách.

Sobota 29. XI.

Při vizitě jsem se dozvěděl, že půjdu dnes domů. Řekl jsem sestřičce o šaty a oblékl se. Dalo mi to hodně práce, abych se dostal domů před jednou hodinou.

Stavil jsem se hned v redakci pro klíček, poněvadž chci zítra opět vydělati 50 Kč za vývěskovou službu. Není mi na škodu udržovati takový styk s redakcí, občas něco napsat a bráti prozatím průměrně 300 Kčs měsíčně.

PROSINEC 1947

Pátek 5. XII.

Večer jsem dělal svatého Mikuláše. Paní Macurová mne prosila, zdali bych jí nepřišel na děcka. Souhlasil jsem s podmínkou, že mi obstarají s maminkou úbor. Je to povznášející zahrátí si na svatého. Ačkoliv jsem měl času nedosti, propůjčil jsem se k tomuto úkolu. Víím, jak je to krásné a romantické věřiti v něco nadpřirozeného, a proto toho nechci dětem „věřícím“ ubíratí.

Sobota 6. XII.

Dnes jsme měli ve třídě mikulášskou besídku. Třídní Stachovec dostal salám, vázanku a knihy. Děkoval nám velice a v proslovu dosti dlouhém vytýčil nám svůj úkol třídního, poukázal, že všecy má rád, i uličníky Fajkuse a Čajku, a že se vždy na něj máme s důvěrou obrátiti. Máme dobrého třídního a nerad bych mu opět něco vyvedl. Je to vždycky stejné a není to stejné: Na počátku profesory rozzlobíme, pak je usmíříme a pak přijdou výlety...

O půl páté jsme měli besídku v klubovně. Měl jsem zahajovací proslov hodně dlouhý, ale sledoval jsem tím určitý cíl, uspáti obecnstvo. Nebýt bratří z Třince, program by nebyl žádný, ti nás zachránili. Najedli jsme se do sytosti. Po programu jsme ty nejmladší vypudili a počalo se tančiti. Neměl jsem chuť pouštět se do tance, poněvadž jsem měl boty nečisté a těžké a jako u člověka hopsání neznalého mohlo by se stát, že bych společníci šlápl na nohu. Pácl, Chytil tančili s děvčaty o sto pět. Já bych se styděl...

Úterý 9. XII.

V šatně se mi stala celkem malicherná věc. Vida trápiti se Věru s oblékáním kabátu s galantností jsem jí pomohl. Nejráději bych ji sevřel v náruči, ale nebylo by to na místě. Měl jsem zvláštní pocit jednoduchosti a obyčejnosti, dotýkaje se kožešiny límce. Celkem nezajímavá příhoda...

Ze školy se ke mně přidal pan prof. Ochman. Vyptával se mne na mé psaní do novin, na rodinu a jak mi dopadla konference. Domýšlím se, že fůra dvojek byla způsobena podle náznaku pana profesora mou nepřítomností před konferencí. Radil mi, abych se choval slušně a vydováděl se mimo školu. Já to, chudák, dělám naopak.

Večer jsem mluvil s Páclem. Říkal, že má holku v Příboře a že se nemůže dočkat, kdy ji pošle dárek k Vánocům. Pácl je někdy dobrý chlap, někdy však se u něho projevuje drzost a méně vychovanosti. Není to zde poslední slovo.

Sobota 13. XII.

V šatně jsem se dozvěděl, že Věra ani Šiša s Šavrdou nemluví. Když jsem se na to Věře pochybovačně zasmál, ujistila mne slovem: „Opravdu“. Při stěhování do V. B Prokel vycházej z třídy tak hnusně se otřel o Věru, která stála opřená o dveře, ani se neomluvil. Až mi naráz přeběhl mráz po zádech. A prosím, s takovým klukem se Věra spolčuje (je snad chytřejší než Šavrdka), a říká mu dokonce důvěrně Jirko! Pranic mi již na tom nezáleží, jak komu říká, ale mám dojem, že Věra je v jádru dobrá holka, a kdybych jí mohl nyní poraditi, bylo by to, aby nemluvila také s Prokem. Člověk se většinou vyvíjí vlivy zvenčí!

Pondělí 15. XII.

Dneska jsem se částečně blejsknul. Sivek by mne asi nevyvolal, ale všiml si také, že se už češu „navrch“. Posadil již řádku plavců, když vyvolal mne. Odkdálal jsem mu Husovy spisy s úspěchem. V latině jsem se snažil, taktéž v angličtině. Říkám, snaha by tu byla. Tak jsem se odhodlal srovnati s sebou Paříka. Pařík má tu výhodu proti mně, že je k tomu, že něco umí, ještě slušný. Já se k tomu doznám: Jsem huba nevymáchaná, ačkoliv si ji „máchám“ dvakrát denně. Pařík však je příliš skromný. Bojím se, že se v životě neuplatní, ačkoliv ani já nejsem mnoho náročný.

Úterý 16. XII.

Ševčík se bavil s Kalusovou velmi nemravně, až jsem je musel mírnit. Ševčík je vůči děvám poněkud nemravný, ale jinak je velice jemný a někdy i dosti příjemný. Naopak Krochmalný je zase vůči klukům hrubý, vůči děvám je nenápadný, jen s Kalusovou si něco dovolil, a to ještě částečně slušně. Tyto dva kluky bych stavěl jako protivy (kontrast), bohužel, nejsem s jedním ani s druhým spokojen.

Chci skládati odborku redaktora, br. Harry mi dal za úkol přispívati zprávami o junácích do všech novin. Navštívil jsem tedy odpoledne všechny redakce a všeobecně jsem byl přijat slušně.

Čtvrtek 18. XII.

Měl býti sběr brambor pro kraje doma nezásobené, ale sešlo z toho pro -17°C . Nic mi nevadilo, že mám malý krajíc chleba, a zůstal jsem na těsnopis. Já nevím, co mne k Věře stále táhne. Byla jen jedna hodina těsnopisu, domů se mi však nechtělo. I setrval jsem a nabídl jsem se, že jim budu diktovati překlad latinských článků, kdo ví, z které již ruky. Šavrda, ačkoliv to má u Věry prohráno, setrval také a samozřejmě floutek Ševčík. Navštěvovala nás také sestřička Věry, sekundánka Vlasta, která si mne zevrubně prohlížela, tak nevím, jestli již jí někdo o mně nevypravoval.

Ema šla navštívit Ilonku. Ševčík přál brzké uzdravení, Věra pozdrav posílala a já nikým náhodou nesledován potichu řekl: „Pusu“. Ema pochopila a slíbila, že to vyřídí...

Věra mne štve svým jednáním, poněvadž stále nedává znáti svůj postoj. Já toho stejně mnoho nenamluvím, ale částečně se mi na ni nelíbí, že jedná se mnou jako s druhými, a to je důkazem buď úctyhodného zapírání, nebo chladnosti. Ač jsem měl tisíc chutí nechat je samy o sobě, přece jsem vytrval. Nechci dělati uzávěrku, dokud nemám stoprocentní jistotu.

Pátek 19. XII.

Z chemikárny se budeme stěhovati do třídy vedlejší s novými moderními lavicemi. Stane se tak patrně až po Vánocích. V latině se psala kona. Šlo mi to slušně. S Krochmalným a Paříkem jsme to dali dohromady „jakž takž“.

Čtvrtou hodinu se již počalo na besídku zkoušeti a pátou hodinu to vypuklo. „Čirou náhodou“ jsem seděl před vystoupením vedle Věry, nenápadně se na ni tlačil. Po vystoupení jsem si chvíli páčil na ústředním topení kalhoty a pak jsem si páčil něco jiného. Šel jsem si stoupnouti vedle Věry opíraje se zpočátku o sloup. Když Věra změnila polohu, ani nevím, jak se octla má pravice na okně. Potom jakoby se blížila centimetr za centimetrem k svůdnému pasu děvy. Opatrně jsem se dotkl – a ona nic. Bušilo mi srdce napětím, jak na dotek bude reagovat. No – a tak jsem ji jemně uchopil v pase a kolenem se dotkl její nohy. Poprvé ustoupila, ale pak ne, protože jednak neměla kam, a jednak... Ten, kdo by udělal nenádálou prohlídku, zastihl by mne v pozici, jak mám pravou ruku ovinutou kolem jejího pasu a svou nohu a bokem se dotýkám jejich vnaď. Musila to cítiti, určitě to cítila! Nepocíťoval jsem však nijakého náznaku odporu či nevole. Vcelku na tom nic nebylo, je mi jen divno, že se vůbec mému počínání nebránila. (Snad proto, že neměla sil, poněvadž besídka trvala příšerně dlouho). Že to bylo nenápadné, jsem si jist, neboť náhodnému diváku se to jevílo, že se opírám o rám okna a že se trochu na ni tlačím, to se mi nemusilo bráti za zlé. Jsem já to vykutálenej člověk, co? Když jsem si to

tak napsal, dal bych si nejraději „pár přes hubu“. Modlím se, aby si Věra nevysvětlila mé chování ve zlém, ať si třeba myslí, že jsem pitomec.

Sobota 20. XII.

Ani se člověk nenadál a již je tu poslední společný den naší třídy. Každý profesor zakončuje hodinu přáním příjemných Vánoc a my to opětuje. Ráno jsme byli v kině na filmu „Dictator“. Takový blbý film jsem ještě neviděl. Kdyby zde nebyl prvek zesměšnění všechny nacistické diktátory, dovolil bych si jej zkritizovat více.

Stachovec si nechal zavolat primány. Museli jsme se pochechtávat, když je Stachovec zkoušel abecedu a prováděl s nimi různé šprýmy. Vyrazení zakončil: „Tak se mi tu moc nesmějte a buďte rádi, že jste se tak lehko dostali do kvinty“ a ukázal rukou ke dveřím. Také jsem byl kdysi takovým studentíkem. Léta utíkají. (Prý ve stáří ještě rychleji.)

Ema vypadá smutně. Víím, že je to neštěstí, když není někdo někým milován, když se cítí tak opuštěným. Škoda, že to musím být já, který je příčinou (jak se domnívám) jejího zármutku. „Není jak ve škole“, říká Vladek a má pravdu. (Jsem mezi nimi). Tak jsme již na sebe spolužáci přivykli, občas si něco vyvedeme, tu zase se poškorpíme, ale nakonec to vždycky vyzní dobře. Není jak ve škole (když se nezkouší).

Neděle 21. XII.

A zima nastoupila vládu...

Četl jsem zas něco o pohlavních chorobách. Všude se o tom píše, ženy jsou pohlavně zkaženy a stále ještě nevím, co to je za škaredou nemoc a kde vzniká. Musím se podívat do naučného slovníku. Snad to tam najdu.

Pondělí 22. XII.

„Tak už jsi v tom“, řekl mi Batul, usmívaje se, když jsem šel od holiče ostříhán a oholen. Holič byl slušný. Ani mne nepoškrábal přílišně. Kolínskou jsem se natřít nenechal.

Považuji za nutné vésti mládež k četbě, neboť špatná kniha bývá počátkem a příčinou „nemravnosti“ mládeže. Sám jsem se kdysi pouštěl do knih plných vášně a neřestí, a protože jsem tomu nerozuměl, dosáhla má obrazotvornost veliké výše, což mi je nyní ke škodě, když dostávám rozum.

Cosi se chystá v Třinci u Věry, neboť jsem zaslechl, jak Věra zvala Šiškovou a Olgu, ať prý též přijede. Nepíši to zde, že závidím, že nejsem pozván, ale poněvadž se sejde Olga s Věrou. V poslední době jsem pozoroval změnu v chování Věry (asi před dvěma měsíci). Domnívám se, že se patrně dozvěděla o mém poměru s Olgou, a tím jsem si to zkazil. Myslím, že teď v ní bojuje láska ke mně a zároveň odpor k mému „záletnictví“. Víím, že to ode mne nebylo pěkné, že jsem Olgu nechal, domnívám se však, že se tak stalo k dobru nás obou. Jsem zvědav, co ve Věře zvítězí.

Úterý 23. XII.

Společně s Páclem jsme navštívili v odpoledních hodinách Bednárka, který onemocněl spalou a leží v nemocnici, vzadu v infekčním oddělení. Nevypadal ani jako nemocný, žertoval se sestřičkami a služkami, byl zkrátka vůbec veselý a rád, že již v polovici ledna půjde domů. Říkal nám, ať mu doneseme karty, že chce hrát se svým spolupacientem Frantou.

Večer jsem navštívil Pácla. Dívají se tam na mne jako na dospělého. Paní Páclová připravila čaj a cítil jsem se tam s nimi dobře. Oni dva žijí tak společensky – lépe než my. Já si například nemohu nikoho domů pozvat, protože nemám ho kam uvést. Do kuchyně se to nehodí a ve světnici je zima. Právě v této době cítím potřebu mít pro sebe nějaký kabinet – opravdu jen pro sebe a případně pro návštěvníky.

Středa 24. XII. – Štědrý den

Máme s Páclem skvělý plán s družinou: zřídit klubovnu v místnostech, kde dříve bydlela polská rodina. Chceme si tam udělat klubovnu jen pro svou družinu a také si ji sami vyzdobit. Chtěli jsme již začít dnes, ale nechali jsme to až na dny po svátcích pro neúspěchy ve shánění beden na zabezení okna.

Ježíšek mne příjemně překvapil: Dostal jsem sjezdové lyžařské boty, svetr a ponožky.

Čtvrtek 25. XII.

Odpoledne, když jsem se pustil do čtení novin, byl jsem příjemně překvapen svou značkou pod padesátirádkovým článkem s honosným názvem: Žena vytváří vánoční klid. Co si jsem na to téma napsal, ale slušně mi to roztáhli. Pozoruju, že jsem se vůbec stal takovým obdivovatelem žen a zřetelně jim nadřžuji. Není to snad pro jejich vnady tělesné, ale hlavně pro duševní vlastnosti, které mne až udivují. Žena se pro mne teď stala symbolem života.

Sobota 27. XII.

Dělám v klubovně. Máme pěkné plány. Vyklidit místnosti, kde byla polská rodina, vyčistit a vyzdobit. Dneska jsme zabežili v předsíni okno, aby nám tam nepovolaly osoby nechodily, a vyspravili jsme na některých místech podlahu. Dneska dělali, co stojí za zmínku: Batul, Kmoníček, Vodník.

Kluci se „kazí“. Propadli hře, zvané lidově „kulec“. Jsou to zejména: Chytil, Vincour, Vodník, Michálek. Divím se, co na tom mají? Za nějakou dobu si k tomu objednájí pivo a stanou se z nich prachobyčejní, sprostí a hrubí výrostci. U nich skauting nesplnil svůj úkol. Jediný, kterého bych počítal mezi ty nejlepší, je Pácl.

„Touha – touha nekonečná“, tak bych si asi mohl nazvat svůj nynější život. Kdybych uměl vyjmenovat, po čem všem toužím, nestačila by mi tato stránka, ba ani zbytek sešitu. Prostými slovy řečeno: Udělat profesora, abych mohl uživit ženu (a děti) a oženit se s Věruškou. Myslím však, že mé tužby nebudou splněny, poněvadž pochybuji, že by se mi podařilo získat Věru na to, aby na mne tak hrozně dlouho čekala. Myslím, že děva také touží po dítěti a musela by mne mít opravdu ráda, kdyby pokušení odolala, zvláště bude-li mít hodně „nápadníků“.

Neděle 28. XII.

Abych tak vytýčil můj denní program, nepotřeboval bych mnoho místa, je to většinou jednotvárné, co může člověk proti tomu činiti? Buď jsem v klubovně, nebo píši, nebo dumám. A to se stále opakuje. Jsem člověk dumavý, důmyslný určitě ne. Buď jsem osel, že to tedy vůbec píši, nebo ve mně něco vězí. Mám možná větší zálibu v přemýšlení než Štítň, který se tím stal slavným. Jen málokdy se přistihnu, jak myslím na nic, a to ještě obyčejně myslím na všechno. (Mluví a píše se, že myslel na nic a na všechno).

Těžko nesu zprávu, že dnes v jednu hodinu vydechl naposled náš bratr Bednárek – Kanárek. Nechce se mi to ani věřit. Před Štědrým dnem byl takovým veselým hochem, těšil se, že půjde v polovině ledna domů. A najednou – je mrtev. Smrt se neptá – chceš, nechceš – ale bere. Je zde viděti, jakým je člověk červem až směšným, stačí jen pokynutí Boha a člověk vypustí duši. A proč lidé neradi odcházejí odsud, ze života? Protože nejsou dokonalými křesťany a nevěří na sto procent, že po smrti následuje život také a blažený, lepší než zde na Zemi.

Úterý 30. XII.

Kluci se mi pustili do výzdoby klubovny. Malovali nad malbu nad pásek různé kresby, někdy i vtipné, ovšem v chodbě byla hromada smetí a neumyté dveře. Pustil jsem se do toho a umyl to do oddílové schůze. Na schůzi jsme se učili (byly i skautky) junácké hymně a večerce. Děvčata mě obdivovala, totiž můj nový svetr...

Neměl jsem si kde půjčiti kalhoty na pohřeb, proto jsem se obrátil na Dr. Vojance, který mi ochotně půjčil kalhoty a vysvětlil mi, jakým způsobem Kanárek zemřel. Neměl prý v pořádku ledviny.

Středa 31. XII.

Bednárek má pohřeb dnes z nemocnice ve dvě hodiny. V klubovně byl sraz v jednu. O půl druhé jsme vyrazili s věncem v čele (Byla to žlutá lilie). Začalo sněžit. Tmavě modré nebe kontrastovalo s bílými hvězdičkami sněhu. Počasí se letos o Vánocích zbláznilo vůbec. Začalo to pěkně – vánočně, ale ve čtvrtek začalo pršet a sníh stál, v pátek bylo již skoro sucho. Následující dny to vypadalo jako na jaře, až dnes přituhlo. Divné! Takové Vánoce jsem ještě nezažil.

O půl třetí to začalo: projevy, pláč rodičů, nakonec večerka skautů. Projevy měli: za gympl: chemik Ondračka, za V. B Gil, za hasiče okresní osvětový činovník Blecha, za skauty br. Sladký. Za ticha a rozjímání všech přítomných se ozvala skautská večerka. Pozdě – on už má noc – ne, světlo! Poznání, život věčný... Co se dá také jiného dělati? A jen rodičům zůstane bolestivá rýha v srdci...

Viděl jsem ho: jak by spal. Oči zavřené, jen mu vrátiti dech a žije dál. A to zde je již jen tělo, docela normální, jen trochu rudé rty a oči zavřeny... To není možné, vždyť on spí – sní. Věčný spánek spí...

Obřad byl pěkný. Na počátku hudba, projevy: Dr. Hustý za gymnázium, Pácl za skauty. Redaktor socdem o jeho práci. Nakonec zahrála hudba a rakev pomalu klesá do hlubin krematoria provázena nářkem. Klesá a již nikdy nevystoupí na povrch. Duše je pryč – ulétla a plakati, hodně plakati? To nepomůže. Kdož ví, zdali se již nemá lépe než my všichni zde, a již se nenavráť. Škoda ho! A možná, že dobře tak pro něj... Člověk nic neví...

Tak mě nezbude nic jiného než zakončiti letošní vážné i nevážné kecání a psaní s menším podotknutím: Vlastně bych asi neměl dělati rozdíl mezi tímto a příštím rokem a pokračovati v blbém škrábání, protože tento rok není uceleným celkem, není dokončenou historií, a proto při studii toho rukopisu je třeba pustiti se do dalšího roku. Co se týče spokojenosti v tomto roce, mohu napsati, že to bylo dobré. Byl to rok toužebný, a přece jsem nic nevytoužil. Možná, že po prázdninách to bude lepší...

LEDEN 1948

Pondělí 5. I.

Budeme se učit v nové třídě, úplně vzadu. První hodina tělocvik. V košíkové jsem si zařádl. Při zpěvu jsem byl vyloučen. Když jsem cosi Páclovi šeptal, Kožuch se usmíval a poslal mne na odpočinek. V ruštině jsem řádl. Když Rusínka přišla do třídy, říkala, že nás hledala v chemikárně. Polohlasem jsem se otázal, zdali se také dívala pod lavice. Na ruštinu jsem mezek. Opakovala se gramatika. Uměl jsem to, ale aby byla švanda, vytáhl jsem knihu a napovídal, jak se dalo. Když se však ptala, zdali někdo má knihu, pomlčel jsem to, určitě by nám dala cvičení „na dom“. V biologii se chovám slušně. Našel jsem jakousi starou foukací harmoniku, tak na to vrčím. Sivek si všiml mého svetru. V latině byl Bardas vyvolán, aby ukázal Sommu (řeka). Když bezradně jezdil prstem po mapě, plnohlasem jsem podotkl: Tak styď se! Divím se, že jsem nedostal překlad. V angličtině jsem nebyl vyvolán.

Před Šiškou jsem cosi kecal o svém vykrouceném krku a ta tomu nechtěla věřiti. Tvrdil jsem, že to je docela jednoduché vykroučiti si krk, a divila se, že to ještě nezažila. Pozoroval jsem, jak Věra zdržuje smích a jak se obrátila, když už to nemohla vydržeti. Kdyby vyprskla, bylo by to nápadné.

Úterý 6. I.

V kreslení se mi stala zajímavá věc. Neměl jsem papír na zkoušení, proto jsem se zeptal Věry, zdali nemá. Měla jen půlku výkresu, proto jsem již nechtěl nic, ale ona již roztrhla půlku na dvě polovice a jednu mi podává...

Maminka říkala, že jestli chci jíti to tanečních, musím míti holku, která by se mnou tančila, jinak že se tančiti nenaučím. Mám z toho strach, jak bych jí to měl říci. Doufám, že „jaro“ bude snad prostředníkem a ještě je nadto dosti času. Uvidím podle nálady, jestli bych již za rok, vlastně již toho roku, měl jíti do tanečních. Jsem tvorem vrcholně stydlivým a nesmělým, ale doufám, že neodmítne, nemusí to přece býti ještě nic vážného.

Dnes jsem měl s kluky první družinovku v naší nové klubovně. Až na dva byli všichni přezuti, ale bylo tam trochu zima. Trvá to dosti dlouho, než se kachlová kamna rozežejí.

Středa 7. I.

Čtu Viktora Huga: Bídníci. Přišel jsem na jednu pravdivou zajímavou věc. Ti dva lidé, kteří se mají rádi a ještě si to neřekli, chovají se vůči sobě zdrženlivě a zkrátka nějak vážně a jinak než vůči

jiným. A tak prý se pozná láska od pravého „floutčení“. Cítím a cítil jsem to také, a když jsem již o tom četl, musí to být pravda.

Odpoledne jsem chytil Výtiska a zas ho trápil všetečnými otázkami. Nějaký „dobrý“ katolík by se ani neodvážil tak rýpati do vesmíru jako já, neboť by to pokládal za hřích. Také Výtisk mne musel mírniti, sám se kladení otázek na prázdno nezúčastnil, poněvadž je mu to asi proti srsti:

1. Jak vznikl Bůh? Lidský rozum na zodpovědění této otázky nestačí.
2. Proč Bůh tedy ten krám na Zemi nezavře anebo něco proti tomu nečiní, když je slabá naděje na mravní nápravu? Možná že ho to také někdy naštvě.

Pátek 9. I.

V zeměpise mne Ochman skoupal. Vývoj zeměkoule jsem uměl dobře, ale chytil mne na měřítko katastrální mapy. To se musí risknout. V pololetí mám dvojku. Doufám, že si to však opravím na jiné frontě, a tím vyrovnam válku o vyznamenání...

Já myslím (podotýkám, že když myslím, že je to obyčejně blbost), že jsem tak s kamarády na hromadě (obrazně řečeno). Někdo si stěžuje, že nic neuměl a právě na to jej vyvolala nebo že měl trému a já zas nic. Vždyť to je tak jednoduché a prosté: Když se všechno nenaučíš, nemůžeš také všechno umět a ne jakési napovídání a spoléhání na „švindly“. Já si již nyní plně uvědomuji, že jediné já sám si dělám známky a že to je jen moje věc, zdali se na gymnáziu za těch 8 let něčemu naučím, nebo ten čas prospím. Uvědomuji si, že do školy věčně choditi nebudu a jestli chci býti živ, musím se uživit vlastními silami a k tomu je třeba něco znáti. Kdyby si to všichni studenti uvědomili, nebylo by špatných nebo lenivých studentů. Dobrou...

Sobota 10. I.

V dějepise byl skoupán Pácl. Ochman mu opět notně vynadal, nechtěl bych si to s profákem rozházet. Přešel k špinavým rukám a ihned z toho vyvodil důsledky. Válečný postoj, jaký nemá býti mezi studentem a profákem.

Na oddílové radě jsem poukázal na neskautské cvičení a na chování mladších rádců. Byl jsem ovšem poražen bratrem vedoucím, že také si dělám posměšky z řečí starších, což ovšem mnohdy není pravda.

Pondělí 12. I.

Včera mne Mařenka naučila písni z filmu „Zasněžená romance“. Zvláště se mi líbí část: „Vím, proč tolik krás v očích máš“, což zpívám každé děvě, ba i přes vyučování. Když už sníh není, zpívám aspoň zasněženě.

„Shodou okolností“ jsem opět dnes šel na kávu s Věrou a Emou. Postavili jsme se do řady. Výtisk, který stál vpředu, kýval na děvy, aby šly k němu. Ema šla dopředu. Věra zůstala státi u mne, ačkoliv Výtisk ji lákal do výhodnějšího postavení. Nevím, zdali bych ji nebyl zadržel, kdyby mne hodlala opustiti. Šišková se na ni jaksi významně usmívala a Výtiskovi také spadla korunka, když pohrdla jeho protekcí. Ovšem ona to udělá jen někdy, abych neztratil důvěru v ní. Kdyby mi to stále naznačovala, mohlo by to vésti k tomu, že bych si mnoho dovoloval, a to oba nechceme.

Sivek mluví dobře. Říká, že školní práce máme málo, a má pravdu. Kdo je chytrý, udělá si svou přípravu s odpovědností, že musí něco dělati, jinak že zklame sám sebe, a pak mu zbude fůra času na jiné postranní zájmy.

Úterý 13. I.

Ráno jsem, i když pozdě, popřál tatínkovi hodně zdraví do příštích let, aby zde s námi pobyl ještě aspoň 40 let.

Celý den si zpívám, vyučování nevyjímaje. Profesoři se marně dotazují, kdo si to tam co vypravuje nebo veselého povídá. Já jsem myslím takovým kazem třídy. Nedovedu seděti slušně. Buď dělám nemístné poznámky, nebo se chechtám, nebo provádím zas něco okolním studentům, kteří mne až skoro obdivují pro mé, možno říci, částečné umění v tomto oboru.

Na družinovce se rozproudila debata o deníku. Zastávám názor, že deník soukromý se nemá nikomu dávatí čist, leda po několika letech, neboť pak to není vlastně poctivý deník. Naproti tomu považují docela na místě ukazovati deník táborový, či skautský vůbec. Myslím, že ve skautském deníku si má člověk zachovávatí ideály čistě skautské, ničím neposkvřené a také v duchu jejich psátí, bez jakýchkoliv odboček neskautských. Výtisk a Pácl se postavili proti. Nemá prý se ukazovati žádný deník. Když nemohu ukazovati skautský deník, není pak skautským.

Čtvrtek 14. I.

Šel jsem opět ze školy se Ševčíkem. Z toho kluka by byl slušný člověk, kdyby ho chytili v mládí. Je to dobrý kluk, ale štve mne svými názory o ženách a životě vůbec.

U nádraží jsme viděli stařenku, kterak mává odjíždějícímu rychlíku. Je to takovou malou zvláštností v dnešní „moderní“ době. Věra, která šla před námi, se obrátila a pousmála se. Ševčík ji za to chytl: „Věro, proč se směješ? Počkej, až ty budeš mávat se slzami v očích svému manželovi, když pojedje na vojnu. Možná, že to budu já...“ V tom musím dáti Ševčíkovi za pravdu. Správně jí to pověděl.

Sobota 17. I.

Celý týden jsem již ve škole „bujel“ a dnes to skoro špatně vyvrcholilo. V češtině Sivek poslal Bardase za dveře, aby se učesal, a když dlouho nešel, mysleli jsme, že šel domů pro hřebec. Nakonec musel pro něj Ševčík. V dějepise jsem si zpíval Čiu-čiu-čiu a Ochman mne uslyšel: „Kdo si to tam vzadu prozpěvuje?“ V ruštině jsem napodoboval Švejka. „Pořádek musí být. Když já jsem sloužil u jednadevadesátýho regimentu v Českých Budějovicích, tak jsme tam měli jednoho zvěrolékaře a von si vám ten tumpachovej zvěrolékař myslel, že já jsem normální člověk. No a pak měl jakési potahování se mnou, tak mě vzali na jakousi prohlídku a zjistili, že jsem notorickéj blb. A od té doby jsem se nezměnil.“ A tak dlouho jsem blbnul, až... Tak dlouho se do lesa volá, až se ucho utrhne. Zkrátka vyhodila mne ven. Byl jsem zahanben a v duchu jsem se modlil, aby mi to prošlo. Vzniklo to z toho, že Čajka se shýbal (jeho také vyhodila) pro gumu do uličky, já se také sehl a ... „Nashledanou!“ Nebylo pochyby, že neměla důvod právě v tom okamžiku k vyhození, ale hádati se s ní a chovati se zpupně, to jednak odporuje mně samému a neprospělo by to. Přišel jsem k ní po hodině s litujícím úsměvem, přiznal jsem jí, že jsem někdy hlupák „s odpuštěním“ a prosil za prominutí. Tím jsem vyloudil úsměv na její tváři a přešlo se k prospěchu, ještě prý zůstanem u dvojky. Odpověděl jsem, že

se domnívám, že znám na jedničku, ale vždycky si to něčím zkazím. Budu prý ještě zkoušen ze slovíček, básní, četby, rozprávění a jiných.

Jsem nenapravitelným darebákem a lumpem. Stydím se sám před sebou. Snad je to vyvoláno tím, že se částečně ve škole nudím...

Neděle 18. I.

Včera Ochman pochválil Věru. Všecky ostatní děvy z naší třídy jsou prý obyčejnými ženskými, jen ona ne. Ještě jsem ji zde nikdy nesrovnával s jejími spolužačkami, avšak již jsem dávno poznal, že je něčím jiným než „obyčejnou ženskou“, jak říká Šavrda.

Středa 21. I.

Ve škole jsem hrál opilce. Kdokoliv jen malinko do mne strčil, zajisté se podivil, jak jsem počal vrávorati a způsobovati neblahé dotyky okolním spolužákům. Až mi Věra řekla: „Ale Břeťo!“

Tak mi přišlo na mysl, abych se přece jenom dal k filmu, že mám k tomu buňky a vyneslo by mi to prachy. Nejdříve bych se však chtěl státi něčím zajištěným, jako profesorem, a pak to zkusiti. Je to způsobováno vlastním poznáním lidské ubohosti a lidské hlouposti. Nevím, čím bych byl, nemíti trošky vtipu k zpracování nudného žití.

Čtvrtek 22. I.

Z hudby, kreslení a tělocviku mám dvojku. Právě z těchto předmětů bych měl míti dobré známky, abych jimi zachránil vizo, ale nejde to. Naštvalo mne to zase. Chytil dostal veřejnou pochvalu, že si bezvadně vedl u úterní matické kony. Sobotka prohlásil: „Počítal to jiným způsobem, je viděti, že tomu rozumí.“

Odpoledne jsem byl na oddílové radě. Jednalo se o prosévání oddílu a také se prosévalo. Z naší družiny jsem považoval za nutné míti námitky proti Chytilovi, Vincourovi, Výtiskovi a Rotmanovi. Přednesl jsem stížnost, že kluky z naší družiny nelze nijak podchytiti k práci na výzdobu klubovny a nelze jim ani důvěřovati, že by se také v klubovně slušně chovali. Zkusím to ještě jednou znovu s Vlčaty. Chytíme se toho s Páclem oběma rukama a pokusíme se vychovati zdárnější skautský dorost než jsme my nyní.

Pátek 23. I.

Včera byla závěrečná kolona. Sivek nám vyprávěl o tom, jak to tam vypadalo a jak to vypadalo za jeho časů. Účelem tanečních prý je naučiti se nejen tančiti, ale i slušnému chování. Já si také představuji, že když už člověk přijde do tanečních, že už je něčím více než studentem, že se učí býti společenským člověkem. Chtěl bych se naučiti slušnému chování, jemnému a přímému. Myslím si, že zatančiti si je krásná společenská věc. Co však slyším o zdejších tanečních hodinách, to se mi nelíbí.

Ve škole se to na mne zase bortí. Částečně nespravedlností, částečně vlastním chováním a částečně vlastním přičiněním. Učím se již pomalu pracovati. Odvykám si opisovati, protože si uvědomuji, že jednou vedle mne nikdo nebude seděti s otevřeným sešitem. Teprve po maturitě prý začne pravý nemilosrdný život. „Važte si toho, že je vám umožněno choditi do školy“, říká Sivek, „a nešlapte si po vlastním štěstí“, načež se všichni podívají pod nohy.

Mám pochybné choutky. Chtěl bych ji sevřít v náručí, políbiti, hladiti po vlasech, chtěl... a nechtěl... Někdy po ní prahnu a jindy jsem zase odpuzován. Kdybychom byli sami, jistě bych se neudržel na uzdě. Je to sice nežádoucí a vím, že se to někdy přece stane.

Pondělí 26. I.

Pácl má 16 let. Dostal hobla. Ondračka je nádherný profesor. Svým výkladem mne nejen zaujal, ale i nadchl. Nevím, jestli se nezalíbím biologii.

Sudková říkala Šavrdovi, že by chtěl svět spolknouti naráz. Výtisk polohlasem dodal: „věru najednou.“ Já jsem to pochopil s velkým V, zapsal si to a přenesl na tuto stránku. Výtisk to dostal v latině. Byl s odmluvami přesazen do druhé lavice k oknu. Nechápu, jak se může někdo chovati vůči profesorům nebo snad se uraziti, když mu něco řeknou. Profesor je jednou hotový člověk, který zasvěcuje svůj život nevděčnému povolání, jako je vyučování, a proto musí býti ctěn. Je hloupé hledati chybu na profesorovi, vždycky ji člověk najde na sobě samém. Profesor je starší, zkušenější, lepší člověk než já. Já jsem vůči němu hloupý „špunt“. Ačkoliv mám povahu „výtržnou“, přece profesory v duchu ctím a vážím si jich...

Mám rád Věru, miluju ji. Toužím po ní, ale má láska je větší než touha. Když zřím tu dobu, kterou nutno překlenouti, než si ji budu moci vzít, myslím, že bych ji jednou svedl, a to já nechci.

Středa 28. I.

Když jsem šel z přízemí, kde jsme byli na ne právě dobrou kávu s Věrou a Šiškovou, Šišková opět útočila na mne, že by se styděla. Já na to: „A já zas ne!“ Ona: „Tak proč se červenáš?“ (následující vtip se mi podařil). „Kdepak, to je odlesk od kravaty!“ Tu jsem si vzpomněl, že mám modrou vázanku: „Jé, já mám dneska modrou šlajfku“, a dělal jsem, že se stydím. S Šiškovou v nebližší době promluví a řeknu jí, zdali se člověk má za lásku stydět.

Náboženství nebylo. Částečně jsem čmáral na tabuli blbé kresby a přičiněním jiných žáků jsme ji začmárali celou. Když se rozšířila nepravdivá zpráva, že někdo jde, Věra jako pořadatelka, jala se utírat tabuli. Přiskočil jsem k ní se slovy: „Pardon, to já jsem kreslil“ a zahladil stopy křídou na tabuli.

Sobota 31. I.

Olšovský mne ve škole namíchnul. Když jsem mu zabraňoval v házení křídou, prohlásil, že to dělám proto, že si chci šplhnout u Věry. Opravdu jsem si ani nevzpomněl, že Věra má pořadatelskou službu. Nepokládám však za vhodné kvintána, aby se potýkal křídou. „Šplhnout si u Věry“, musím se tomu smáti... Při blbnutí ve škole jsem Chytilovi rozbil nos, takže mu tekla „červená“. Nechtěl jsem...

Počítal jsem s horším výsledkem. Mám 5 dvojek: zpěv, kreslení, tělocvik, chemie a latina, z nepovinných předmětů z těl. kroužku šestou dvojku. Doufám, že si do konce roku dobudu z latiny jedničku a chemii že si také opravím. Kožuch, Gryč a Zapletal ať mi vlezou na hrb (studentsky řečeno). Dvojky „z mravů“: Pácl, Chytil, Výtisk, Krochmalný, Čajka. Vyznamenání: Pácl 4, Zapletalová 1, Pařík a já po 5 dvojkách. Hrozně se divím, že se rozdávání vysvědčení obešlo bez jakéhokoliv kázání.

ÚNOR 1948

Neděle 1. II.

Zimní ulic pološero,
ostrý neonový svit
co chvíli zhasínal
a zase znovu rozsvit.
Malé, černé louže
uprostřed tu cesty civí
na tu lidskou havěť. Bože,
to je ale lidí!
Víc než v našem městě mnohem víc,
a nejvíc bylo dvojic:
Tu on ji k sobě jemně vine,
tam ona na něj dobrodružně kyne...
To není stará, zšedivělá paní,
Tu není jenom dým a tmota prokletá,
Hle! Kvetoucí dívka, hledím s podivením na ni
v jiskřivém světle života.
Tak na mne zapůsobila večerní Ostrava.

Pan farář Říha mne jmenoval vedoucím nedělní školy a říkal mi, abych jel na poradu učitelů Nedělních škol do Michálkovic. Jednalo se tam hlavně o tom, jak děti upoutati výkladem z Bible, aby z toho něco měly, aby napodobovaly dobré typy lidí a zvykaly si od malička žít životem náboženským. Je to fuška.

Středa 4. II.

Omezují se nyní jen na to nejnnutnější, poněvadž mám strach, že ty poškrábané sešity budu musiti po čase páliť. Na tuto stručnost mne přivedl soudruh Výtisk otázkou: „Nepíšeš si toho moc?“ Musím se přiznati, že ano – a blbě. Paní Výtisková je vrcholně nesrozuměna s posudkem kantorů. Své nesrozumění dávala najevo na trhu, kde se hlučné debaty zúčastnila také maminka. Špatnému chování se prý kluci učí ve skautu. Také že si nepřeje, aby byli navštěvováni kamarády, a proto také k nim již nebudu zbytečně choditi. Oba dva měli dvojky z „mravů“. Výtisk, obávám se, se více chlubí, než dělá, pusy by na to měl. Měl jsem naději, že si konečně najdu kamaráda, avšak plány se mi zhatily krutým poznáním. Život je hříčkou osudu.

Čtvrtek 5. II.

Dopoledne mne dlouhé čekání v ordinaci paní doktorky Jurošové dobilo natolik, že jsem se odpoledne odhodlal napsati kursivku. Přišel mne tam povzbuditi Pácl. Svou návštěvou mi však nezkrátil čekání. Myslel jsem, že mám zuby špatné, ale není to tak nejhorší. Třeba mi jednu korunku. „Tož příští týden.“

Čtu Neumana, Theera a Šrámka. Jsou to výborní básníci. Když se tak člověk začte, počne se domnívati, že to, co on prožívá, již dávno jiní prožili, napsali, že by jeho báseň nebyla ničím novým. Věci se opakují?

Pátek 6. II.

Pozoruji, že jsem si odvykl učit se. Od pondělka jsem neměl knihu ani sešit v ruce, ba vlastně měl, protože jsem vázal ruštinu a angličtinu. Říkám si, že lenost je také vlastnost a že po neděli nastane opět náprava.

Koupil jsem si kytaru. Myšlenku tuto jsem již z hlavy vypustil, protože vím, že je třeba peněz na důležitější věci. Přišel k nám však Ferfecký a prodal ji za 4 „stojky“. Myslím, že se na to „sladké dřevo“ naučím hráti: zajdu si někdy k Markovi, aby mi vysvětlil, jak se na to brouká.

Věci přicházejí, když to člověk nejméně očekává. Když myslím cestou na Věru, určitě ji nepotkám, když myslím, že článek byl blbý, je to dvousloupec...

Pondělí 9. II.

Ve škole nebylo nic zvláštního. Byl jsem duševně indisponován, takovým otupělým člověkem vůči svému okolí. Rusínka nechala přečísti třikrát článek a pak jsme měli napsat obsah (rusky).

Včerejším dnem jsem byl inspirován na román Otroci alkoholismu, který samozřejmě nenapíši, poněvadž nemám kdy. Nechtěl bych tam podávat každého člověka, kdo si občas přihne jako opilce, některé lidi omlouvá tradičnost „počastování“ třeba na svatbě nebo na jiných rodinných podnikcích. Někdo pije, protože mu kořalka chutná, někdo zas na smutek, na zlost, na radost a já nevím na co všechno, zkrátka: Kdo se chce opít, opije se vždy, protože neví, že v důležitých věcech nebude moci rozhodovat v opilosti, ale s vystřízlivěním se mu vrátí ještě horší skutečnost.

Jsem nepřitelem alkoholismu, tím ovšem není řečeno, že nebudu již nikdy pít. Tu je velká chyba u rodičů, totiž ta, že od malička nechávají člověka zvykat si na kořalku. Slyšel jsem již slova: „Na, tu máš, ať si zvykneš pomalu!“ S tím ovšem také souvisí něco jiného, někdy je povinností pulku vypít a já bych byl také nucen, např.: „Na naši lásku“, řekla a vypili spolu skleničku.

Úterý 10. II.

U nás ve třídě má už skoro každý „zvláštní“ příjmy. Fůra lidí píše do novin, někdo zas chodí s muzikanty hráti, a tak se pomalu studenti učí vydělávat. Je to tak správné, nebo není? Dlužno uvést, že student má také jiné zájmy než hromadu příkladů a latinskou čítanku, a kdyby měl požadovat peníze na všechny filmy a jiné podniky, které hodlá navštívit, od rodičů, přivedl by je k bankrotu. Někdo je nepřitelem psaní do novin, že prý to mládež dělí na politické strany. Já píšu do Nového Slova, nikdo však nemůže říci, že jsem národním socialistou. Dnešní špinavá politika se mi nelíbí, a proto nechci se politicky exponovat.

Středa 11. II.

V latině Věra byla tasena, a když se podívala na hodinky, Stachovec se jí otázel, co to má znamenat. Když se začervenala, pravil jí, že to já asi „Táhni už pryč!“ Stachovec se tázel, jak asi mohl dostat někdo jméno „Volek“. Přihlásiv se, řekl jsem: „Prosím nedopatřením“. U kávy jsem dělal také výtržnosti. Některé vtípy se mi někdy podaří. A myslím, že to dělám dobře, jsem člověkem veselým (nad jiné), ale když zábava dostupuje nejvyššího vrcholu, ustanu. Zamyslím se, nebo se podívám

na krásnou Věrušku, vždy usměvavě vážnou, a přejde mne psí chvíle. Kéž bych měl v životě vždycky něco nebo někoho, kdo by mne měl rád a držel mne na uzdě.

Mám sice pověst, že jsem lumpem, barabou a nevím, čím vším ještě, ale zde se právě uplatňuje přísloví: Na smetiště lidé ještě více naházejí. Jsem si vědom svých chyb, a to je možná chyba, protože nyní se nežije správně. V Boha se nevěří, rodiče se nectí, všechno svědčí o duševní plytkosti.

Pátek 13. II.

Při frontě na kávu jsme s Páclm stáli za Věrou a já ji foukal do vlasů. Ona si myslela, že to Pácl. Mně se zdá, že i Pácl by měl intimní choutky na Věru. Věře jsem říkal, že hrnek s kávou vyleji za zády Kuličky. Pak jsem si všiml Římana, který se na Věru culil, špulil na ni ústa a významně na ni mžoural. Ona se několikrát obrátila a usmála se. Myslel jsem, že to je ohledně Římana, ale vzpomněl jsem si na Kuličku. Ona si myslela, že to opravdu udělám. Svědčí to také o jejich představách o mně jako o všehoschopném výtečníku. Říman je asi takovým chudákem jako já. Vůbec proti němu nic nemám, lituji ho jen, že podlehl jejímu osobnímu kouzlu, protože má ještě méně příležitostí než já, a že ona ho nechce.

Sobota 14. II.

Začal jsem nosit do školy lžici na obouvaní. Jednak proto, že mám v kapse ještě místo, jednak že se mi těžce obouvají polobotky, které občas nosím, a hlavně abych ji půjčoval Věře. Ovšem musím napsat, že to skončilo jinak, než jsem chtěl. Lžici si půjčuje Hučková, Zapletalová, Pácl, Kalusová a nevím, kdo ještě, jen Věra ne. Ona je taková skromná, raději způsobuje bolest svým prstům, než by se lžice dožadovala. Ovšem já, věrný její nohsled, vždycky vystihnu dobu, kdy se obouvá, a lžici ji půjčím. Je to divné.

Odpoledne bylo druhé kolo závodů - memoriálu bratra Bednářka. Jestřábi vedli o 16 bodů a po ukončení závodů vedeme my – Kanáři o 17 bodů. Je to tak krásné prožívání dny s kluky ve stejném věku. Tak tábořit někde v horách, sami si vařit, večer oheň, zpívání písně za doprovodu kytary. Prožívání krásy přírody zálesáckým životem. Člověka naplňuje taková jakási vnitřní radost, taková nezkažená, čistá, mladá radost. Mám rád skauting. Doufám, že i tu se dopravuji určitého cíle ve výchově mládeže.

Pondělí 16. II.

Pustil jsem se do „námluv“. Řekl jsem si, že to nemá ceny zabývání se stále pohledy, a tak se raději pouštím s Věrou do řečí. Stává se, že k ní často přisednu do lavice, anebo i v jiné pozici se odvažuji konverzace. Místo angličtiny přišel Bílek a ruština nebyla. Když jsem s Věrou rozmlouval, Živan je osel, ukazoval, že mi drží palce. Štvalo mne jen, že s námi šla Kalusová, ale ta se záhy odloučila. Chvilí jsem se s Věrou procházel kolem Domu legií, a když počali žáci vycházet ze školy a přijížděl autobus, řekl jsem, že již půjdu. Začala stahovat rukavici. Stiskli jsme si ruce... (Zmizte snové vášniví!)

Středa 18. II.

Byly jen první tři hodiny a pak se šlo do kina. Myslel jsem, že si sednu před Věru, ale s ohledem na můj náchylný krk k vykroucení jsem si sedl vedle Pácla, a nachýliv se dopředu, díval jsem se na Věru.

Pátek 20. II.

Ve třídě se rozmohly blbé fóry. Chytil donesl do školy revolver na stříkání vodou a teď to jednotlivým žákům půjčuje, kteří si tímto způsobem vyřizují spory, ať již chvilkové nebo odpřísáhlé. Já jsem sebral z přízemí buď skelnou bavlnu, nebo azbestová vlákna (nevím přesně, co to bylo) a cpal to klukům za krk. Samozřejmě jsem to dostal také já.

Pondělí 23. II.

Dnes jsme se s maminkou vypravili opět do Ostravy k ortopedickému lékaři. Řekl, že se mi páteř více nekřiví a to mne částečně těší, protože když to je marné, přece bych nechtěl být bůhvíjak nepěkně zakřiven.

Měl bych se částečně zmínit o politické situaci, ale natolik mne to nezajímá, abych opakoval, co bylo napsáno v novinách. K tomu myslím slouží archivy v redakcích, a když má někdo známost jako já, jsou k dispozici.

Úterý 24. II.

Museli jsme ve škole poslední hodinu stávkovati.¹⁰ Ochman přišel do třídy „jakoby nic“. Kdo pak za to může, že Tonda z ÚRO¹¹, jak se lidově říká, vyhlásí stávkou. Místo zajímavého dějepisu kecal

¹⁰ Šlo o generální stávkou vyhlášenou ÚRO na podporu Gottwalda.

¹¹ ÚRO – Ústřední rada odborů – vznikla již v době nacistické okupace na přelomu let 1943 – 1944 jako vrcholný orgán ilegálního odborového hnutí, které se formovalo uvnitř legálních protektorátních odborových ústředí. 1. května 1945 se v Praze konalo 1. plenární zasedání ÚRO jako centrály budoucí jednotné odborové organizace. 6. května 1945 byla Českou národní radou pověřena převzít kontrolu nad všemi odborovými svazy v Čechách a na Moravě. 16. května 1946 vzniklo Revoluční odborové hnutí (ROH), které se stalo nástupcem ÚRO. Od počátku získalo ROH velké pravomoci i velký neformální vliv, avšak přes deklarovanou nadstranickost se dostalo do vlivu KSČ. Jejím předsedou byl v letech 1945 – 1948 Antonín Zápotocký, který se stal v letech 1948 – 1953 předsedou vlády a v letech 1953 – 1957 prezidentem republiky (zmiňován Tonda z ÚRO).

něco Erban¹². Ani jsem ho neposlouchal, jenom tolik vím, že mluvil, že se postaví proti několika tisícům zfašizovaných studentů¹³ a šmelinářů.

Myslím, že ministři, kteří odstoupili, přece jen udělali hloupost, ačkoliv byli v právu, a uvolnili pole komunistům, kteří získali „davy“ a zmocní se vlády.

Středa 25. II.

Dneska vyšlo poslední, po konfiskaci, druhé opravené vydání Nového Slova. Koupil jsem si je, ale nemohl jsem si je v angličtině přečísti, poněvadž se profesorka dívala na mne a okolí.

Pátek 27. II.

Člověkově se vztekem drásá nitro nad našimi dnešními poměry. Pan profesor Sivek sice řekne, abychom si politikou nekazili mládí, ale cit pro spravedlnost je myslím u všech lidí vyvinut. Co dělají komunisté, je teror, a prosím, jsou lidé jako Šavrda, kteří uznávají, že je to teror, ale přece to na ně nepůsobí a vysvětlují si to asi jako soudruh spolužák: Když jsou rodiče s klukem doma, drží ho na uzdě, když odejdou, kluk si dělá, co chce. To ať prý aplikují na politickou situaci. Ministři tří stran odstoupili = rodiče, komunisté si dělají, co chtějí..

Paní Páclová a profesor Ochman byli zatčeni. Byli již puštěni, ale pan profesor prý bude přeložen do vnitrozemí... Přišel hned po osvobození z lásky k zdejšímu kraji, aby se věnoval výchově mládeže. Jeden z lidí, jakých je málo. Co může člověk proti tomu udělati? Nic, zhola nic. Může si vztekem rozkousati drahé korunky v zubech, zázrak se nestane. Škoda řeči i času.

BŘEZEN 1948

Pondělí 1. III.

V poslední hodině – v angličtině se začalo s posíláním lístečků větších i menších. Kolovala také nepodařená kresba dvou osob, ony si dávají hubičku a nad tím bylo napsáno: Šavrda + Knyblová. Adámek ovšem přeškrtl slovo Šavrda a napsal Fajkus. To se dostalo do rukou Věře, která to zabavila s ruměncem ve tváři. Adámek je zvláštní tvor: Úlohy opisuje ode mne, proti tomu bych nic nenamítal, ale když se co chystá na mne, nelení a hledí co nejvíce mi uškoditi.

¹²Evžen Erban (1912 – 1994), sociálně demokratický a komunistický politik, za protektorátu působil jako tajemník Národní odborové ústředny zaměstnanecké, po osvobození přešel jako tajemník do ÚRO (1945 – 1950), byl členem té části sociální demokracie, která spolupracovala s komunisty a která po slučovacím sjezdu vstoupila do KSČ. Působil mj. jako ministr sociální péče v Gottwaldově poúnorové vládě. Erban reagoval na průvod více než deseti tisíc národně socialistických vysokoškoláků, kteří se 23. února vydali na Pražský hrad, aby podpořili prezidenta Beneše. Hovořil o nich jako o zfašizovaných studentech a šmelinářích.

¹³ 25. února 1948 se vydalo na Pražský hrad podpořit prezidenta Beneše asi 5 tisíc vysokoškoláků, učitelů a novinářů, kteří však byli zbiti v Nerudově ulici příslušníky SNB.

Pátek 5. III.

... se divím, že Pácl blbne za Věrou, přičemž má holku dobrou ještě jednu - Irenu Válovou. Nevím, zdali mu byla tato dívka přiřčena jen na veřejnost a v duchu sní o jiné. Já bych to nedovedl: Chodit s dvěma najednou. Jsem asi moc lidský. Byla schůze samosprávy. Pácl si sedl vedle Věry. Já jsem odešel. Kdybych já si sedl vedle Věry, zajisté by mi starosta vyvodil z toho důsledky, nebo aspoň prohodil narážku.

Prý je to ve škole banda: sextan Samlík chodí za jednou oktávankou a prý se již líbali, oktávan Bílek jezdí za septimánkou Pardylovou do Třince a kdo ví, kolik tajných studentských lásek se na ústavě ještě vyskytuje.

Večer jsem všechno zvážil a rozvážil. Řekl jsem si, že v nejbližší době podniknu nápor na Věru. Samozřejmě že je s tím spojena cesta do Třince (myslím, že více). Budu se snažit ji někdy přepadnouti a zjistit, zdali o mne stojí. Ne-li, pak skončím nynější způsob života a poohlédnu se po jiné.

Sobota 6. III.

Výtisk má nepěkný poměr k Husovi. Jsou lidé různí, ale ti, kteří neuznávají Husa jako velikána a husitství náplní českých dějin, nejsou Čechy.

Dneska jsem se „vyfrajeřil“. Hnědý oblek, vázanka, kabát, klobouk, vyleštěné boty. Důvod ustrojení: „Ať má vztek, když mne nemiluje“. Holky kulily oči. Mně na nich nezáleží, až na tu jednu... Na chodbě jsem se jí dotkl. Podívala se na mne. Já se usmál. Náhoda to nebyla.

Na oslavě TGM jsem stál za ní a dotýkal se jí. Je to tak dobře, krásné, býti ji nablízku, ruku kolem jejího pasu a ponoření do jejích vlasů...

Na schůzi oddílu se rozdávaly registrační známky. Bratr Harry vylíčil průběh události okolo Junáka. S tím SČM je to divné a vůbec. Převládají komunistické metody. KSČ je strana rychlého pokroku a mně to nevyhovuje. Jsem člověk mírný a povolný...

Večer jsem byl na oslavě TGM na sokolském cvičišti. Celou cestu jsem dělal blbé vtipy a nejvíce mne dobil Heczko svou češtinou. Dáša by chtěla býti tak velikou jako já.

Neděle 7. III.

Farář měl v kostele dobré kázání o Masarykovi, pak ale přešel na bitvu u Sokolova a zbytečně vyzdvihoval česko-ruské přátelství, ke konci mluvil jako komunista.

Pondělí 8. III.

V politice jsme mluvili o alkoholismu. Škoda, že tato věc je stále absolutně nevyřešeným problémem. Rodičové, nedávejte alkohol dětem. Můj výkřik zaniká v přípitku na zdraví dědečkovi. Nechci pít a je mi hnusně, když mi někdo podává kořalku, abych si „zvykl“.

Píšu básně. Nepíšu je pro lidi, ale pro sebe. Když jsem inspirován, napíšu to na papír a zavřu do psacího stolu. Jednou to seberu a dám jí přečísti.

Úterý 9. III.

Jsem zúčastněn na výchově mládeže, protože doufám, že z nich vyrostou lepší a hlavně mravnější lidé než já. Vychovávám již mládež vlastně od 12 let, kdy jsem byl rádcem Medvědí družiny. Co mi jiného zbývá než kantorství. Myslím, že kantorem se člověk musí narodit.

Junáky od 15 let převezme SČM, který jim umožní scházeti se s děvčaty, naučí je kouřiti a pít (řečeno jinými slovy). Chci přispívat na výchově mládeže k mravnosti, jinak toho nechám a budu psát...

Středa 10. III.

Vždycky, když je nějaká špatná práce (a nemilá) v obci, dá se to junákům pod bůhvíjakými sliby. Tak je to také s vybíráním na českou sociální pomoc. Je to vůbec pochybná sbírka. Kdo je dneska sociálně slabý? Státní zaměstnanci. A od těch mám vybírat. Nerad vybírám. Je to nečistá práce. Ten, kdo poznal chudobu, dá i z toho mála, které má. Bohatší... (to už je kapitola jiná). Přišel jsem do různých domů a domácností. Jediný klad: Člověk pozná lidi...

Čtvrtek 11. III.

Šavrdra dotáhl do školy sbírku básní. Samozřejmě básně (někdy i dobře stylizované) mají politické zaměření a mohou vstoupiti jedinež do literatury s tendencí komunistickou. Pořádně jsem je ani nečetl, protože jsem seděl vedle Věry, ale musím konstatovati, že Šavrdra je zaslepený komunistickou demagogií. S těmi básněmi nikdo z naší třídy nesouhlasí a vypadá to (v úvodu), jako by básně vytryskly z nás všech a že my všichni studenti jsme pokrokoví a stojíme za tím, co Šavrdra napsal. Tomu básně nesedí. Sběrka se nazývá: „Zrada vítězů“.

Sobota 13. III.

Na dnešek jsem měl přichystán bohatý program... a neudělal jsem nic.

Ve škole byly dvě hodiny vyučování a po vyslechnutí rozhlasové tryzny za zemřelého Jana Masaryka¹⁴ se šlo domů.

Četl jsem, poslouchal přenos z pohřbu p. ministra a než jsem se nadál, byly čtyři hodiny. V půl páté jsem šel na schůzi SČM. Schůze byla v baru ve Slezském domě a byla velmi dlouhá. Předsedou

¹⁴ Jan Masaryk (1886 – 1948), syn Tomáše Garrigue Masaryka, v letech 1925 – 1938 byl československým velvyslancem v Londýně, v letech 1940 – 1945 ministrem zahraničí exilové vlády a v letech 1945 – 1948 ministrem zahraničí Fierlingerovy a Gottwaldovy vlády. V únoru 1948 nepodal demisi. 10. března 1948 byl nalezen mrtev pod okny svého bytu v Černínském paláci na Hradčanech. Jeho smrt nebyla dodnes plně objasněna. Ve stejný den se svého poslaneckého mandátu vzdala Dr. Milada Horáková, členka Československé strany národně socialistické. 13. března 1948 se uskutečnil Masarykův pohřeb. Jeho ostatky jsou uloženy v rodinném hrobě v Lánech.

byl zvolen jednohlasně Gavenda a ve výboru máme 75 % skautů. Zasloužíme si toho, neboť nás tam bylo přes třicet (skautů a skautek).

Harry se ložil s Vlastou, která má dneska svátek, že jí tam přivede 20 skautů. Po schůzi SČM jsme se proto sebrali a šli na Cihelní, kde byl sraz. Když Harry přijel, vtrhli jsme do bytu. Vlasta vrávorala při snášení stolků. Pila se šťáva a víno. Program obstarávali náležitě sehraaní dva kytaristé Marek a Rotman. Harry hrál maňáskové divadélko, které zesměšňovalo schůzi SČM. Právě skončili, když přišel br. Vojnar, funkcionář SČM. Chtěl jsem jít domů v devět, ale dobře jsem se bavil. Kytary měly sólo, krasokrásně zapěl Slezan několik písní, bavil jsem se s děvčaty: Dášou a Emou a... guláš byl dobrý. Byla švanda. Někteří skauti se dopustili pití. Já bych nepil. Vypil jsem slabé dvě skleničky vína. Bylo trpké, ale chutnalo mi. Bylo by veseleji, ale dneska ten pohřeb Jana Masaryka, posledního demokrata světového formátu, ne nemusel nám ještě zemřít.

Neděle 14. III.

Dneska se oslavuje výročí česko-polské smlouvy.¹⁵ Chtěl jsem jít v kroji za Junáka, ale na krátké kalhoty je dneska zima. Šel jsem proto na sraz ke gymnáziu. Kluci byli svátečně oděni i děvčata se vystrojila. Přijela i Věra z Třince, protože účast byla povinná, ale dva oktávani ihned pro ni přišli, aby šla k vlajce ústavní.

Dlouho se opět stálo na Střelníční ulici, protože u mostu nastala zácpa. Hlava na hlavě se jevil několikatisícový dav na obou stranách mostu. Čirou náhodou jsem se dostal na druhý břeh, když průvod protrhly davy obecného lidu (Sivek se hádal s lidmi u mostu). Na „druhé straně“ jsem se hned rozhlížel po ústavní vlajce a díky mému vzrůstu jsem ji uzřel. Šel jsem tam. Ředák se tam bavil s Věrou a Gabzdylem. Začal jsem Věru přemlouvati, aby se šla podívati na polský Cieszyn. Po dlouhém naléhání svolila, a tak jsme šli. Šla rychle a to není u mne zvykem. Šel jsem s ní nejdříve do velkého evang. kostela. Když jsme si prohlédli vnitřek dosti důkladně, vydali jsme se dále nahoru podívati se na okolí. Tvrdil jsem totiž, že odtamtud bude dobře viděti do okolí, ačkoliv jsem tam ještě nikdy nebyl. Chtěl jsem ji uchopiti za ruku, ale vytrhla se mi, tak jsem nechal dalších pokusů. Když jsme se vynadávali na hory, šli jsme zpět.

Nekoupil bych si tam nic, protože tam bylo všechno tak drahé, ale ona chtěla bonbony, tak jsem nesměl zůstatí pozadu. Chtěla 20 deka čokoládových, což stálo 65 Kč, a za zbytek jsem si koupil já. Stále naříkala, že si nechala u Gely tašku, kde měla dvě stě korun. Říkal jsem jí, aby si vzala, a čokoládové si nechala domů. Nerespektovala však mé přání. Podívali jsme se ještě na polské náměstí,

¹⁵ Krátce po osvobození Československa v květnu 1945 došlo opět k zostření napětí mezi Československem a Polskem, které v červnu přerostly ve vojenské pohraniční konfrontace. V červnu 1945 jednaly obě vládní delegace v Moskvě, ale bez výsledku. Polská vláda zdůrazňovala své nároky na Těšínsko, Oravu a Spiš, československá vláda formulovala své požadavky na Kladsko, část Hlubčicka a Ratibořska, které měly po posunu německo - polských hranic připadnout Polsku. I když po tomto jednání ozbrojené konflikty ustaly, objevovaly se na obou stranách štvavé články v novinách, protičeskoslovensky se vyjadřoval rovněž rozhlas v Katovicích atd. Na nátlak sovětské strany (Stalina) z července 1946, že je nutno podepsat československo – polskou spojeneckou smlouvu, se Československo vzdalo svých územních požadavků na mezinárodním fóru (jednání náměstků ministrů zahraničních věcí v Londýně). 10. března 1947 pak byla ve Varšavě podepsána československo – polská spojenecká smlouva. Tato smlouva rovněž stanovovala podmínky života polské národnostní menšiny v Československu. (Po volbách v lednu 1947 vládli v Polsku komunisté).

keré bylo tak bohatě vyzdobeno jako naše, a chtěl jsem s ní jít ještě se podívat na hrad. Ona však chtěla mocí mermo jeti autobusem v 13:15, proto jsme šli již k mostu zpět. Potkali jsme jakési její známé z Třince a já byl vosk. Ona se bavila s nimi. Na mostu byla důkladná tlačnice. Snažil jsem se ji sledovati, ale ztratila se mi v davu lidí a já... šel domů.

Jsem rád, že byla dnešní neděle. Poznal jsem ji. Nehodím se k ní. Jsem chudý student a potřebuji skromnou dívku. Ona mne svým jednáním ponížila a ignorovala a to nikdy nezapomenu. Láska vyprchala jako voda z rozeschlé vanýnky. Vyšel jsem ponížen a uražen a jí bych chtěl zde říci, že ztratila hochu, který ji měl příliš rád. Nechci s ní již nic mít. Holka mne zklamala. Ať si však nemyslí, že je jediná na světě. Najdu si jinou, která mne bude mít ráda a možná že Věrušce bude někdy líto...

Středa 17. III.

Rozhodl jsem se, že musím navázat spojení se světem. Myslím, že by bylo dobré navázat styky se všemi slovanskými státy: Ruskem, Polskem, Jugoslávií a Bulharskem. Mimo to, chtěl bych si také dopisovati s někým ze Západu: Angličanem, Francouzem nebo Američanem. K tomu je třeba znáti řeči. Učiti se řečeno teoreticky je hrozně nudné. Dopisování mi bude zvyšovati chuť k poznání dalších slov. Musím sehnati nějaké adresy.

Sobota 20. III.

Náš ústav utužuje přátelské styky s polským národem. Sešli jsme se u nádraží v 8 hodin, seřadili se do průvodu a šli na polskou stranu. V gymnáziu jsme tam byli uvítáni, načež byla prohlídka města. Šel jsem s Ševčíkem, který měl 500 zlotých, já jsem si vyměnil 50 Kč, a proto jsme zamířili do uzenářství na špekový salám. Na hlavní ulici jsme si prohlíželi výklady a vyšplhali se po krkolomných schodech na Piastovku, odkud by byl důkladný rozhled po okolí, kdyby bylo jasno.

V aule gymnázia jsme byli pohoštěni obloženými chlebičky. Zbaštil jsem jich osm a mohl jsem mít lepší skóre, kdybych se nevydal na prohlídku ústavu. Profesori byli hoštěni zvláště a bylo viděti také čím podle nenormálního stavu Bílkova. Průvodem se šlo opět na naši stranu. Každý si nesl něco na památku v podobě šunky, špiritusu, vajíčků nebo cukru. Prohlídka na celnici nebyla, a tak jsme se šťastně dostali ke gymnáziu.

Program byl pěkný. Sivek, protože si cucnul, byl ospalý a Stachovec rozjařený. Když bezvadný polský profesor zpěvu uváděl sbor jako přehlídku děvčat, třídní byl sto rozchechtati celý sál. Mně se líbily celkem čtyři polská děvčátka a z té, co seděla vedle, by také nic nebylo, neboť jakýsi mladík držel ji kolem pasu. Přece jsem si potřásl a stiskl ruku se všemi čtyřmi osadníky vedlejší lóže, kteří mi říkali „Panie kolego...“, a se „svým“ polským bratrem. Překvapila mne ta polská slušnost a vážnost. Nikdy jsem neslyšel podobného výrazu jako u nás třeba: Ty blbe, kam válíš?, ale všechno pěkně slušně. Myšlenka slovanského sbratření je krásná.

Neděle 21. III.

Dneska neděle není, tak to ani nechci psát. Je celonárodní směna vítězství. Já jsem pracoval na úpravě = planýrování školního hřiště od 9 do 12 hodin. Přemnoží z naší třídy se ulívali. Nesouhlasím sice také s nynějším režimem, ale pracovati se musí, to je marné.

Středa 24. III.

V češtině byla oslava míru Červeného kříže a Kulička měla projev. Pácl nakreslil její karikaturu a poslal ji po třídě. Bylo to opravdu povedené. Sivek to však Šiškové zabavil a schoval do náprsní tašky s úsměvem. Před 10 lety by byl Pácl za to vyloučen nebo by aspoň dostal ředitelskou důtku. Je tu viděti pokrok.

Včera přivalil třídní do třídy řka, že protože hlučíme, povykujeme a vyvádíme, postará se, aby se psala zítra kompozice. A také se psala. František byl hojný ve svých poznámkách k překladu, a proto jsem 12 veršů záhy přeložil a byl jsem hotov první s překladem.

Úterý 30. III.

Každý z oddílů chce tvrdit, že je nejdříve skautem a potom členem SČM. Dobrá, ale když tvrdím o sobě, že jsem junák, předpokládám, že se držím junáckých zásad. Náš oddíl tvrdí, že je oddílem skautským, ale zatím dobrovolně bere a přebírá úkol zájmových skupinek junáctví SČM. Náš oddíl se odcizuje vlastním ideálům skautingu a přebírá výchovu „pokrokovou“.

Pácl má chuť vystoupiti, já také. Doposud byl na naší straně Harry, na straně skautské výchovy, ale odcizil se nám. Člověk je tvor slabý, sáhne vždycky po tom mravně volnějším a snazším. A tak možná zůstaneme jen my dva mohykáni zdravých skautských ideálů, zaostalci a reakcionáři obklopeni pokrokovou mládeží.

DUBEN 1948

Čtvrtek 1. IV.

Tak vstupujeme do dalšího krásného měsíce, měsíce zeleně a svěžesti. V občanské výchově se mi líbilo, že Sudková nám pěkně vysvětlila naši nedůvěru ke komunistické vládě: „Počkej, Šavrdo, až poznají, že komunisté to dělají dobře, tak určitě nebudou proti“. Souhlasím. V noci jsem se probudil a úplně podvědomě přišel na matematický příklad. Stane se to málokdy.

Pátek 2. IV.

V matice to všeobecně plave. Srovnal se ptal, který trojúhelník je pravidelný. Cieslar: „Pravidelný trojúhelník je ten...“ Ševčík: „Pravidelný trojúhelník je ten, který...“ Krupa: „Pravidelný trojúhelník je ten, který má ...“ Až teprve Hučková přišla na to, že má všechny strany stejné.

Odpoledne se šlo na Caesara a Kleopatru. Co se týče výpravy, byla nádherná, ale jak nám profesor Stachovec říkal, Shaw nevystihl pravý obraz. Podává např.: jednadvacetiletou Kleopatru jako nezkušené děvčátko, které se bojí, že ji Římané snědí.

Sobota 3. IV.

Mám patnáct roků. O tom se nedá nic napsati, protože jsem stále stejně hloupý a blbý. Ve škole si na to vzpomněla Ema, která mi napsala: Že máš 15 roků; odepsal jsem „že“. Šišková přála

„to nejlepší“. „Já jsem Strnad z Brna a budu Vás učit dějepisu“, představil se nový kantor hlubokým hlasem, čímž vyvolal smíšenou náladu.

Čtvrtek 8. IV.

Přiznávám se, ve mně je zakořeněný odpor proti komunismu. Kdyby komunisté dokázali, že to opravdu myslí s národem dobře a že jejich politika je opravdu dobrá a prospěšná všem Čechoslovákům, kteří jsou dobrými občany státu, bude určitě konec mým předsudkům a souhlasím s nimi, prozatím však ve mně odpor živí a rozžhavují nepěknou očistou a všemi nedemokratickými zákroky. Vládou schválena jednotná kandidátka NF¹⁶ je také komunistickým podvodem. Kdo to navrhl? ÚRO. Kdo tam sedí? Komunisté. Sám Šavrdra prohlásil, že český národ není ještě natolik jednotný, aby mohl volit jednotně. Říkám: Komunisté chtějí jednoty národa docílit třeba násilím a uznám-li, že to myslí dobře, tak nebudu reptati.

Pátek 9. IV.

V latině jsem překládal v Ovidiově: Deukalion a Pyrrha. „O soror“, „miláčku“, poněvadž jsem v poznámkách našel, že to je něžné oslovení. Třída propukla v smích. Dále se překládalo o tom, jak jí vyznává lásku, a každý se uchechtával. Správně pan profesor podotkl, že když ale některý student svěřuje své city dívce, tváří se při tom velmi důležitě. Má pravdu. Jinak se u něho zle překládá, neboť stále opravuje, vrací se, takže žáka nepustí skoro ke slovu.

O Michaličkovi a Knyblové je to asi už pravda, neboť i třídní se již o tom zmínil, a tak to již bude pravda. Má recht holka, na mne by se nedočkala. A já již jsem vyléčen.

Z matické kony mají skoro všichni strach až na několik jedinců mého typu. Veškeré pověry o profesorově surovosti zanikly, když se vytasil se směšně lehkými příklady.

Vladek Krochmalný je děsný kluk, ačkoliv má již 18. Učit se mu nechce a stále se dožaduje mé nápovědy, schovává mi péro, láme špičky a pere se se mnou... Máme nového zpěváka – Remeše. Ten chlap něco zná. Vypravuje nám o nových cestách, je vtipný a zpřijemňuje nám vyučování. Z hudební výchovy se nedá dělati věda, jak se snažil Grycz – korytář – ředitel měšťanky v Bystřici.

¹⁶ NF – Národní fronta - bylo sdružení politických stran (později byly do něj přijaty i další organizace), které bylo založeno za účelem převzetí řízení státu po 2. světové válce. Její ustanovení se datuje od moskevských porad v březnu 1945 při jednání o Košickém vládním programu. Od začátku měla v Národní frontě rozhodující vliv Komunistická strana Československa, která ji využila k usnadnění převzetí moci. Systém Národní fronty umožňoval kandidovat do květnových voleb v roce 1946 pouze stranám sdruženým v této organizaci. Po volbách, které vyhráli komunisté, byly všechny strany Národní fronty přizvány k vládě (tj. neexistovala žádná povolená opoziční strana). Po únoru 1948 byla Národní fronta tzv. obrozena. Sociální demokracie byla sloučena s KSČ, ostatní strany byly zbaveny své původní úlohy - staly se pouhými přísluhovači komunistů. Do Národní fronty byly začleněny všechny veřejně působící společenské organizace.

Sobota 10. IV.

V angličtině se musím zlepšit, abych si udržel výbornou. Dopouštím se vždycky směšně blbých chyb. Na opravující se koně jsem měl 2-. Čajka kreslil Stalinovi kly a vousy, protože do všech tříd a pracoven byl zavěšen slavnostně jeho obraz (jako Hitler za protektorátu). Angličtinářka říkala, ať neděláme hlouposti, že tím ničeho nedosáhneme, a tím, že nedělala křik, bylo nám řečeno, že není tak dalece pokroková.

Ze třídy se mi líbí Bětka Tvrzníková. Říkají jí sice Eliška, ale mi se více líbí Bětuška. Někdy se s ní bavím, dožírám skoro všechna děvčata až na Knyblovou a je mi lépe s tím záporem, že u mne klesla žena v ceně, i když nepatrně. Odhodil jsem sentimentalitu a nenadějnou vášnivou lásku, kteréžto trápení mi nestálo za to, a nasadil jako masku bezstarostný úsměv, aby zakryl bohatě zjizvené černé nitro. Nakonec musím přiznat, že ostravská ústavní hymna pěje pravdu: „Není mladý, kdo po kravatě touží, není mladý, kdo pro dívku se souží, přímý v činu, statečný a smělý, není práce, které by se bál...“

Pondělí 12. IV.

V latině mi Stachovec pravil, že jsem jelimánek a jestli nepropadnu, ať požádám rodiče o pět korun na žiletku. Já jsem řekl, že bych si nejdříve musel sjednat lidi na pohřeb. Načež on řekl, abych se choval vážně - mužně - já udělal grimasu – a on řekl, že jsem uličník a výtržník.

Bětka se ptala, co to je love. Odpověď se mi podařila: „Ty nevíš, co to je láska?“ Já nevím, co to zas se mnou je. Nemám snad Bětku vůbec rád a stále mne to k ní táhne, že ji nakonec zas budu milovat. Jsem hrozný člověk, nedovedu vydržet bez holky a nechtěl bych to charakterizovat slovy Julka z Klímové Dlouhé cesty: Chlap bez ženy je jako kůň bez žlabu. Ševčík má blbé názory o ženách a zkazil by mi představu (dobrou) o nich, proto s ním již nebudu o těch věcech mluvit. Řekl jsem mu ještě, že člověk, který žije tak plytce jako on a hoví všem požitkům, není člověk.

Úterý 13. IV.

Krochmalný je dětinský. Nevím, jak může být někdo v 18 letech na takové úrovni, jako on je. Musel bych se stydět, kdybych se musel doprošovati o náповědu o tři roky mladšího hochy, jako jsem já. Vladek je i jinak hrubý, sprostý a zpupný. Já myslím, že z takového hochy bude jen maturant a sportovní fanoušek. Měli ho už dávno nechat propadnout, ačkoliv proti němu nic nemám: už pro ty zájmy. Možná, že to do třicítky z něho vyleze. Zas řádím jako mor. V kreslení jsem vyléval misky s vodou děvčatům do lavic, vtipkoval. Musím přestat, i když se tomu třída směje. Přemýšlím, co mi schází, a zjišťuji, že nic. Přijdu ze školy, poučím se, zahraji si na housle, na kytaru, přečtu si něco, něco si napíšu a je večer. Dobré, ne?

Středa 14. IV.

Odpoledne jsem byl na tréninku. Přišel tam i Říman. Ve škole propadá, až to není pěkné, ale v košíkové je mistrem. Je to typický študák: Boty si otíral od prachu do nohavic, blůzu oblékal zároveň s pláštěm a češe se na „potápu“. Chodí do septimy. Trénink mne už nebaví, neboť se hraje tvrdě a já na to nejsem. Mimo to mne už mnozí předčili v technice, protože jsem nehrál s dostatečnou náruživostí.

Čtvrtek 15. IV.

Pácl si rozbil hlavu. Radostí, že ho profesor Kožuchovič pustil pro kapesník, si poskočil a vrazil hlavou do dveří. Vytryskla krev. Odpoledne jsem ho potkal s ovázanou hlavou. Už je to dobré. Bardas, co by reportér, lítal při česko-polském sbratřování s foťákem a doma zjistil, že tam nemá film.

Výtisk napsal na stěngazetu štvavý článek proti komunistům. Já jsem to strhl, protože zastávám názor, že je třeba vyčkávati, jak se komunisté osvědčí, a ne-li, pak něco podnikati. Šavrda sebral ostatní své články a zahájil debatu o politické výchově. Svůj zákrok jsem odůvodnil tím, že politice u nás (v naší třídě) nikdo řádně nerozumí, pročez nechci na stěny a zdi různé nezdravé politické polemiky. Tím nechci říci, že jsem proti zdravé národní politice. Zůstalo při mém, když jsem byl podporován Emou a mlčky celou třídou. Debatovali jsme pak já, Výtisk a Šavrda se Sudkovou celou přestávku. Musel jsem ukázati ten článek, ale jakž takž jsme to zaonačili, že z toho nic nebylo. Šavrda posléze podal referát o tom, co bylo na stěngazetě.

Večer jsem se zúčastnil schůze SČM na Střelnici. Má činnost spočívala v tom, že jsem O. Žižkovi vlel do kapsy půl litru starého piva a smál se na děvčata.

Pátek 16. IV.

Dnes je konfera. Cítím, že jsem se zhoršil z matiky, angličtiny a ruštiny. Myslím však, že to závěrečně vyrovnám. Stachovec v latině se ptal po klíči od šatny: „To jste ho už zase někam zašantročili. Budete si ho muset opatřiti. Kdo má tatínka...“ tu se odmlčel a já se hlásil: „Prosím, já mám tatínka“. On mi odpověděl: „To se divím, že to s tebou vůbec ještě vydržel!“

Sobota 17. IV.

Z vyučování nebylo nic. Stachovec mi nejdříve ukázal známky a poslal mne s lístkem k paní manželce. Mám dvojky: matika, výchovy: těl., výtvr., hud. Musím dělati, abych vyrovnal matiku. Pařík má 3: čeština, matika, hudba. SČM pořádá soutěž tvořivosti, které se však nezúčastním, poněvadž nejsem tak dalece pokrokový, abych psal o tom básně.

Neděle 18. IV.

Dneska jsem měl vlastně poprvé s dětmi nedělní školu. Měl jsem tam na 20 dětí a pan farář mne představil jako učitele. Šlo mi to dost dobře. Uvědomuju si svůj odpovědný úkol při výchově mládeže a budu se snažiti plniti to, jak dovedu nejlíp.

Středa 21. IV.

Pařík se oholil, vždyť také má již 17 roků. Zahryzl jsem se do Hyen F. Sokola – Tůmy. Jednak mne uchvátil děj příjemně napínavý, jednak také morální a psychologická stránka mne zaujala. Přemýšlím, jak může člověk tak klesnout. Je to vina rodičů? Musím doznati, že prozatím vždycky jsem našel chybu u rodičů. Tůma se mi líbí, chci si od něho přechíst více věcí. Myslím, že se již nikdy v životě nebudu tak míti, jako teď, ve škole.

Čtvrtek 22. IV.

Dneska se oslavuje nový školský zákon. Byly prvé dvě hodiny, potom oslava a potom se šlo domů. Myslel jsem, že Bětka bude mít čas, že se s ní zahodím, ale zas mi utekla k vlaku.

Doma jsem se pustil do Hyen, četl jsem až do dvou. Po obědě jsem šel ke knihaři domluvit s ním odborku. Ve čtyři byla schůzka, v půl páté Vlčata. Společná schůze střediska měla za úkol zdokonalit se ve zpěvu na cvičišti. Schůze byla zakončena pokřiky: Budha, Batul, Kulka, družiny jsme půlka.

Pak jsme šli s Vlčaty hrát polní hru do Hrabiny, která trvala do půl sedmé, domů jsem přišel v půl osmé, protože jsem cestou rozmlouval o děvách s Páclm: Irenu a Kočku považuje za průměrné, pro někoho nedostačující, Věra se prý mu líbí, až na to, že má ráda mnoho ctitelů kolem sebe. Já jsem se zdržel delší rozpravy o ní. Nakonec mne Batul opustil se slovy: „Že ta šťastná je Bětka?“ Pokrčil jsem rameny.

Povečeřel jsem a šel s rodiči do kina. Hrál se „Zelená léta“, o čemž musím napsat více. V tom filmu jsem našel svůj ideál, typ i své vlastní já. Našel jsem přesvědčení, že je možno milovat se s děvčetem již od útlého mládí, jako je moje, že je možno žít jen pro ni. „Co budeš dělat, až budeš velká“, ptá se jí on. Ona odpovídá: „Vdám se a budu mít děti.“ Ona vynikající zpěvačka, kráska, on nadaný, ale přesto chudý dělník v továrně a milují se. Teď ještě vnější jeho životní podmínky. Slovy nelze vylíčit dojem, když ona ho líbá na umazaná ústa. Takových filmů je málo. Domů jsme přišli v jedenáct a to jsem ještě dlouho nemohl usnout. Dnešek byl den plný – krásný.

Sobota 24. IV.

Bětka mne štvě. Buď chodí k vlaku, nebo na kakao, a když tam u ní stojím, zamaže mi boty. Cesta do Jablunkova je dlouhá, peněz nemám na vlak a mašina hnije na půdě (táta ji chce prodat). Poslední hodinu jsme psali ruskou konu. Byla lehká, měl jsem ji hotovu záhy. Pácl, nyní sedí za mnou, ptal se: „Co tam ještě máš?“ Má odpověď: „Ty blbe, čekám na Bětku.“ Bětka šla rychle, proto jsem byl nucen na ni zavolat, a to se ještě přidala k Věře. Nakonec přidala, protože vlak už jel a mně se nechtělo za ní pospíchat. Tu jsem si vzpomněl, že jsem zapomněl ve škole ruskou knihu. Ševčík se obětoval a šel se mnou zpět. Šišková mi už ve škole řekla, že mám za ušima, proto jsem ji neminul klidně. Šla se Svobodovou. Říkám: „Považ, jdu za Bětkou a ona mi uteče na vlak.“ Ona: „To je neuvěřitelné.“ Já: „A v tom zmatku jsem zapomněl ve škole knihu.“

Pondělí 26. IV.

Hoši už zas dělají fóry na mne a zlaté vlasy. Já si z toho nic nedělám, ať je švanda. Menší narážky nemohou škodit, ale když je někdo dětinský, to je už jiná věc.

Měl a chtěl jsem jít tancovat tance, Ševčík tam však byl, proto jsem se styděl a šel domů. Dnes byl fajn tělocvik. Kožuchovič nás poslal s vůzkem na písek. U rodinky se ukázalo, že nikdo neví, kde pískoviště je, proto já a Ševčík jsme se šli zeptat p. profesora, kde to je. Zjistilo se, že on sám nevěděl. Holky měly tělocvik. Já se toulal v blízkosti, že potkám Bětku. Potkal jsem však Šiškovou, kterou jsem ujistil, že příště už určitě půjdu tančit. Marně jsem pískal na Bětku, šla přede mnou.

Úterý 27. IV.

Myslím, že ona je dobrá holka. Podotýkám, že není v obličeji moc pěkná, ale mně se líbí. Buď je to jaro, nebo vášeň, ale já si nemohu pomoci a asi také nepomohu. Má v sobě něco zvláštního.

Ševčík zase ztratil u mne. Kouří a děvčata prý říkají, že kdo nekouří, není chlap. Já ani přesto nehodlám začít.

Středa 28. IV.

Chci udělati odborku knihaře, proto se zaučuji. Byl jsem u pana Kubíčka dvě hodiny a pomáhal mu v lepení lepenky potahovým papírem. Je to práce dosti jednoduchá, ale myslím, že bych u toho vydržel. Já bych ovšem také se díval do knih, do jejich obsahů, pěkně bych si všechno četl, kolik bych stačil.

Kdybych tak měl klid, psal bych něco. V nitru to vře, pálí, bublá a ne a ne s tím ven. Nemám klid, kam bych složil svou vzrušenou hlavu. Doma máme málo místa. Potřeboval bych tak svou vlastní místnost – pracovnu, kde bych nebyl rušen vlivy zevními. Ráno nemohu nic psát, protože nahoře hraje rádio, odpoledne je venku rušno, večer se poslouchá rádio. Jak říká Sivek: Tak nějakou ledničku, v ní bečku se šlauchem, inkoust a papír, ovšem pero.

Hledám také uklidnění vnitřní: nějakou děvušku aspoň trochu romantickou, která nejezdí pořád domů a která by mne měla ráda. Hledám, hledám... Kdybych aspoň našel německý fenik. Protože mi Bětko ze školy utekla, šel jsem na trénink, kde jsem si výborně zahrál. Hráli jsme s polským mužstvem a dlužno říci, že zásluhou mou a Mrozkovou se nedostali k ráně. Šel jsem hledat Bětku. Našel jsem ji na Nádražní, ale nešel s ní, protože šla s terciánskými dětmi a já se styděl.

Čtvrtek 29. IV.

Byli jsme v Piastu na divadle: „Všichni mojí synové“ v režii prof. Havláška. Kus byl sám o sobě krásný, provedení také slušné, jenom jednání byla hrozně dlouhá, a když je tvrdá židle, stává se to nudným. Až na některé výtržnosti z řad diváctva to klaplo dobře. Seděl jsem vedle Svobodové a nechtěl jsem ji žádati, aby si přesedla, že chci sedět vedle Bětky. Nic se mi nechce dělat. Je hrozně horko, prachu plné oči a uši, zmrzliny až kornout přetéká a lavičky čerstvě natřeny. Na radnici připevnili velikánkou rudou hvězdu se srpem a kladivem, která stále 10 000 Kčs. Celková výzdoba radnice stála 30 000 Kčs.

Pátek 30. IV.

Píšu poslední zápis do tohoto sešitu, tak to hledím roztáhnout:

První hodinu v latině se psala kona. Bylo toho devět veršů, poznámky, šajstr, a když to ještě nebude jednička, tak nevím. V hudbě spím. V matice jsem se naštvál na toho profesora. Tak koňsky učit jsem ještě neviděl. Probíráme novou látku a hned vyvolává: „Kdo to ví?“ „Nikdo nic neví?“ Když člověk řekne něco špatně, nevysvětlí, proč to bylo špatně, vůbec nic neřekne, a vyvolá druhého, který to ovšem přečetl z knihy a věděl to. Také se mi stalo, že jsem mu řekl, že číslo Pí je nekonečné, načež vyvolal půl třídy a řekl totéž maličko jinak. Emu dokonce vyvolal, když byla pryč. Zkrátka koňský učitel a neví se, že ho vyhodili z Ostravy, nebo kde učil. Již se nikdy nepřihlásím sám, ledaže by mne on

vyvolal, neboť všechno řeknu špatně a nakonec se ukáže, že to tak špatně nebylo. Správný výraz by snad byl: Leze mi na nervy.

Jinak se mi vyučování zvrhlo. Strnad je zas pryč, Sivek na brigádě, Hrubá na brigádě. Čtvrtou hodinu jsme nacvičovali tance, až přišel Pešák, který nás nechal dále hlučet a seděl nečinně za stolem a pak přišel Stachovec.

Po matice mne chytla taková zuřivost, že bych nadával jako nikdy. Byl jsem rozčilen z matiky a Cieslar ještě položil přede mne leták o prvním máji, psaný polsky. Rozčílil jsem se, zmačkal jej a hodil do koše. Mého příkladu následovali Pácl a Adámek, těm lenivým jsme to sebrali a potrhali. Mít něco tvrdého po ruce, poslal bych Šavrdu na onen svět, a kdyby byla občanská, škaredě bych se se Sudkovou pohádal. Mám takový vztek na svět, na všechno, hlavně na komunisty, že mne postavili mimo akci a jsem nucen žít pro nic, zahálet a leda klet.

Říkám, vyučování se zvrhlo dost skoro. Je teprve konec dubna a člověk už cítí, že ve škole asi se do prázdnin nepřišou ničemu (leda dostane ještě několik pětetek) a musí hledat zdroj poučování a životní praxe v něčem jiném (v nějaké slušné děvě). Šel jsem s dvěma Eliškami po chodbě a jaksi se přišlo na ty tance. Podíval jsem se s jakou lehkostí a prostotou mi Bětka odpověděla: „Víš, já bych s tebou tančila, ale to by musely mít všechny holky tanečnický, já budu tančit s Eliškou. Říkal jsem, že budu brečet, ale ona nezměnila své stanovisko. Teprve v tančení, nebo když se člověk vůbec nějak dostane k tancování, pozná, jaké je dřevo. Jsem dřevo snad ze všech dřev nejdřevnější. (Doufám, že po čase vydřevím a ne zdřevním). Taneční je vlastně prima věc (nebo vůbec nějaké tančení), člověk může veřejně holku objímat a nikdo proti tomu nic nemá a nenamítá.

Šestou hodinu jsem šel do tělocvičny. Od nás tam šel ještě Ševčík, Adámek, Cieslar a Čajka, ostatní jsou dětinští a málokterí hoši z V. B (Štěpán). Chvilí jsme se dívali na tančící děvčata pak: „Pánové pro dámy.“ Přemluvil jsem Čajku, aby šel pro Svobodovou, abych mohl tančit s Bětkou. Podařilo se nám jejich párek rozbít (co měly jiného dělat), Bětka jen prohlásila, že má zlost, že chtěla tančit se Svobodovou. „Pánové uchopí děvy“ Jak? Já pravou rukou obejmu její pás, ona svou mi položí na rameno (a skutečně tam dosáhne) a začíná se. Jsem sice dřevo, ale šlápnul jsem ji na nohu jen jednou, ona mi to také nechtíc oplatila. Myslel jsem, že to bude problém s Věruškou přemluvit ji, aby se mnou tančila, a přišlo to samo, ovšem s Bětuškou. Bez jakéhokoliv vášnivého milování a docela prostě ji k sobě tisknout, držet, i když se netančí, a třeba i mít rád... Musím říci, že jsem se zapotil, ovšem ne tak, jak Čajka, kterému se blýštily na čele krůpěje potu, a Ševčík, který byl ve tváři kovově červený. Ani se mi nechtělo pustit opět Bětku a chtěl jsem na ně čekat, protože mají ještě tělocvik, ale ona by možná zase šla s „dětmi“ a já bych se styděl. A tak vstupuju do nového psaní deníku se snahou po vnitřním uklidnění a s nadějným provazem navázati bližší styky s Bětuškou. Říkají, že není pěkná, ale mně se líbí. Připomíná mi sestřenku Miládku. Je to také vlastně moje první tanečnice a myslím, že ji mám rád.

KVĚTEN 1948

Pondělí 3. V.

Děvčata mají na odpoledne hlášenou pracovní brigádu, a protože tu nechtějí zůstat na odpoledne, vrhla se do práce plnou parou.

První hodinu se robí, druhou – angličtinu se spí, třetí se robí (děvčata), kluci hráli košíkovou, čtvrtou Sivek zkouší, pátou se robí, poslední úsek by se dospával, kdyby Ondračka nevytáhl „to černé“ z levé náprsní kapsy.

Pátou hodinu jsem pomáhal děvčatům. Chtěl jsem vozit za Bětku, ale ona si postavila hlavu. Když Bílek spisoval, kdo by jel na brigádu, ptal jsem se, zdali děvčata jedou také, a Bětko mi řekla, že jsem holčičkář (nechtěl jsem říci, že mi záleží, aby ona jela). Bětko se brání jazykem, uvidím, zdali to je obrana dost dobrá...

Středa 5. V.

Odpoledne je kino. Adámek mi radil, abych nešel přes náboženství domů, že mi pak Bětko uteče. Já jsem mu vřele poděkoval za upřímnou radu a utvrdil ho, že vím, co mám dělati.

Čekal jsem na ni u kina. Přišla se Šiškovou, když už kvartáni a ještě nezletilejší havěť obsadila první půlku. Organizačně vyspělá pravice oktávana Foltysy uprázdnila 4 sedadla vpravo u stěny asi v 15. řadě. Bětko šla ke stěně a Šišková mne pustila k ní, zbývající místo obsadila Kalusová. Kluci si dělali vtipy, ale mně to nevadilo. To je přece moje věc, zdali s ní budu choditi.

Na příští vyprávění mi chybí slov. Dotýkal jsem se jí kolenem a zdálo se mi, že se spálím. Během týdeníku jsem udržel, pak jsem ji uchopil za ruce a drželi jsme se až do konce. Já nevím, ale bylo to krásné... Tiskli jsme se k sobě, pokud to dovolovaly poměry, a řekli si víc, než by dovolila slova. Pak jsme šli pomalíčku se Šiškovou. Zdeňka chtěla říci, že jdem pomalu jako milenci, ale to poslední prý si už domyslíme. Nakonec jsem jí stiskl ruku, myslel jsem, že je to nutné...

Film sám o sobě byl také pěkný: „Hřmící stáda“, anglický film z Austrálie. Herci podali dobré výkony a výprava nebyla špatná. Gigantické scény s dobyt看em stály asi hodně peněz.

Pátek 7. V.

Dnes se opět tančí. Bětko se nechtěla se Svobodovou roztrhnout, protože tam bylo hochů poskrovnu, ale nakonec se přece jen slitovaly. Řekla mi, že mi to jde. Ještě musím trénovati valčík...

Ona je pěkná a myslím, že teprve bude pěkná. Tančí se mi s ní dobře, tancoval bych od rána do večera, ovšem s ní. Věra je proti ní naprosté dřivo. Dobře, že jsem ji vypustil z mysli, myslím, že bych se s ní nenaučil, jak živ budu, slušně se točit. Je to divné, dříve jsem si na Bětku ani nevzpomněl a najednou objevím zdroj lásky v čisté panenské duši.

Sobota 8. V.

Pácl je někdy až moc dětinský. Mám rád vtipy, ale stále blbé narážky na mne a Bětku mne přestávají bavit. Konečně, mi je to jedno. Uvidím, co je v ní... Ze školy jsem čekal na Bětku, protože poslední hodina odpadla v důsledku oslav Dne vítězství. Děvčata nás nenechala jíti spolu. Ona: „Zarytě mlčíš...?“ Já: „Není mi jaksi do řeči.“ Ona nic. Nakonec jsme šli odprovdit Šiškovou, přidala se ještě Věra, což byla chyba, neboť jsme si mohli lépe spolu pohovořiti. Vše je tak prosté, jednoduché, ale krásné...

Pondělí 10. V.

Odpoledne byla brigáda. Kluci se přiznali, že podleli již svodu kouření a zkusili to: Krochmalný, Krupa, Adámek, Olšovský a přestali. Ševčík, Čajka a Cieslar se udí dodnes. Ti již asi nepřijdou k rozumu.

Viděl jsem „Kratatit“ od Čapka v režii O. Vávry. Myslím, že z toho fantastického románu nešlo nic lepšího udělati. Zvláště konec se mi líbil, kdy starý listonoš promlouvá k vynálezci a závěrečný efekt – otazník.

Středa 12. V.

Na lavici jsem zapomněl denní zápisník a Čajka četl poznámky nahlas celé třídě, protože prý nemohl poznati písmo. Ševčík se na to vrhl jako vlk. Šišková mi přišla říci na chodbu, ať tam rychle jdu. Šišková se mi začíná líbiti.

Zjistil jsem, že Bětka je starší – o necelý rok - já mám štěstí na ty starší. Ani nevypadá na 16 roků, myslím, že bude mít někdy na podzim... Přesto jsem na ni čekal. Poslední hodinu bylo náboženství, já počítal v chemii matiku. Když vrzly dveře, sbalil jsem to. Vilčová šla také, to je škoda... Jakési holky na mne pískaly z měšťanky, chtěl jsem se jí chytnout pod paží, ale odvážil jsem se jen za ruku, jednak Vilčová šla s námi. Kéž bych bydlel aspoň na Svibici, abych mohl chodit s ní na vlak!

Čtvrtek 13. V.

Dneska se mi stala ta setzatra věc s Ševčíkem. Bětka stala opřena o dveře, já jsem šel kolem ní a otřel se (nejraději bych ji strhl do náručí). Když šla do třídy, Ševčík mi řekl, že to dělám neprakticky: „Děláš to neprakticky.“ Dostal jsem takovou zlost na sebe, na něj a na všechno kolem sebe, že bylo nebezpečí, že se kousnu. Odpoledne jsem nedělal nic, když jsem si vzpomněl na to, musel jsem nadávat a klet, až to nebylo slušné. Byla to taková rána do týlu, snad jsem to trochu vystihl v básni. Zajímavé, že když jsem to vypsál, vyhodil ze sebe, zlost mne částečně přešla.

Pátek 14. V.

Hrubá mne v angličtině vždycky posadí do první lavice v domnění, že tam vzadu ruším. Snad někdy... Adámek včera nebyl ve škole. Na ruském překladu měl 1, my jsme to přepsali (Pácl) na 4 a napsali: „Opisováno“. Adámek klel, bouřil, vyhrožoval a pravil, že si zkazí svátky, že se bude dřit: slovíčka, gramatiku, překlady, ale že té ženské blbě ukáže, že to umí. A my mu v úterý řeknem pravdu... ať se blbec učí, to se mu přidá.

Na tančení jsem nešel, protože Bětka nechce a říká, že 6. června má župní slet, že tu stejně nebude, tak asi tančit už nepůjdu. Tanec mi též připomíná ten „výrok“, smyslnost... Zvíře!

Úterý 18. V.

Bětku bolí zuby. Místo ruštiny bylo kreslení, a tak poslední hodina odpadla. Čekal jsem na Bětku a šel s ní do nemocenské, ještě šla Gela. Tam bylo zavřeno, proto jsme chodili městem. Jdouce Střelniční chtěly zabočiti do Havlíčkovy. Já je odradil: „Tam nechodme, tam nic není, tam já

bydlím“ (začaly se smát). Protože začalo pršet, řekl jsem na rozloučenou toto: „Já již půjdu, neboť by mi doma nevěřili, že jsem ze školy tak zmokl, nazdar!“ Začaly se smát...

Snad jsem se mohl zavěsit, ale myslím, že se to ještě nehodí v tak útlém věku. To by asi budilo podezření a pohoršení a já se bez toho obejdu... (Na jak dlouho?)

Odpoledne jsem chtěl jít tančit, ale vzpomněl jsem si, že mám náboženství. Pan farář však nepřišel. Myslím, že školská slavnost se zvrhne: nikdo nebude tančit ani cvičit. Děvčata jedou na župní slet, někteří kluci také, mnozí nemají chuť a jiným se nechce. Bětce je též líto, že nemůže tančit, protože to škola dělá, ale že musí jet na župní slet, neboť tam již budou určeny útvary, jak se bude cvičit v Praze.

Středa 19. V.

Ráno jsem čekal u nádraží na Bětku, třebaže přišlo a boty měly zízeň. Poslední hodinu jsem četl v šatně o Jungmannovi, zatím co jiní měli katolické náboženství. Bětka šla sama. Dobře se s ní mluví a vůbec... Škoda, že chodí na vlak vždycky o něco dříve, mohl bych s ní chodit každý den.

Sobota 29. V.

Ráno šla Radecká s námi, tak jsem Bětce nevyčítal, že mne včera odbyla, a myslím, že bych jí nic neřekl o tom, i kdybychom šli sami. Jednou řekne ne a desetkrát ano. Jenom nepodléhat sentimentalitě.

V angličtině jsme se začali se Ševčíkem hádat o věcech, co se „týčou“ poměru hochů k dívkám. On říkal, že je hlavní, aby holka měla pěkné nohy a pěkné tělo, aby se s ní mohl člověk pobavit: „Snad přece nemyslíš ještě na ženění!“ Vzniklo to z toho, že mluvil o Kalusové řeči hanlivé, ačkoliv před měsícem za ní bláznil. Říkal, že je hnůj. Já na to, že není dobré říci hnůj, ale musí se hledět k tomu, jak hnůj vznikl. On mluví o Kalusové, že je zkažená, ale k svému „bavení“ přece potřebuje jen zkažené ženské! Za to jsem ho zesměšnil v latině. Byl se omlouvat u stolu zády obrácen ke třídě. Já se přikradl uličkou z předposlední lavice a strčil mu za opasek prase – výtvar Bardasův. Když šel do lavice, Stachovec to spatřil a byla - žila.

Ze školy jsem šel s Bětkou (bylo pět hodin vyučovacích). Šla do Práce a pak jsme se loudali Masarykovými sady. Ani jsem ji nechytal za ruku, poněvadž by jistě rozpředený hovor uvázl, ačkoliv byl jsem u pokoušení zavěsiti se a chlubně s ní kráčet městem. Pěkně jsme si pohovořili. Vždyť já vlastně ani víc nechcu. Chodit s ní a rozprávět o denních starostech, projevat názory, vždyť to je krásné... Nechcu přece žádné vášnivé milování, ani nemám rád, když si kluci myslí, kdo ví, co to není chodit s holkou. Normálně – kamarádsky, ovšem já si lépe promluví s ní než s klukem. Odvedl jsem ji k nádraží a stál: „Co stojíš tak zkroušeně?“ Vzpamatoval jsem se. Neměl jsem v úmyslu podávat jí ruku, ale možná že se jen náhodou a letmo má levice dotkla její a uchopila ji a stiskla...

Pondělí 31. V.

Zapomněl jsem se zmínit o včerejších demokratických volbách, kde zapisovali každého, kdo šel za plentu a kdo volil bílý lístek. Byla to chyba sice voličstva, že bylo líknavé, ale tak už to na světě bývá, že se každý bojí o to své, když ne vždycky nejlepší, koryto. Charakterizoval bych volby

maminčinými slovy: „Já se nenechám kvůli blbým volbám zavřít, nebo potahovat!“ Nad kádí s přebytečnými lístky prý stál komunist a čuměl, co kdo vhadzuje... a zase se bude světu lhát...¹⁷

ČERVEN 1948

Středa 2. VI.

Ještě nikdy se mi Bětka nezdála tak krásnou jako dneska. Jakoby se nějaká víla vyhoupla z chumlu před nádražím a vyrostla do nekonečna. Nemá vlasy na hlavě, je to ryzí zlato. Kéž by bylo i uvnitř! Šel jsem s ní do Práce vhodit obálku (měla cosi vyříditi). Vždycky jdu po její pravici, musím změnit taktiku, třebaže se tak dobře otvíraly dveře do školy.

Ve škole jsem se zmohl jedině na pozorování její hlavy a svádění jejích očí k hlubokým pohledům, až jsem se sám sobě vysmíval a jsa opřen o dveře a ona sama jdouc chodbou, prohodil jsem: „Já jsem blbec, co?“ Neřekla nic.

Stachovec mne poslal vyřizovati účty. Na angličtině mám -1. Sivek chtěl, abych Vilčové položil otázku: „Hradecký rukopis?“ Neřekla ani slova a opakovat nemůže, je „na zkoušku“, nechtěl jsem...

Náboženství nebylo. Říkal jsem Bětce, ať jde ven. Ona nechtěla, až prý půjdou všichni. Šli jsme sami, ostatní měli porozumění. Stalinovou (nynější Hlavní třída) jsem ji vedl na nábřeží. Museli jsme na neštěstí zrychlit krok, poněvadž hodiny šly. Odvážil jsem se zavěsiti. „Přendej si aktovku, půjde se nám líp“ (Pohodila vzpurně hlavou). „Nezlobíš se na mne?“ „Ne“ Po chvíli: „Břeťo, ne...“ „Proč?“ Protože jsme přicházeli na Bezručovou, pustili jsme se (byli tam lidé). Vykládala o sletu ve Frýdku, že si musí ušít halenku. Potom prohodila: „Já ti tu vykládám věci, které tě asi vůbec nezajímají...“ „Proč? Já ti přece také nic zajímavého nevykládám, tebe to také asi nezajímá...“ Rozhostilo se ticho. Vytkla mi, že mluvím potichu, že mi nerozumí. „Nazdar a nezlob se, že jsem tě zdržel.“ (Vlak už tam byl.) „Já se nezlobím.“

Pondělí 7. VI.

V latině se tak dobře zavírají oči, když Liberda jednotvárným hlasem překládá milostné dobrodružství Pyrama a Thisbe. Občas do překladu zazní Stachovcův hlas, ale to je zbytečné, poněvadž si Liberda přečetl šajstr a nemůže se mýlit a člověk v duchu prožívá jejich milování, tak nešťastné jako moje nyní...

¹⁷ Do voleb 30. května 1948 vstupovala tzv. Jednotná kandidátka Národní fronty. Národní fronta jmenovala do každého volebního obvodu jednoho svého kandidáta, kterého pak voliči ve volbách buď potvrdili, nebo nepotvrdili. Pouze kandidát Národní fronty se mohl ucházet o mandát v zastupitelských sborech na všech úrovních státního aparátu. Šlo tak o volební potvrzení výsledků únorového převratu. Volby probíhaly nedemokraticky – volilo se před plentou, kdo šel za plentu, byl evidován. Přesto 10 % voličů vhodilo bílý volební lístek (vyjádření nesouhlasu s jednotnou kandidátkou), dalších 10 % k volbám nepřišlo. Národní fronta ukončila svou činnost 7. února 1990.

Angličtinářka se občas přesvědčuje o znalosti slovíček. Já se poctivě přiznám, že mi chybí 4 a jsem nejhroší, poněvadž ostatním scházejí 5 i více a nehlásí se. „Fajkusi, to je ale ostuda!“ („Paní profesorko, věřte, je, ale pro ty, kteří svou neznalost zastírají!“)

Namlouvám si, že zas prožívám v lásce krizi, ale vypadá to na prohru. Je mi zle. Kalusová z kvinty vystupuje a bude se vdávati. Vezme si asi Bílka, profesora na našem ústavě. Mnozí ji odsuzují, ale já jí to přeji, poněvadž každý člověk má vždycky možnost se napravit.

Úterý 8. VI.

Dneska krvácí moje mladistvé srdce uvnitř žhnoucími slzami, které sžírají celé nitro a zaplavují mou bytost bolestí nesmírnou. K četným rýhám na hříšné duši přibude asi další, neboť musím poznamenati druhou porážku – zklamání. Vypadá to, jako by Adámek valil za Bětkou. Já mívám zpoždění a doháním ji, ona se mnou nemluví, mluví s Jiřinou a mne nechává s Adámekem a Páclem.

Půjčil jsem jí matematiku, ačkoliv nechtěla, a slušně jí to vysvětlil (ačkoliv nechtěla). Po třetí hodině se šlo do kina. Počalo pršet. Projevila touhu, abych se hned roztopil. V kině jsem neseděl vedle ní, protože zas byl nával. Chtěl jsem jít domů, protože kvarta seděla před uličkou, ovšem kvinta musela k plachtě. Jarka mi donesla plášť a deštník. Nabídl jsem se, že Bětku doprovodím na nádraží. „To brzo přestane“, odvětila („Jdi pryč, ty protivno!“)

Tak jsem to zas dostal. Říkala sice o sobě, že je náladová, ale to bylo příliš tvrdé odmítnutí, neboť lilo jako z konve. Neřekl jsem ani nazdar a šel pryč se skloněnou hlavou a slzami na krajíčku... Škoda, že všechno krásné je jen sen!

Čtvrtek 10. VI.

Je vidět, že už jsem to u ní prohrál nadobro. Asi přede mnou utíká za to, že jsem ji chytl pod paži, tím jsem si to asi rozbil. Je vidět, že se mnou nechce chodit, vymlouvá se na kamarádky, ale určitě ona nechce a do očí se mi to asi bojí říci.

Dneska byly čtyři hodiny. Čekal jsem na ni, ona buď utíkala, nebo se zase zpožďovala a dávala najevo, že se mnou nechce být. Šla se Svobodovou, pak se přidala ještě sestra ze septimy, a když vešly do cukrárny, nechal jsem toho. Oči má asi každá kočičí a myslím, že mi Bětko za to nestojí, abych budil smích a rozšiřoval řeči. Tím asi končí zas jeden sen, přece ji mám však rád... Člověk musí také porážky snášet, nejen vítězit na všech frontách.

Pan prezident Beneš odstoupil a prezidentem bude Gottwald. Přišel odněkud z Ruska, vzdělání nemá, zásluhy veškeré žádné (ty řeči mu určitě píše někdo jiný) a zavádí ruský řád. A odstupující pan prezident vidí, že lid jde po špatné cestě, proto je mu smutno a odchází... Odchází, aby udělal místo komunismu... Odchází poslední demokrat v pravém smyslu slova, odchází nejzasloužilejší muž našeho národa, o naši přítomnost a nastupuje... (Lítost a vztek mi drásá nitro...)¹⁸

¹⁸ Edvard Beneš (1882 – 1948), český diplomat a politik, v letech 1918 – 1935 ministr zahraničních věcí, v letech 1921 – 1922 předseda vlády, v letech 1935 – 1938 a 1945 – 1948 československý prezident, v letech 1940 – 1945 prezident exilové vlády. V květnu 1948 se pokusil vzepřít komunistické Gottwaldově vládě, protestoval proti způsobu konání květnových parlamentních voleb a odmítl podepsat novou Ústavu 9. května, která likvidovala demokratické státní zřízení v Československu. Před nabytím její účinnosti 7. června 1948 abdikoval na svůj úřad. Novým prezidentem se 14. 6. stal Klement Gottwald.

Neděle 13. VI.

Tak tak jsem dostal svolení jet na okresní konferenci SČM do Řeky na kole. Jeli jsme s Živanem. Zasedání se konalo v Lüdemanově vile. Promluvil předseda Přeček, org. ref. a průkopník práce o úkolech SČM. Vůbec se mi tam nelíbilo, přesto jsem si napsal zajímavé poznámky. Kuča nás v poledne nechtěl pustit domů. Utekli jsme.

Živan píchl, proto jsme lepili a přidal se Výtisk. Nejdřív jsem jel s Výtiskem, pak se vrátil a vzal Živana s kolem. Když jsem se po druhé vrátil, Živana jsem nenalezl. Zato jsem ale píchl. Na křižovatku do Nebor jsem šel pěšky, na lepší cestě jsem usedl na prázdné kolo a jel. Výtiska jsem dohnal, stavili jsme se na pivo v Ropici u Pardubických. Přivítání ve čtyři hodiny bylo kupodivu vlídné.

Čtvrtek 17. VI.

V osm hodin přijel ke gymplu traktor. Jeli jsme brigádit k Chlumskému do Tošanovic.¹⁹ Dopoledne jsem na poli nakládal seno. Odpoledne jsme je zase ukládali na půdě. Práce nijak těžká, zvláště, je-li na půdě přítmí, fůra kluků na střídání a inženýr – správce stojí na dvoře. Bardas je slabý na práci. Již dopoledne se často uchyloval do stínu bohatě senem naloženého povozu. Ševčík dostal sennou rýmu nevidaných rozměrů. Já se ho ptám: „Už tě to chytá?“ Bětka pracuje s děvčaty. Viděli jsme se s nimi u oběda, velmi slušného. Krochmalný se štítí společného jídla s ostatními spolužáky. Divný kluk.

Pátek 18. VI.

Traktor jel poněkud rychleji než včera. Já měl motyku, proto jsem se vypravil s děvčaty na okopávání brambor. Dopoledne od 9 – 12 hodin jsme udělali tři 208metrové řádky. Zpočátku jsem Bětku „táhl“, pak jsem se utrl a vyhráli jsme na „tři kola“ se Šiškovou. 3. řádek jsme ukončili v 11:15, zbytek času jsem věnoval sběru jahod. Nastrkal jsem je na stéblo a nesl Bětce. Ilona mne uviděla a říká: „Bětko, já být tebou, tak bych se už těšila.“ Bětka nechtěla, ale odpor byl slabý. Stačila nepatrná pobídka Elišky Svobodové. Tvrdil jsem, že jsem se dost najedl. Ema: „Kdybys raději nelhal.“ Je to krásné dělat někomu radost.

Když prší.

Když prší,
liják velký slzy roní,
člověk hněvem srší,
hlavou divné myšlenky se honí,
láska pelyňkem mi voní.
Zamračená obloha hněvivě visí nad lidskou propastí – zemí –

¹⁹ V roce 1910 se vlastníkem dolnotošanovického panství se zámkem stal dr. Vítězslav Chlumský, který byl úspěšným lékařem (chirurgem a ortopedem) a univerzitním profesorem. V roce 1933 provedl rekonstrukci zámeckého objektu, který získal podobu luxusní vily. Díky tomu rodina Chlumských unikla v roce 1948 konfiskaci a parcelaci majetku. Je to pravděpodobně jediné šlechtické sídlo u nás, které od dob feudalismu až do současnosti zůstalo nepřetržitě v soukromých rukou.

člověk je sám a nechce se chytiti do pasti – života omrzlosti –
a pohrdati vším a lidmi všemi.
Já toužím po dívce,
jak dítě po nové hračce,
či stařík po velké fajfce.
Myslím, že žena je vrcholem života,
inspirací všech lidí.
Když se ožením, jaká dobrota!
(To se však teprve uvidí!)
Není žádná žena stejná
a touha, byť i beznadějná,
je také částí mého života.

Středa 23. VI.

Naše kláda a septima se srazily na nádraží v 7:15. Náhodou se namátnuvší Bětce jsem podával ruku, vydala ji, připadlo mi to jako: „Tu máš a dej mi pokoj!“ Vlak fičí a fučí. Do Třince je to nudné, do Jablunkova už lepší, pak mi vylezly oči z důlku. Vláček proklouzl průsmykem, chvíli se zastavil v Čadci, jako by se rozvažoval, ale pak se pustil plným tempem do Žiliny. Tu mu došel dech a my se podívali do čistého a výstavného města severozápadního Slovenska. Když se napil vody, pustil se s námi k Vrútkám a dále do Královan a Lubochně.

Čtvrtek 24. VI.

Od rána hrajeme v karty. Poprchává totiž, proto jsme se uchýlili do hospody a mastili si to: býka, žolíka, mariáš, hajzel, sviňu aj. Včera jsme si k večeru s Krupou vyšli pod horu nedalekou a zpět se svezli električkou, která jezdí údolím 18 km daleko (Štěstí nebylo na naší straně, proto jsme se nedostali až na konec).

Dnes jsme se vyšplhali na horu naproti noclehárně a vylezli si na skálu. Začali jsme hulákat na ostatní jedince, kteří se pokoušeli o výstup. Krkolomného výstupu se zúčastnil ještě Janík s Emou, ostatní se ubírali schůdnější cestou.

Rudolf Macura ze septimy má dnes 21 roků. Septimáni dopravili do jedální pre turistov rádio a začalo se tančit. Hráli slow-foxy a tanga. Stachovec neumí tančit. Hrubá se mi smála, když jsem to zkoušel s Grimem. Umí bezvadně tancovat. Dopoledne se hrálo na slepou bábu. Pastor omylem chytil Hrubou, která stála u dveří. Ona viděla, že se k ní blíží, ale zrudla a zůstala. Ten, objas její hlavu, sundal si šátek a... Byla švanda.

Když jsme se před půlnocí vrátili z hospody, hovějíce tam karbanu, až se mi Klimšová podivovala, našli jsme ve světnici velkého psa. Spícímu Šavrdovi a Krupovi jsme házeli na hlavu kousky salámu, aby je sežral. Šavrda se hodně vyděsil, když v rozespalosti nepoznával tlamu psiska hledajícího kousek salámu pod jeho krkem.

Ševčík s nohou. Ševčík tančil, přesto že měl nohu (bolavou). Tančil v ponožkách. Protože se ještě zdržel, nařídili jsme mu postel na spadnutí a vyšroubovavše žárovky utekli k spánku. Postel nespadla, jen se rozjela a mírně nachýlila.

Nevím, jestli by ostatní profesori dovolili to, co se tu dělá za asistence Hrubé a Stachovce. Drží se sice nápadně spolu (chodí ze školy spolu a tady na procházky), ale myslím, že jejich poměr je čistě přátelský. Jiní tvrdí, že jsou v „tom“. Kdo nechtěl, nemusel jít vůbec spát.

Pátek 25. VI.

Spalo se do osmi po včerejším nočním hýření. Bardas měl pech. Na potoku uzřel necky a statečně do nich nasedl. Sotva však odrazil od břehu, nabral do poloviny vody. Byl však duchapřítomný, opustil svou loď a skočil do největší hloubky. Skoupal se po kolena. Potom si lehl do lůžka, přikryl se dekou a „sušil“ si ponožky. Začalo se vyvádět. Postele se nařídily tak, aby pouhým dotekem spadly. Ševčík přišel do světnice, klesl na postel a postel klesla také. Magda Derychová se přišla poptat, kolik mám jídla, a šťastně si sedla na nepodminovanou postel. Přišly však ještě dvě a ty si sedly na nebezpečné místo. Stačilo, abych jen trochu kop do nohy postele a ta šla k zemi. Všechny se daly na útěk, zhortivše cestou ještě jednu postel.

Bardas chystaje jednu postel na spadnutí, spadla mu na nohu. S mocným jekem se vyřítíl na chodbu a vraceje se těšil se nadějí, že spočine na jiné posteli. „Jiná“ postel byla také jím samým nachystána, a proto se naboural za ohlušujícího smíchu všech ostatních nocležníků.

Já, Krupa, Walach, Pastor a Živan jsme si vyšli na procházku podél kolejnic. Našli jsme ložiska jahod. Já natrhal na trávu Hrubé, Krupa Stachovcovi. Na verandě jsme se pak fotografovali. Po třech snímcích si Bardas vzpomněl, že zapomněl vytáhnout komoru.

Odpoledne jsme se vyšplhali na skálu nad Havranem: Ema, Věra, Krupa, Živan. Otevřel se krásný výhled na Váh, valící se hlubokým korytem úzkým údolím. V šest jsme odjeli z Lubochně. Ve voze jela akáda z Frýdku. Ti se mazali v každém tunelu. Před Vrútkami jsme je poštvali na Ševčíka a Šavrdu, Janík získav žlutý globin zalepil ve tmě Ševčíkovi oko. Před Jablunkovem se chystali na mne a Krupu, my jsme seděli stranou party. Všichni měli namazaný ruce, a i kdyby jim nerozsvítilo světlo, nic by mi neudělali, neboť jsem byl smluven se septimány, kteří by mne uschovali v uličce. Jablunkovem projíždím s tlukoucím srdcem jak kdysi Třincem. Nutí mne to k definici: Jedna radnice, jeden kostel, jedna škola, jedna Bětká.

Hoši si už očistili ruce od zubní pasty, šmíru, krému na boty, marmelády a já nevím, jaké kde ještě mazadlo sehnali, a již je tu Třinec. Marně hledáme v polotmě restaurátéra, který před naší hordou zavřel krám a zbaběle zdrhl. Loučení v Těšíně se zvrhlo, jen jeden septimán chtěl po mé spolužačce polibek na rozloučenou.

Pondělí 28. VI.

Naše kvinta se sešla tento školní rok naposled a to ještě v skromném počtu, neboť Ševčík má nohu a sokolící oběho pohlaví nám uletěli do Prahy na XI. slet.²⁰ Stachovec s obřadností rozdával

²⁰ Po desetileté přestávce způsobené 2. světovou válkou se podařilo v roce 1946 obnovenému Sokolu zorganizovat ve stylu sletů předešlých XI. všesokolský slet v Praze na Strahově, který probíhal od 19. do 27. 6. 1948. Na ploše se vystřídalo 118 000 cvičenců, které denně sledovalo 200 000 diváků. Zajímavou novinkou bylo mj. cyklistické vystoupení jugoslávských Sokolů. V průvodu Prahou pak pochodovalo 75 000 sokolů, 9 000 hostů a 933 jezdců na koních. V jejich rámci Sokolové demonstrovali svůj odpor ke komunistickému režimu, např. provoláváním slávy odstoupivšímu prezidentu Benešovi před zraky Klementa Gottwalda, který stál na tribuně. Na podzim 1948 bylo ze Sokola vyloučeno na 11 000 členů. Sokol jako samostatná organizace zanikl a byl

vysvědčení a pak nastalo loučení. Za třídu pronesl řeč Pácl, jménem svým prof. Stachovec. Kalusová se loučila navždy. Přišla nalíčena a v dlouhých šatech. Měl bych ji více v srdci, kdyby přišla normálně. Oděna mohla být slušně, ale to líčidlo mi vadilo. Se vzdálenějšími spolužáky jsme si stiskli ruce a přáli si dobré spaní na příští rok. Mám dvě dvojky ze zeměpisu a kreslení, celkem zaslouženě. Doma jsem ještě naštvál matku, poněvadž jsem říkal, že to není nic zajímavého.

Loučení

Když dva lidé se chtějí rozejít,
podávají si ruce.
Vím, že nevědí kam jít,
srdce jim tluče prudce...
Ruky stisk – to není dobré rozloučení,
to člověk cítí až na kosti
dlouho - dlouho - přes věčnosti.
Nejlépe by bylo sbohem dát:
z vlaku kapesníčkem zamávat
čistým, bílým,
tak rozloučiti se se svým milým...
Jak pták
by uletěla vzpomínka na krásné chvíle
a slza by ti vyschla, než by vyšla ven.
Člověk chce v rozloučení vidět všechno krásné,
co s kým prožil,
chce prožívat to vše ještě jednou – najednou.
Ten polibek je obyčejně sazí,
které se rozmaže po obličejí,
a všechno krásné minulé ti zkazí.

ČERVENEC 1948

Pondělí 30. VII.

Pokud mi Harry vyprávěl o včerejší oslavě výročí skautingu v Místku, byl jsem rád, že jsem tam nejel. Vrchní tamější skautský pohlavár prý zdravil v průvodě komunistickým pozdravem.

Tak jako Sokol, tak i Junák je na prahu reorganizace. Budou utvořeny ve škole třídní oddíly společně s dívkami a závodní oddíly Junáka. Junák sám bude zbaven romanticko-buržoazních prvků Baden-Powellovského skautingu západního a spíše se přikloní k ruským pionýrům. Mimo to jsme my - českoslovenští junáci vyloučeni ze světového ústředí. Bude-li reorganizace provedena tak, jak se slibuje, jednoduše se jim na vše vykváknou a budu jakoukoliv činnost pod záštitou skautingu bojkotovat a sabotovat.

začleněn do Jednotné socialistické tělovýchovy. K jeho znovuoobnovení došlo v roce 1990. Další slet se konal až v roce 1994.

Vůdce SČM, který o tom napsal článek do novin – Hejzlar ²¹– lidově Hajzl, zřejmě neví nic o skautingu ani o Baden - Powellovi. Vidím, že z mládeže chtějí vychovat bezmyšlenkovitý politicko-stranický dav, který by jim hlasoval do ruky. Českotěšínští junáci - roveři se nevzdají starých zásad skautingu ani skautského kroje. Šírák bude odznakem skautské věrnosti.

Úterý 31. VII.

Odpoledne, nedočkav se po celý čas, že by Bětka přijela do Těšína, odhodlal jsem se jít sám do kina na Bratrech v triku grotesky. Nudil jsem se slušně. Posledním útokem mým na zlepšení svého života je věnování se sportu. Včera a dneska jsem byl na lehkooatletickém večerním tréninku. Baden-Powell²² doporučuje s mírou pěstování rozumných sportů, že sport prospívá duchu i tělu. Před několika dny jsem ještě mluvil jinak. Že se mi sport nezamlouvá, že to je zbytečné ztrácení času, nyní však věřím, že není: Člověku nestačí, je-li jen duševně dobře vyvinut. Věřím, že přední pedagogové, když doporučují harmonické vychovávání těla i ducha, činí tak jediné správně.

Ale je tu i druhá stránka sportování, ta je nyní ve stínu odhodlání a nadšení. Podívám se na lékařské vysvědčení od ortopeda: Budiž osvobozen od těžkých výkonů, běhu závodních, nesmí se zbytečně namáhat.

ZÁŘÍ 1948

Září –
měsíc nových tváří
ve školních lavicích –
měsíc smutku, plodů dozrávajících.

Slunce –
září jak oči dívce na výsluní;
jediná touha srdce jme:
být u ní, být u ní...

²¹Zdeněk Hejzlar (1921 – 1993), původním povoláním učitel, v letech 1943 – 1945 vězněn v koncentračním táboře. Po válce se politicky angažoval v KSČ a v letech 1946 – 1952 byl předsedou Svazu české mládeže (SČM). V roce 1952 byl zbaven všech funkcí a vyloučen z KSČ. Pracoval jako dělník na Ostravsku. Na konci 50. let mohl znovu učit a stal se i ředitelem základní školy. Po rehabilitaci v roce 1968 se opět politicky angažoval a v červnu téhož roku se stal Ústředním ředitelem Československého rozhlasu. Po srpnové okupaci musel z této funkce odstoupit. V roce 1969 odešel do emigrace ve Švédsku, kde také zemřel.

²² Robert Baden – Powell (1857 – 1941), britský voják a zakladatel skautského hnutí. Jako voják se zúčastnil anglo-búrské války (1899 – 1902), po odchodu z armády se začal věnovat mládeži. V roce 1907 založil skautské hnutí. V roce 1912 se oženil s Olave St. Clair Soames, která se později stala Světovou náčelnicí skautek. V roce 1920 uspořádal 1. světové setkání skautů a skautek, zv. Jamboree. Od té doby se jich uskutečnilo 21. Skautské hnutí je v současné době organizováno ve 214 státech světa a má 40 miliónů členů.

Středa 1. IX.

Na první poprázdninovou oddílovou schůzi jsme se sešli téměř stoprocentně. Vůdce se zabýval organizováním družin a referováním o nové skautské výchově.

„Božská dvojčátka“ Sarah Grandové mne bavila několik dní. Ještě na jaře jsem na ně nestačil, teď mohu klidně říci, že jsem je pozřel dokonale. S. Grandová se zabývá bojem žen o rovnoprávnost. Dneska tomu ani člověk nechce věřit, jak se kdysi zacházelo s ženou. Jedinou útěchou mi je, že ženy skutečně rovnoprávnosti dosáhly. Nyní jde jen o to, aby svou rovnoprávnost nepřepjaly a užívaly jí k zlepšení lidského pokolení.

Večer mi byli Lišáci důkazem, jak málo stačí k pobavení diváků: Musí to být: aktuální, lehké na pochopení, veselé, (prosté). Sál ve Slávii byl nacpán k prasknutí. Vtipy měli zaostalé, zpěv vynikal rytmem. Z nejlepších: Anča, Rybička a Hepčí-hep!

Pácl měl nový oblek, takový slabě šedý – mně by se také líbil (kdybych ho měl).

Čtvrtek 2. IX.

S panem prezidentem je zle. Pochybuji, že by se ho podařilo zachránit. Čeká nás smutný osud.

Sokol dostává jinou tvářnost. Základem jsou lidé pracující, jsou tvořeny závodní organizace, kde jich zapsali sto. V Sokole zůstane jen členstvo – muži a ženy. Žáci a dorost bude zrušen, výchovu jejich převezmou třídní (ve škole) a závodní oddíly Junáka. Mám dojem, že se to zvrhne.

Ve chvílích vánočních беру do rukou kytaru, vytáhnu 6 American Songs a hraji si ke zpěvu. Z písní těch je nejpěknější „Nobody knows“.

Pátek 3. IX.

Bude jistě záhadou, proč nepíše o škole. Nuže, pro výskyt nakažlivé obrny byl počátek školního roku odložen na 15. září (Těšte se ulejšáci!).

Na tréninku jsem se dozvěděl, že smrt zkosila posledního muže, ke kterému se vždy v důvěře obracel každý poctivý československý občan. Zavlály smuteční prapory a smuteční vrba níž sklonila své větve.

Sobota 4. IX.

Dneska jsem zrušil sbírku známek, když jsem prodal Ganovi a Peškovi nejhodnotnější kusy za směšný peníz. S Ganem už nechci nic mít, protože potom měl chuť se mi ještě vysmát, že mne tak ošálil.

Pácl se nepřímo chvátil, že představil matce Irenu a naopak on byl představen mamince Irenině. Nechtěje se zmínit o návštěvě Jablunkova neměl jsem k tomu dodatky. Mrzí mne, že mluvil o tom jako o smůle a radost mu jásala v očích.

Středa 8. IX.

Je smutný den. Od rána slabě mlží, už podzim ohlašuje svůj příchod. Prahou – smuteční Prahou - se ubírá průvod se zesnulým prezidentem. Lid se nehnal do Prahy, aby porušil nicotnost dne výtržnostmi, ale aby se v ní v úctě naposled sklonil před velikánem našich dějin. Na žádost zesnulého i paní Hany nemohl ani Tonda z ÚRO ani Vacek²³ rozvinouti své horlení o reakci (k mému potěšení), jedině mne mrzelo, že pohřeb měl ráz vojenské přehlídky.

Pátek 10. IX.

Tento den jsem věnoval Vlčatům. Myslel jsem, že Bílek – Vodník mi pomůže sehnat je na schůzku jako můj zástupce, ale někam odjel.

Sám jsem obešel 15 Vlčat, tři jsem dal na starost Dziubkovi. Jaké bylo mé zklamání, když jich na schůzku přišlo sedm. Výtisk vzbuzoval pozornost Vlčat, když stál u klubovny s děvou. Přišel na schůzku pln energie i uvolil se vzít je do Hrabiny (asi tam měl rande). Jinak doufám, že se zahájením vyučování dostanu na schůzku všechny. Zaráží mne, že Harry nevydal pro Vlčata žádný výchovný program, podle kterého bych mohl pracovat. Sbírat z luftu přece výplň schůzek nemohu.

Se Ševčíkem jsem chvíli besedoval o dospívající mládeži. On by chtěl dát průchod pohlavnímu styku již od 18 let, já mu to vyvracel s obavami ještě větší degenerace. „A je nás prý málo“... Neshodli jsme se (jako obvykle).

Sobota 11. IX.

Odpoledne, stoje nerozhodně na rozcestí a nevěda kudy kam, spatřil jsem Ševčíka s deskami a výkresy. Šel jsem s ním. Zatímco on maloval, já chodil okolím a pojídal ostružiny.

Vraceli jsme se za tmy. Pácl sotva ke mně došel, už řekl: „Víš, co na tebe vím? Žes byl u Bětky.“ Studená voda by neměla účinku většího, když mi řekl, že mu to mluvila Věra, která před časem byla s Bětkou. Má skleslost se zvětšila, když mi Šišková zvěstovala, že tu Bětka ve čtvrtek byla. To je již podruhé, že byla v Těšíně a já byl pryč.

Středa 15. IX.

Na dnešní den jako začátek vyučování snad mohu obětovat celou stránku.

Na dětských bohoslužbách jsem zpíval sám a to ještě špatně, poněvadž „varhaník“ hrál velmi mizerně. Farář by tak ještě pro promluvu mohl kohosi uspávat. Mně se bohoslužby nelíbily. (A co teprve dětem?)

Teď něco o škole: Přišel jsem pozdě, poněvadž katolíci nebyli v kostele a shromáždili se hned po oslavě jednotné školy v třídě v III. poschodí, vystavené zářivým paprskům slunce. Pan profesor Stachovec již seděl za stolem. Třída mne uvítala hlučením a: „Ať žije Fajkus!“ Právě zbylo pro mne místo v první lavici. Přisedl Živan. Já mohu říci, že nejsem na nikom závislý, proto proti umístění

²³ JUDr. Václav Vacek (1877 – 1960), sociálně demokratický, později komunistický činitel a účastník Pražského povstání v květnu 1945. V letech 1946 – 1954 zastával funkci primátora hlavního města Prahy.

nereptám. Vilčová, Kalusová a G. Amsterdamová nás opustily. Zato přibyl Figar, Konečnicková a Zapletal.

Stydím se již psát o Bětčiných očích a pohledech jsa tím již jednou oklamán. Myslím, že ona není ani lásky ke mně schopna a setkání očí pokládám za náhodný okamžik. Ze školy ani do školy s ní nebudu chodit, protože nechce...

S Jaroslavem Žákem jsem se bavil ušlechtilě. Podal lidský výklad o umění, jak to s ním (uměním) dopadá a bohdá dopadne. Vážnou hudbu, básně nebo složité obrazy nikdo nemiluje. Proč si také otravovat život nějakými problémy. Hlavně když mám co jíst a pít, však už nějak bude...

Čtvrtek 16. IX.

Měl jsem pitomý sen. Přišel jsem někam (opravdu nevím kam) do chalupy a uzřel tam děvuchu. Objal jsem ji a ptal se: „Jak se máte?“ Potom jsme vyšli ven. Ona se opřela do dveří (bylo to v takové malé dřevjance) a já měl co činit, abych se tam vešel také. (Byla to děvucha v rozkvětu). Tlačil jsem se na ni a uteklo mi semeno. (Ve skutečnosti také). Jsem nešťastný!

S Bětkou je to blbé. Nemám příležitost jít někdy s ní, poněvadž má kamarádky, ani s ní nemluví. Oči má pěkné.

Pátek 17. IX.

Obchody se hemží žactvem, které má v kapse ještě nějakou stokorunu a ulicí se nosí nabité aktovky a stovky sešitů. Z nových profesorů nás má Sedláček z matiky, Kornilov z angličtiny, Filip z ruštiny a Ostružková ze zeměpisu. Kornilov káže. Přetrhne větu uprostřed a půl hodiny kecá o něčem hrozně blbém.

Sobota 18. IX.

Stydím se za svůj první poklesek, když jsem přišel do školy pozdě, mylně se domnívaje, že začínáme v osm. Stachovec se štířil na chodbě, ale Sedláček mne vysvobodil z trapné situace: „Tak vám to nevyšlo?“ Stydím se hrozně...

Stydím se ještě jednou. Ilona, milovnice hlubokých výstřihů u šatů se (ze zvyku) naklonila nad mou lavicí a dala se do řeči. Ani její nevyvinutá ňadra mne neodradila, abych se odvrátil. Děvčata by myslím měla lépe dávat pozor na svůj oděv ne pro mne, ale pro jiná individua, u kterých by tento objev na daném místě, za daných okolností vzbudil slabě dřímající vášeň.

Pondělí 20. IX.

Je to tak bídné a trapné pořád se po ní ohlížet a čekat, až se náhodou podívá směrem, kde sedím. Mám jít k ní? Co jí mám namluvit? Mám chodit za ní jako kořistník? Neřekne, že jsem dotěra? Dostal jsem se do tak bídné situace, že každý můj počín by byl směšný...

Večer mne na dorostenecké schůzi atletického oddílu Sokola zvolili ze švandy do výboru. Jediné, co mne tam těšilo: nebyl tam Gottwaldův obraz. Kluci šli potom barabčit, já šel domů jako pokojný občan.

Úterý 21. IX.

Vilčová mne štve. Chce soukromě dělat sextu, chodíc do kvinty, a o pololetí složit zkoušku a předsedat k nám. Po mně chce, abych ji vysvětloval matiku a půjčoval sešity. Já, člověk dobrého srdce, jsem jí to slíbil.

„Dobrodružství Marka Twaina“ byl film docela poučný, zvláště si máme pamatovat, že se máme výhradně rodit, když Halleyova kometa potká Zemi.

Středa 22. IX.

Mé mínění o nových profesorech: Kornilov – člověk kázavý, má snahu žáky něčemu naučit (třeba vysmívat se mu). Sedláček – matik mladistvý je člověk slušný, je mu však na očích vidět, že bude také něco při zkoušení požadovat. Filip – dobrý tělocvikář a našprtáný ruštinář nás prožene, Havrlant – posluchač na fakultě po první státnici. Havlásek asi u nás nezíská ani o jednoho člena více do komunistické strany. Ostružková by se se svým vyučovacím způsobem hodila tak na střední školu. Myslím, že děti by z ní měly radost (já naprosto ne).

Čtvrtek 23. IX.

Podzim, vidím, bude zlým sobeckým a jízlivým dědkem, který bude sužovat mé city a povzbuzovat mne jedině k zimnímu dlouhému spánku, bych pro probuzení zapomněl na vše, co minulo.

Martínkův „Básníkův kalendář! se mnoho neliší od mých básnických prvotin, které vězí ve spodní zásuvce. Sivek říká, že spisovatelskými pokusy jsou ponejvíce básně, které se píšou v době dospívání, pak prý člověk dospěje k názoru, že může vyniknout jen v próze. A pak otravuje svět svými romány. Když však zemře mladý, má přece jen naději, že bude vydána po jeho smrti sbírka jeho básnických prvotin, a bude nakonec ještě slavný.

Liberda se přestěhoval se svými chudými vědomostmi do kamrlíku na okresní národní výbor, poněvadž měl doma jen prskající petrolejku, fůru sourozenců a plno manuální práce. Chvilu svízelné studentské svobody s ním hodlá trávit Pastor, poněvadž ježdění do Dobré je přece jen zabíječka.

Hlavička tráví zase své pusté chvíle v čítárně města Č. Těšina, kde poznává různé slečny a navazuje s nimi známosti. Na trénink nechodí, poněvadž nemá tepláky (jako já).

Sobota 25. IX.

Ševčík posílal Bětce pusy, třebaže má rýmu, a je z toho velice nešťastný. Nelze pochybovat o tom, proč za ní blbne. Přitahuje ho její vlnavé tělo, dělá se zamilovaným a zatím sleduje jen cíle prospěchářské a požitkářské. Bětka se na něj culí a já jsem skoro žárlivý a mé srdce skáče z okna a přemýšlí o blízké smrti. Jestliže Bětka bude hrát v budoucnu nerozhodnou, budu se o ni rvát ze všech sil, abych ji vyrval z náruče šelmy rodu mužského. Jestliže se obrátí ke mně zády, vyčtu jí to. Když srdce mé lká a umírá, zbývá mi jedině – satira.

Neděle 26. IX.

Bětko se včera chlubil, že jde k biřmování, jak s ní bude farář nahrávat, já se jen skromně zeptal, zdali z ní bude vyhánět zlého ducha.

Pondělí 27. IX.

Večer jsem se zúčastnil sokolů schůze v klubovně Sokola, kde jsem dostal na krk zapisovatelství. Nevím, zdali se při tomto nynějším rozvrhu dostanu někdy na cvičení, mám dojem, že budu v Sokole jen jako činovník.

Je to pořádná ostuda, když my, dlouháni z naší třídy: já, Pácl a Ševčík, nedovedeme své nohy dostat přes hrazdu, myslím, že by nebylo na škodu trochu se zdokonalit na nářadí.

Rozhodl jsem se, že budu ve věci o Bětku jednat, že si přece ji zas nenechám před nosem vzít, že začnu bojovat. Nemá to smysl žít tak rozverně a bolavě, jako by člověk sežral pytel ostí. Zítra jdeme do kina, první příležitost ad agendum.

Úterý 28. IX.

Jdeme dneska ze školy na film „Bílá tma“. Umiňoval jsem si, že si stůj co stůj dneska sednu vedle Bětky. Ačkoliv mnozí kluci se rvali dopředu, zadržoval jsem je svými plecemi a měl naději, že dosáhnu cíle. Ale cosi mi zas vlezlo do rozpočtu. Podnikavý oktávan stál v předsíni a dělil nás: Děvčata vpravo, kluci vlevo. Vzteky jsem si mohl ukousat rty a měl jsem co dusit vycházející kletby, když nás k tomu ještě posadili před plachtu.

Hrála se „Bílá tma“, film ze slovenského povstání, film sám o sobě byl dobrý, nevím, zdali špatný zvuk byl chybou promítače.

Sluníčko hrálo, sedl jsem si na Nádražní na lavičku a přemýšlel, jak si jí postěžuji, jaký mám pech při své ... Umiňoval jsem si, že se to s ní musí dneska rozhodnout, ať již tak, nebo onak. Čím více se však blížila chvíle jejího objevení, tím těžší se mi zdál podnik, který jsem měl na mysli. Najednou ve mně cosi trhlo, nevydržel jsem na lavičce, stáhl jsem se k nádraží. Byl tam chládek, dělal jsem, že čtu vývěsku o příštím filmu. Najednou se obrátím a jde ona s Danou na vlak. Slunce jí září na zlatou hlavu, která mne až ohřeje svým leskem, rozepnutým kabátem vyhlížejí červené šaty, které jí tak pěkně sluší. „Nazdar.“ „Promiň, že jsem ti nevrátila ten překlad. Já ti ho vrátím až zítra. Nebudeš se zlobit?“ Rozpačitě a dobromyslně vrtím hlavou a jdu domů.

Zkusil jsem to jak Sivek, výtečný kantor, radil vyplakat se na matčiných prsou. Lezlo ze mě to vyznání jak z chlupaté deky, v ruce jsem rozrušením žmolil kousek papíru a do očí stouply slzy.

Maminka poradila. Nesmím si všímat děvuchy, ona je opatrnější na takové ošemetné věci, jakou je láska, kdybych za ní pořád lezl, dával to na sobě znát, kluci by se smáli, byl by to můj pád a ona by mne navždycky přestala milovat.

Ulevilo se mi, když maminka dokončila své promlouvání k bolavé duši několika příklady ze života. Slzy zázračně oschly v očních důlcích a slunko radostněji pronikalo do světnice. A já šel do světnice dokončit sbírku básní „První láska“, která líčí bolestné naděje zamilovaného mladého muže.

Měl jsem co dělat, abych uklidil spoustu papírů o nešťastné lásce, když se Liberda dožadoval o slovo – matematické. Rozpovídal se o svém ubohém a strastiplném životě, o své nemoci a těžkostech i o svých plánech do budoucna s lehkostí, až mne to zarazilo. Myslel jsem, že z něho nic nedostanu, ale nyní jsem v pokušení napsat o jeho životě skromnou povídku. Dal jsem mu slovo, že o tom s nikým nebudu mluvit, ale ne že o tom nic nenapíši.

Středa 29. IX.

Ačkoliv nerad, musím konstatovat, že se mi Mrozek zamiloval do Bětky. Už nedávno na sebe upozornil tím, že si přijel od ní něco půjčit, včera se dal s ní do řeči před školou a dneska přišel ve volnou pátou hodinu ji upozornit: „Osobo, já už jdu!“ Já jsem četl knihu a pokaždé dělal, že nevidím a neslyším. Bětce to musí být asi krajně nepříjemné. Ani se mu nedivím. Jezdí spolu vlakem až do Bystřice, tzn. že asi v Těšíně obsazuje místo, půjčuje si od ní věci, které by jinak nepotřeboval, a snad se pokouší jí objasnit vědu matematickou.

Dobří lidé prý ještě nevymřeli. Dneska mne maminka poslala pro brambory. Valil jsem domů s 18 kily v ruksaku a v tašce. Nesl jsem je v rukou. Asi třináctiletý chlapec skočil a otevřel mi dveře. Měl jsem dojem, že musím zůstat stát a otevřít mohutně pusou, ale ovládal jsem se. To mne překvapilo.

Anglický film „Arnhem“ jsem zhlédl z 12. řady. Napadá mne otázka, co by z toho mohutného tématu vytloukli Rusové – myslím, že krajně tendenční kus. A zatím anglické provedení je tak lidské, prosté, opravdové, snad do detailu takové, jaké to ve skutečnosti bylo. Tím se mi západnické filmy o mnoho víc líbí než ruské, které jsou natáčeny pro jakési tupohlavce, kterým to musí tlouci do hlavy, aby se v nich probudilo malinké vědomí, že se s tím chce cosi říci. U Arnhemu bojovali lidé.

Čtvrtek 30. IX.

Zpěv u Moškoře je o mnoho zajímavější než u Grycze. Snad druhý Šoupal v historii zpěvu na střední škole. Co ten dovede zahrát - až srdce pláče radostí!

Lituji mladého profesora Bílka, nedovede si zjednat ve třídě klid a pořádek. Zvlášť dnes byl nemožný, snad proto, že se už trápil sedm hodin. Čajka s Cieslarem přišli pozdě do hodiny. Čajka otevřel dveře, postrčil Cieslara a natáhl nohu, jako by ho nakopl (ohlas ve třídě). Oba dva se vymlouvali, že byli u pana školníka. Přes odpor Živanův a třídy jsem upozornil Bílka, že si už seznam napsal. Potom se na mne všichni (i Bětka) mračili, že jsem se ani nemohl ohlédnout. Před koncem hodiny si Čajka klidně začal oblékat kabát a vykřikovat hrubé poznámky, že jako už má zvonit.

ŘÍJEN 1948

Říjen nás vodí mlhami
vysokými horami
lesy a dolinami
ke vzdáleným mýtinám.

Tam pod peřinou tmy
díra v boku

slza v oku
a nejvyšší láska splývá.

Říjen nás vodí po výšinách,
říjen nás nosí v snách
lehounce na rukách
k vytouženým vidinám...

Pátek 1. X.

Přišel nový spolužák – Langer z Krnova. Člověk se nechce ukvapovat posudkem.

Ševčík nechodí do školy. Lezou mu do minulosti za okupace a chtějí ho z gymnázia dostat pryč. Prozatím je na bramborách a doufá, že za měsíc opět nastoupí do školy.

Beru letos učení nějak vážně. Už není ve mně samá lotrovina, ozývají se touhy po získání vědomostí. Tím jsem se třídou na křížku. Fajkus se chce ve škole něčemu naučit, většina si chce maturitu vysedět.

Mé pochybné překlady zásobují pokaždé v latině Bětku a celý okruh děvčat. Jsou sice jen z poloviny dobré, ale přesto lepší než nic.

Už mne nebaví deník. Každý den je sice jiný, ale ne natolik, aby stál za to býti zapsán. Vrhnu se teď, myslím, více na četbu a jinačí získávání vědomostí a snad někdy potom se „pustím do světového díla“, stále vidím, jak mnoho mezer je v mém chudém duševním majetku...

Úterý 5. X.

Říkají, že jsem zupák. Nezáleží mi na třídě. Hledím stále ještě něco z toho studentství vytlouci, co mi bude jednou potřeba. Už i prý Bětko říkala Adámkovi, že jsem zupák. Myslím, že se budu učit ještě víc než doposud. Stále mne pohání jakási touha: odbyti si povinné docházení do školy a „oženi se“.

Středa 6. X.

Po zákonu na ochranu republiky²⁴ má vyjít nový rodinný zákon. Hlavou rodiny nebude nikdo – bude rovnoprávnost do důsledku. Budou zaváděny útulky pro děti. Společné kantýny, prádelny, žehlírny, čistírny, všechno pro všechny, bude zavedena plánovaná výroba dětí. Nemohu psát, lidé, pochopte mne, duše má krvácí, když slyším, že z nás chtějí udělat něco nedůstojného, nemožného,

²⁴ Autor má na mysli neblaze proslulý zákon č. 231/1948 Sb. na ochranu lidově demokratické republiky přijatý 6. října 1948, který byl namířen proti řadám členů zakázaných politických stran, společenských a sportovních organizací a spolků, příslušníků československé armády, kteří z ní byli vyloučeni, a dalším nespokojencům s novým režimem. Podle něho státní moc odsuzovala skutečné nebo domnělé provinilce k drakonickým trestům v politických procesech. Na něj navazoval zákon č. 232/1948 Sb. o státním soudu. 31. 3. 1968 vznikl Klub 231 (K 231), jehož hlavní úlohou bylo dosáhnout rehabilitace nezákonně odsouzených v politických procesech. Po srpnové okupaci v roce 1968 byl K 231 rozpuštěn. Na jeho činnost pak v 90. letech navázala Konfederace politických vězňů.

nosit honosný název člověk. Samozřejmě takovým lidem, jako je náš prof. Havlásek, se to hodí. Slyšel jsem, že přestože je ženatý a má 3 děti, objímal se v Těšínském divadle s nějakou herkou, nyní už je myslím rozvedený. Takovým lidem bude tedy nový režim sedět.

Odpoledne jsem se zúčastnil schůze SČM (junáci starší 15 let). Byl zde krajský tajemník z Ostravy a sám nevěděl, co vlastně chce: nabádal nás, abychom formálně vstoupili do SČM, ale dále provozovali svůj program. A tak, jak je to v SČM, je to i v komunistické straně. Jsou tam lidé, kterým z toho něco kape, ale nevědí, na čem jsou a co chtějí.

Zlákaly mne plakáty, které hlásaly, že přijede Jára Kohout. Zatím vystoupil jen jeho soubor s pestrá směsí. Program se mi vůbec nelíbil. Pěkně zpíval operní zpěvák Kubla, ale měl špatnou výslovnost, Majer u klavíru hrál z not, dobře to dopadlo Síglovi, méně již Vinákové, Ruda Princ je starý a o „Bertičce“ nechci vylévat pustá a hrubá slova. „Bertička“ totiž zpívala něco o ranní rozcvičce vypouštějíc oplzlé sprosté vtipy, že se mi zhnusila. Až na Kublu a Sígla by se s krámem hodili do baru, ale snad ještě lépe na smetiště.

Sobota 9. X.

Zkoušel jsem svou tělesnou zdatnost: je bídná. Myslím, že sportování nechám, potřebuji si zamilovat obor, v němž bych vynikal, abych se zbavil zbytků pocitu méněcennosti. Na skok daleký jsem již nešel, bylo mi zima.

Psaní deníku se asi zvrhne: Jsem v Sokole zapisovatelem, píšu si zvláštní záznamy o vlčatských schůzkách, o nedělní škole, o Bětce píšu básně, do deníku už není o čem psát. Myslím, že to dotáhnu ještě do tanečních, pak se sotva zmožu pro mnohost práce na zápisy svátků v mém pojetí. Člověk se mění a psací stůl má jen čtyři zásuvky...

Středa 13. X.

Pomáhám jako člen literárního kroužku dávat dohromady žákovskou knihovnu, v duchu se dívám, kde sehnali takové dobré knihy.

Vladek se hlásil dobrovolně na vojnu, chtěl udělat kurz a pak přejít na vojenskou akademii. Všechny zkoušky vykonal, ale nakonec ho nevzali pro tělesnou slabost. Snad to je jeho štěstí, že ho nepřijali. Kdyby propadl v kurze, zpět by se již nemohl vrátit a kam by se obrátil.

Pátek 15. X.

Byli jsme na bramborové brigádě ve Stříteži se VI. B. Mluvil a sbíral jsem s Pastorem, který nebyl příliš pilný, tak jsem se udřel. Ačkoliv jsem neházel brambory, dostal jsem od Šavrdu takovou šupu do spánku, že jsem se málem převalil. Šel jsem si lehnout na druhý břeh potoka a profesor Hoch mne šel hledat. Poprvé přišel s nepořízenou, po druhé jsem ho nechal přejít na druhou stranu po lávce, přešel rychle po kamenech a dělal jakoby nic. Když přišel, poptal se, zdali to nic není a napomenul mne, abych podruhé hlásil, když někam jdu.

Neděle 17. X.

Farář Říha se s námi o bohoslužbách loučil. Ačkoliv byl nachlazen, vžil se do svého kázání, jež zaměřil proti těm, kteří ho odsud vypudili. Kázal na téma: V oku bližního vidíte třísku, ale břevna

v oku svém nevidíte. Mně se farář dost líbil i našim. Maminka říká, že nemám být farářem, abych nemusel býti závislý na tom, jestli se líbím radě starších nebo ne.

Středa 20. X.

Myslím, že na světě je stálý rozpor mezi racionalismem a romantismem – mezi citem a rozumem. Jean-Jacques Rousseau píše, že civilizace připravila člověka o štěstí, a já mu musím dneska dát za pravdu. Jak to bylo kdysi krásné a dobré, když se dospělost neurčovala roky (stářím), ale schopnostmi, kdy bylo lidí málo, třebaže život jejich byl tvrdý a drsný, byl namnoze šťastný a spokojený.

To byl vlastně úvod k zakončení další velké lásky. Ze školy jsme šli na loutkové divadélko profesora Skupy. Ačkoliv jsem si mohl sednout, neučinil jsem tak, poněvadž jsem sledoval Bětku. Postavil jsem se za ni na balkoně a v duchu se rozhodoval, zdali se mám přesvědčit o drsné skutečnosti, nebo žít dále v namlouvání, že mne má ještě ráda. Rozhodl jsem se pro první a zjistil, že už vychladla. Dotkl jsem se totiž její ruky, a jakoby uštknuta, ucukla. To mi stačilo, abych věděl, že jsem se svou láskou na hromadě.

Z hlediska rozumového byla tato láska bláznovstvím: Ona o něco málo starší, jiného náboženského vyznání. Z hlediska citového jsem nemohl udělat lepší věc – opravdu děvče k pohledání. Kdybychom se spolu setkali o deset let později, než si vydělám na škole bídný groš, tak jsme se prostě vzali a mohli bychom být šťastní. V mém případě nás čekaly převeliké překážky, jak maminka říká: „Je to rozumné děvče...“

Sobota 23. X.

Redaktor říkal (začal jsem psát do Práce²⁵), že pro začátek píšu velmi dobře, že ani on sám zpočátku tak nepsal, není prý to ještě „vono“, jen prý hodně číst noviny, knihy, zajímat se o všechno a hodně psát. Myslí si, že chci být redaktorem.

Ve škole poslední hodinu byla schůze studentů v kreslárně zabývající se volbou ústavního výboru. Z naší třídy byl zvolen se předsedu Výtisk, Šavrda za pracovního referenta a Knyblová za sociální referentku. Výtisk to dostal, protože Pácl to nechtěl vzít a já také ne.

Havlásek potřeboval šest místních lidí na odpoledne na brigádu. Hlásili jsme se také s Páclm, protože to bylo trapné. Odpoledne jsme házeli šutr na vůz u jatek a postávali v přestávkách, než přivezli vozy. Chlapi tam chlástali reznou a mluvili o vojně.

Neděle 25. X.

Napsal jsem takovou říkanku Bětce k narozeninám, že jí to strčím do kapsy. Ráno jsem jí to tam nechtěl dát, protože se ve dvanáct půjdem očkovat a mohla by na to předčasně přijít, proto jsem čekal na poslední hodinu. Stále jsem se k tomu nemohl dostat, pořád někdo chodil kolem šatny, zdálo se, že již jí to strčím do kapsy u kabátu, ale vtom jsem spatřil Langra, an mne pozoruje. Zkrátka nedal

²⁵ Práce byl deník Revolučního odborového hnutí (ROH), který vycházel v českých zemích za komunistického režimu až do roku 1990. Na Slovensku vycházely obdobné noviny pod názvem Práca.

jsem jí to. Po vyučování jsme spolu balili knihy v žákovské knihovně, a když odcházela, vyšel jsem za ní, stiskl jí ruku: „Já ti přeji všechno nejlepší k narozeninám“. „Děkuji“.

Úterý 26. X.

Langr mne skoro překvapil lístkem, který mi poslal: „Fajkus, měl bys popřát Bětce k narozeninám. Má dneska 16 roků.“ Odpověď: „Myslím, že měla včera a již jsem tak učinil, zbytečná starost.“ On: „Vidět, že jsi k ní velmi pozorný, mohla by ti být za to vděčna. Zbytečná starost to není, já myslel, že o tom nevíš, a proto jsem tě chtěl upozornit.“ On si můj poměr k ní představuje příliš jednoduše.

Čtvrtek 27. X.

Nikdo nechtěl nést ústavní vlajku, tak jsem ji nakonec vzal já. Měla jít po stranách dvě děvčata, proto všichni navrhovali v první řadě Bětku, která zásadně prohlásila, že (se mnou) nejde. Přišla Šišková a děvče z polských tříd.

Do řečnění na staveništi kulturního domu se pustil pan Cimner, který jednoduše prohlásil, že Masaryk i Beneš se mýlili, a klidně obvinil Beneše, že nechal střílet do stávkujících dělníků. Chlapi kouřili jednu za druhou a nohy ryly zuřivé čáry v rozmoklé půdě. Ještě před poklepáním kamene k stavbě kulturního domu se většina rozešla, takže jsme tu stali my tři jako čelo a málokterí z řad profesorského sboru. Sedláček mne upozornil, abych už to schoval a nedělal ostudu.

Sobota 30. X.

Ve škole jsem hrál košíkovou se zápalem a s Páclm doma jsem ležel až do šesti. Pak jsem četl. Pustil jsem se vší silou v poslední době do čtení. Chci asi dohnat to, co jsem zameškal. Čtu Masaryka, Komenského, Jiráskova Věka, Třebízského a o nic kromě psaní se nezajímám.

Kdosi rozšířil zvěst, že 33. ročník nesmí do tanečních. Prozatím to není úředně a stane-li se tak, začnu se ohrazovat, třeba v ředitelně. Jsem jednou v sextě, chci stejné práva jako dvacetiletí čtvrtáci.

Že jsem se dneska ptal Bětky, zdali se mnou bude tančit, to byl jen trik, abych si ji zamluvil dříve, že přijede VI. B. z brigády z Třince (Mrozek). Ovšem nemám se čím radovat, odpověděla, jak jsem předpokládal: „Já nevím.“

LISTOPAD 1948

Úterý 2. XI.

Vychází 1. číslo našeho školního časopisu „Naše nová škola“, řečena „Nanoška“. U nás si to koupili všichni. Taneční jsou již ve čtvrtek v 16:30.

Časopis „Naše nová škola“ se těší velké oblibě, již jsme prodali asi 140 kusů. Začalo se s půjčováním knih. Pácl se ptá, co sis půjčil. Otevřu na titulní list, Bětka se dívá také: L. Byrd: „Sám a sám“.

Ve škole to koulím prozatím dobře. Z chemie na testu z 20 bodů 17 (3. místo), matika za pomoci Sedláčkovy dobrá, jinde snad nebudou páni profesori skoupi na jedničky.

Byl jsem v redakci (poučen, jak mám psát). Práce má teď zaměření čistě statistické, ovšem pokrokové, lidé na to nadávají, ale mají to prý nařízeno shora. Mohou otisknout jen věci zaměřené. Člověk už do novin nemá nic slušného napsat. Článek musí být o splnění dvouletky, o pětiletce, o socialismu nebo o komunismu, jiné články se jim nehodí.

Čtvrtek 4. XI.

1. taneční lekce

Sál na Střelnici byl skoro přeplněn mládeží obojího pohlaví. Když se sešli hudebníci, Výtisk zahájil jako ústavní předseda a slova se ujal taneční mistr p. Šusta. Napomínal nás, abychom zachovávali kázeň jako v každé škole a vždycky ho poslouchali. Nechal nás nastoupit do řad po délce sálu a začal nám vysvětlovat taneční kroky polky, jak se máme chovat při žádání o tanec atp.

Hoši říkali, že záleží na startu. Namířil jsem si to k Bětce a dosáhl cíle. Vůbec se nemračila, což mne trochu překvapilo. Chodili jsme kolem sálu v závěsu a čekali, kdy spustí klavír svižnou polku. Divila se, kde jsem se naučil tak tančit. Myslím, že bych jí více rozevlál sukni, kdyby tam bylo méně lidí. Sotva jsme se roztančili, museli jsme zarazit nechtějící někoho poranit. Přesto jsme se důkladně zahřáli.

Další kolo jsem šel pro Bětku. Říkala, že se jí se mnou doposud nejlíp tančí, moje stanovisko je snad jasné. Protože pro ni uprostřed nikdo nešel, točili jsme se celá čtyři kola. Přišel k nám „tancmajstr“, poklepal mi na rameno a řekl: „Dobře, jen trochu víc po špičkách.“ Maminka mi totiž říkala, že mám tančit po celé noze. Ale tu již zaječel klavír, Bětko si přendala kapesníček do druhé ruky a začali jsme si razit cestu shluky těch, kterým to tak dobře nešlo.

„Dámská volenka“ – trapné očekávání, kdo pro mne přijde. Přišla Bětko. Hlava se nechtěla vzpamatovat, když tancmajstr proslvil: Na shledanou příští čtvrtek v 16:30.

Naše třídní grácie

Pátek 5. XI.

Hoši mne chválí, jak jsem si uměl vybrat, a mluví o ní, jako by mi již patřila navždy. Cítím, že jí velmi křivdí. Ona možná na mne vůbec nepomyslí a kamarádi ji tak snižují. Bráním ji a stydím se.

Sobota 6. XI.

V redakci Nové svobody²⁶ jsem způsobil, že vytáhli z výkladu ceduli: Hledá se síla pro nedělní sportovní službu. 50 Kčs stojí za to.

Čtvrtek 11. XI.

Druhá lekce tančení

Mé obavy se splnily. Přišly nalíčeny všechny: Knyblová, Šišková, Hučková, Svobodová, Dana i Bětko. Zde se ukázalo, jaký jsem slaboch. Hoši říkali: „Za to nepůjdem pro naše holky“ a já byl první, který to zkazil, šel pro ni – pro Bětku. Tančili jsme jeden kousek – polku, pak mi ji kdosi vzal. „Je to těžké, když má člověk hezkou holku“, říká Cimalovi, kterému rovněž nenechají Blahutovou déle než jeden kousek. (On jí však má jindy.)

Začalo se s valčíkem. Domníval jsem se, že to umím, ale ukázalo se, že to strašně vorám. Kroutil jsem to totiž doprava. Chtěl jsem to zkoušet doleva, ale děvčata jsou náchylná ke straně pravé, proto to nešlo. Doprava mi to jde slušně – inu zaostalý pravičák. Nevím, co mne to napadlo: šel jsem pro docela cizí holku, když o naše byl velký zájem, a ne moc pěknou. Ač jsem se jí představil, neřekla mi své jméno a myslím, že ani neuměla příliš česky. Je to jakási nespravedlnost osudu vůči těm méně pěkným, které zůstávají až naposled, když už nejde couvnout zpět.

Na Bětku mi zase vyšla polka. „Už jste podlehly svodu červené barvičky?“ „Tak trochu.“ „Vždyť jste tak dost pěkné...“ Pokrčila rameny. Než jsem se však mohl roztočit, už se jí kdosi klaněl... S Chmátalovou jsem zkoušel marně valčík doleva, kroutili jsme se přirozeně – doprava. Za to s Emou – lehkou jako pírko – jsem se v polce roztočil. Ke konci jsem šel opět pro Bětku. Tentokrát jsem se nemusel vracet s nepořízenou. Říkala, že kluci stále chodí pro ni. S Šavrdou se prý jenom procházela, s Adámkem sotva udělala pět kroků a už tu byl Čajka... „Jsi vzácná“, říká jí. Chvilí mlčela, pak: „Nebo si to kluci dělají proto, že mají na sebe zlost...“ Byla naděje, že s ní budu tančit i druhý kousek, protože pro ni nikdo nepřišel, ale odešla mi na vlak.

V dámské volence pro mne nikdo nepřišel... Kluků je tam mnohem více než dívek. Záleží na startu... Kluci vyrazí, jako by je z lesa vyhnal. Příště se tančí beseda. Obávám se, jsa člověk pokud možno slušný, že příště pro besedu žádnou nezískám a budu v rohu – s Paříkem...

Dáša Bernatíková měla asi zlost, že jsem pro ni nepřišel, proto řekla sestře, že buď tančím s Bětkou, nebo sedím. Tak se dostalo domů, že se hlavně pachtím za Bětkou.

²⁶ Nová svoboda byl deník Komunistické strany Československa (KSČ) pro severní Moravu, který vycházel v letech 1945 – 1991. Po roce 1990 pak s podtitulem Nezávislý deník levicově demokratické orientace pro Moravu a Slezsko.

Pátek 12. XI.

„Ruská otázka“. Zase jeden film, který byl umělecky hodnotný, ovšem také vysoce tendenční. Rusové, když udělají ve filmu něco výborného, musí to být z druhé světové války nebo jinak tendenčně zaměřené. Jinak mi to vyneslo v novinách 9,60 Kč.

Sobota 13. XI.

Přijeli „bracia Polacy z Bytomě“. V šestnáct hodin byla na jejich počest uspořádána v kreslírně akademie, na které jsme se moc neproslavili, zato večer se všichni bavili dobře. Gymnázium asi ještě takový „brajgl“ nezažilo. V sedm hodin byla v tělocvičně taneční zábava, které se zúčastnila mládež ve velkém počtu. Mělo se přezouvat, ale většina byla v botech. Hráli hoši z obchodní akademie. Hráli sice pěkně, ale mohli hrát víc, dělali velké přestávky.

Doma jsem říkal, že se zdržím do devíti, přišel jsem v půl jedenácté. To se zdá: Tak, teď zajdu pro tu, pak si zatančím s tou, sakra, pro tu bych též měl zajít... A čas plyne v rytmu ohnivého boogie-woogie. Dnes stačí, aby člověk uměl trsat bugi, s tím docela vystačí. Valčík je těžký, polka je vesnická, tak co, jediné bugi.

Úterý 16. XI.

Adámek říkal, že si na besedu zamluví Danu, aby s ním tančila, a mi doporučoval, abych tak učinil s Bětkou. Jako člověk malé odvahy, v tomto oboru námluv jsem pomalý a nejdřív jsem se ptal Adámka, co mu řekla, když se jí ptal. Když jsem se mu přiznal, že jsem se jí ještě neptal, byl sto jíti se zeptat za mne. Uprosil jsem ho, aby tak nečinil, tu ale přišel Pácl s návrhem, že jestliže se jí nezeptám do konce vyučování, udělají mi ostudu. Tak tedy jsem byl donucen, když mé prosby o odklad ultimáta vyzněly na prázdno, jíti k ní. Udělal jsem to nenápadně, ale už jsem zapomněl, zdali řekla ano nebo ne. Myslím však, že kývla ano, protože jsem měl potom skoro radost. Jen aby se nemalovala, já bych nechtěl kouřit.

Čtvrtek 18. XI.

3. lekce

Ani jsem si moc nevšímal, zdali jsou ženy nalíčeny. Tančil jsem skoro pořád s Bětkou, ač jsem nechtěl. Tím jsem si to s ní tak rozházel, že ve volence nepřišla, přišla Chmátalová. Za to jsem jí důkladně provětral sukni. Tančil se hlavně fox, valčík, polka a bugi. Dost jsme se s Bětkou shodli v tanci – jinak nevím. Už si z toho tolik nedělám jako kdysi. Záleží na ní: „If she loves me...“

PROSINEC 1948

Čtvrtek 2. XII.

Chtěl jsem už být letos slušný. Ze začátku jsem odsuzoval dětinské schovávání aktovek a jiné taškařiny, ale úplně jsem se zkazil. Hledám zapomnění v lotrovinách, vyhledávám společnost vyrušovatelů ve vyučování, dělám výtržnosti – a to všechno bych nedělal, kdyby...

Málo se učím, protože mi zabírá hodně času psaní do novin a protože silně pochybuji o tom, že to má nějaký význam. Šajstry už jí nepíšu, matiku už jí nepůjčuji, už jsem zase sám jak obláček na blankytné letní obloze. Nevím, zdali udržím známky, přiřčené mi v konfeře: samé jedničky až na anglinu (2).

Čtvrtek 9. XII.

Před půlkolonou každý byl rozechvěn (já ani moc ne), ve škole se nic nedělalo.

Odpoledne jsem pomáhal nosit na Střelnici cukroví, vězel jsem tam až do šesti při odbírání dáreků. Doma jsem měl co dělat, abych se oblékl, oholil a ještě přišel včas. Stihl jsem to, přestože jsem čekal na sako u krejčího až do 7:05 hod. (V sedm byl začátek).

Po polonéze se chvíli tančilo, v 8:30 hod. začal program. Již dva týdny jsme se ulejšovali z různých předmětů, že nacvičujeme na půlkolonu. 1. číslo: Tři kamarádi: Vladek u klavíru. Zpívá: Cieslar, Čajka, Janík, Liberda, Adámek, já a Výtisk. Po zpěvu Pácl vyprávěl anekdoty, načež jsem tam přišel já s namalovaným knírem a kufrem jako cizinec. Ptali se mne pořadatelé různými řečmi, aby zjistili mou národnost. Já kroutil hlavou, až se mne Pácl zeptal, zdali nejsem Čech. No a tak jsme uvedli: Pařížskou konferenci, v níž jsem zpíval kromě sboru také Francouze Henryho. Ženy mi později lichotily, že jsem se na toho fešáčka hodil. Pácl potom vylezl na keciště a prohlásil, že včera byla studentská konference o profesorech a slušným způsobem si z nich utáhl. To bylo nejlepší číslo. Obecenstvo skoro leželo pod stoly. Program zakončil Čajka v roli svatého a Gruška jako satanáš. Při rozdávání dáreků jsem skoro ochraptěl.

A pak se začalo rejdit, ale opět byl nedostatek žen. Přebíralo se o sto šest, ne-li víc, já se vždycky zdržoval v protějším koutě, stran tancechtivých hochů, kteří neměli ve volence štěstí. Nevím, co mne to napadlo: Koupil jsem Bětce cukroví a kvítečko, zato ona přišla ve volence. Počítali jsme s Janíkem: Přijde, nepřijde do třinácti. On říkal, že přijde, já že ne. Přišla. Potom mi dodatečně dala i dárek.

Šavrda – nejtlustší muž půlkolony – vyhrál v loterii dort. Pozval všechny děvy a některé hochy také. Přestali hrát už před dvanáctou. Ani se nechtělo domů. Tak to uteklo, aspoň ještě do jedné by měli hudebníci vytrvat, nedá se nic dělat, došel jim dech!

Neděle 19. XII.

Se Sivkem jsme nacvičili Hrubínův Chléb s ocelí (Stalingrad a sborově Pražský máj). 18. XII. jsme vystoupili dopoledne ve Slávii u příležitosti 69. narozenin Stalina pro školy II. stupně, večer pro veřejnost. Večer nám přišel poděkovat Kulendík, předseda OOR. 19. XII. v neděli jsme předvedli Chléb s ocelí na 5. okresním sjezdu delegátů SČM. Kritika se vyjádřila pochvalně. V sobotu dirigoval Sivek, v neděli já. S Pražským májem jdeme do soutěže tvořivosti.

Naše ženy ze třídy se teď malují při každé příležitosti. Dělá jim to asi moc dobře. Říkají, že by na scéně vypadaly jako mrtvolky.

LEDEN 1949

Čtvrtek 3. I.

Odpoledne měly být taneční, ale tančmajstr nepřijel. Uprosil jsem Rudu Marka a Jendruška, aby nám zahráli a dali jsme se do tance. Vyjímal jsem se prý, když jsem tančil s Dášou holanďana přes celý sál. Nezapomínal jsem ani na Ilonu, ani na Emu a bylo dobře, že Tvrzníková nepřipomínala minulost. Hoši hráli dobře: slow-foxy, foxtroty a podobné sladké věci, takže se mi doba od tří do pěti nezdála ani dosti dlouhou, ale odešel jsem, abych navštívil kino.

Dávali Guy de Maupassanta – „Kuličku“. Nemravný film, až to volalo do pekla. Maupassant si asi liboval v hříčkách života. Shrnul bych to takhle: Film nás učil, že i některé nevěstky jsou dobré ženy (v jádru).

V tanečních Šišková: „Ty jaksí nemáš náladu, uvidíš, že se ti spraví, až přijde Bětka.“ Já: „Podívej se, dobře víš, že mne Bětka už nechce, tak si ze mne neutahuj.“ Ona: „Člověk prý má mít vždycky naději.“ Já: „Raději už o tom nemluvme, nebo myslíš, že by se o tom mělo mluvit?“ Ona: „Když myslíš, tak raději ne.“

Čtvrtek 20. I.

Poslední taneční hodina. Pro žaludeční potíže jsem propásl swing, ale to mi nevádí, poněvadž se to beztak netančí. Přišel jsem s dostatečným zpožděním a tanec s dívkou jsem počítal na kroky. (Za pětku jsem se nikdy nedostal.) Bylo to slabší, taneční mne už vůbec nebaví, protože kluci přebírají a... Na besedu jsem si šel sednout, ale Šusta mne vytáhl, častuje mne slovy druhu lenoch apod., a tak jsem se uplatnil s menším úspěchem i tu. Krajně nerad bych se ještě kdy zamiloval. Pak by mi nezbylo asi nic jiného než skočit do Olzy, třeba tam není vody.

Adámek nadhodil, že od Bětky to není fair, když jsme to měli smlouveno. Ilona cosi nadhodila, že když mluví s ní, tak se zdá, že ona má pravdu... Já přerušil tento celkem trapný rozhovor, aby toho nechali. Já neříkám, že ona nemá pravdu, ale... Měl jsem ji příliš rád a to byla asi ta chyba...

Ve škole mám celkem štěstí a činím srandu. Učím se málo. Většinou píšu do novin a zdárně pokračuji ve vedení smečky, kde stav dostoupil 36 členů. Harry bude zakládat 4. smečku Vlčat. Opravdu nestojí za to, aby člověk bral život na těžkou váhu. Smích je ta nejpotřebnější potrava a nejsladší část celého života vůbec a potom smíchem se dobře zakrývá pláč.

Ruský film: „Muž statečného srdce“. Byli jsme na tom ze školy. Hoši se chovali přiměřeně: kašlali, smáli se, místy tleskali, zívali, vrzali na židlích a jaščeli. Já sám jsem ležel natočen pod dvě řady dopředu a spal jsem. Ještě nikdy jsem nepřišel ruským filmům na chuť, i když herecké výkony jsou výborné a všechno ostatní nezávadné. Ale nelíbí se mi to podání (Rozlišeno, co je černé a co bílé.) Ve škole jsme s Havláskem debatili a říkal, že ho ten film plně zaujal a že zas nemůže přijít na chuť americkým filmům.

Pátek 21. I.

Ve škole se zkouší – inu před konferou. Hoši za katedrou šustí notesy a člověk aby se také učil. Dosud mi to stále vychází – i z matiky, ačkoliv jsem měl na hraně 3 vzhledem k tomu, že jsem měl

na čtvrtletí jedničku. Měl jsem opět štěstí. Nikdo nenarazil na mé lebeční dutiny, kterých bylo díky novinářství hodně, ale snažím se teď, kdy jsem překročil plán peněz, všechno dohnati.

Sivek by ovšem nebyl Sivek, aby nezačal zkoušet po konferenci. Říká, že před konferencí neměl nikdo čas, tak nám to dává teď. Hoši v tom lítají jak „muchy v latarně“, já jsem kliden, poněvadž mi ještě cosi uvízlo v kotrbě z dob, kdy jsem se učil. Myslím, že to dopadne slušně (ve škole, jinak nevím)...

Čtvrtek 27. I.

Místní skupina SČM pořádá literárně-historické přednášky. Ve středu 26. ledna měla být první a měl ji proslovit prof. Stachovec. Protože mu přišlo uhlí, šel jsem mu s tím pomoci do sklepa, aby mohl večer přijít. Zájem posluchačstva byl slabší.

Se Zdeničkou jsem měl menší rozhovor. Řekla mimo jiné, že musím poznat, kdy mám naději (asi u ní), a říká, že jsem hrozně nešťastný člověk. Je prý zajímavé, že když se k děvám chovám kamarádsky, získám si jejich přízeň, ale když začnu projevovat hlubší sympatie, začne mne dotyčná děvka nenávidět. Řekla, že tak tomu bylo u Věry. Já za to nemohu, ačkoliv ona říká, že ano, že jsem si tím vinen sám.

Jsem primusem ve třídě, mám jedinou dvojku – z angliny. Pácl má jedinou trojku – z angliny. Následují: Pařík, Zapletalová, Konečnicková, Hučková – s vizem. Pak ostatní.

Sobota 29. I.

Kolona. Lidí bylo dost, neměl jsem ani kde sedět, až potom jsme obsadili jeden stůl. Zpočátku mi to vůbec nešlo. Neobával jsem se dlouhých šatů, a přesto jsem skoro pořád stál a zakoušel trpký osud bez vlastní tanečnice. Ilona přitáhla s rodinným konvojem pozdě.

Já té holce nerozumím. Sedí s ním u stolu a čumí na mne. Haškovec je přítom všem úplně zabouchnutý a nevidí, neslyší. Myslím si, že klame, že si ze mne chce utáhnout. Adámek říká, že to od ní není pěkné, že mne zrádně opustila a že by pro ni nešel. Já bych pro ni také nešel, kdyby...

Ať jsem do smrti nešťasten, zdali se pořád po mne neohlížela. Rozmýšlel jsem, co počít. Řekl jsem o tom Vladkovi. On myslí, že ona je dobrá holka, a říká, že si sám všiml, že se po mně dívá. Táhl mne k Teduškovi, ať si koupím kvítko, počkám si na ni a vezmu mu ji. Jestliže mi špatně radil, tak ho zvalím.

Zahráli k tanci, klestil jsem si cestu k jejich stolu, ale přišel jsem pozdě. Šli už spolu po síni. Nechal jsem je udělat pět kroků, popravil šlajfku a šel: „Dovolíš?“ „Promiňte, ale teď jsem začal tančit, no opravdu“. Chvilí jsme proti sobě stáli jako nazlobení kohouti a pak jsem spustil: „A co když neprominu?“ Naštval se a odešel. Dal jsem jí kvítko a ona mi (nevím s jakou myslí) kotilion. Pak jsme se oni rvali, o každý krok, o každé přitisknutí na její lákavou postavu. Pan sok byl velice našťvaný, že jsem mu zkazil svým odvážným vystoupením zábavu a možná také celou noc. Nadával na mne asi stejně jako já na něj. Zkrátka dopustil jsem se vůči někomu čehosi, co nedovedu jasně definovat.

Je však mezi námi rozdíl. On, když mu ji přeberu, netančí vůbec, kdežto já se hned ohlížím po další, kterou bych roztočil. Ilonce jsem měl také koupit kytičku, dala mi totiž kotilion. Snažil jsem se jí to oplatit tancem... její touhu – bugařením. Také jsem musel provětrat vdané ženy jako Olgu,

Elišku a Zdeňku a ještě jiné. Zdeňka je teď šťastna, našla si Samlíka. Vzdechává nade mnou, jaký jsem to nešťastný člověk a jak slabý – moje nejlepší přítelkyně. Irena je krásná, až člověka jíme závrať. Pácl říká, že se člověk v ženském srdci nevyzná. Ve volence šla pro Výtiska.

Nevím ani, proč jsem se o ni rval. Už mi není vším, klesla v duševní ceně. Zato jinak je stále velmi pěkná. Snad ta náruč a její oči. Nevím, co chce, ani s ní nemluví. Jen jednu větu jsem procedil: „Nesměj se tak nahlas.“ Ona se sice vůbec nesmála, ale mně bylo k smíchu, když jsme se vždycky po pěti krocích střídali (přehráno částečně; někdy dokonce po šesti).

Co bylo rozdáno pohledů, hlubokých jako moře u Filipín, co pohledů vděčných a náhodných i laškových a stále neubývalo... Dlouhé šaty už byly vespod pošpiněny i potrhány, ale na to nikdo nehleděl – mládí žilo něčím novým, stejně nemravným a lákavým jako krásným – prvním plesem. Skoro škoda, že už to skončilo o půl jedné...

ÚNOR 1949

Pátek 4. II.

Šavrdla podal demisi z pracovního referátu a hodil tu robotu na krk mně. Nechal mne zvolit. Má činnost sestává nyní z organizace úderů a vybírání hlášení.

Skoro každý den vysíláme svou pětiminutovku ve školním rozhlase. Již jednou jsem tam promluvil a dnes 4. února mi Šavrdla připravil několik otázek a zpytoval mne před mikrofonem stran Rekrosu.

Zúčastnil jsem se krajského aktivu školských úderů v Ostravě s Danou a ještě jinými „úderníky“.

Čtvrtek 10. II.

Zahajoval jsem v klubovně loutkové představení pro dospělé proslovem, v němž jsem shrnul naši činnost, co se týče loutkového divadla i junáctví, a poukázal na nedostatky klubovny.

Theorie marx-leninismu v praxi:

1	2	5	7	9	=	1
postel	lidé	minut	kapek	měsíců		člen nového pořádku

Tuto cedulku poslal Figar po třídě a sdělil mi, že mu to napsala jedna slušná dívka. Třebaže je to strohé, je to dosti vtipné.

Sivek zabavil Čajkovi akty – obrázky nahých žen v různých pózách a polohách, když si to prohlížel na chodbě. Již předtím jsem ho varoval, aby to schoval, on za to nemůže, že je dětinský. Ilonka, když se dozvěděla o takových nemravnostech, byla krajně rozhořčena a říkala mi, že se jí hnusí všichni kluci ze třídy. Buď je slušná dívka, nebo se jí již takové věci pro mnohost zprotivily.

Ševčík již skončil se svým studiem. Dověděl jsem se to od dra. Libicha z MAV. Je prý Němec a jeho poměr k lidu není dobrý. O tom jsme se měli možnost již přesvědčit.

Výtisk si zase otevřel hubu na plné obrátky a dvakrát se bez omluvení nedostavil na schůzi SČM. Boháč ho chtěl vyloučit ze školy, ale zásluhou Gavendovou se tak nestalo.

Výtisk se mi nelíbí. Je činovníkem, ale nedělá to z přesvědčení a taková práce potom za nic nestojí. Také Grim má funkcí dostatek, ale zase tak notně plave ve škole, že nám dělá jenom ostudu. Šavrda zas má velkou tlamu, takže vlastně na ústavě nejsme schopni žádné akce, poněvadž zbytek nemá vůbec kladný postoj k nynějším poměrům, nebo zas je tak líný, že je cítit všude ten smrad, a jak má potom se člověk cítit dobře.

Ach moje milá, co se stalo?
Sníh už je pryč, led už je pryč.
Tvé srdce ještě neroztálo?
Ach moje milá, co se stalo?
Zima je pryč, mrazy jsou pryč.
Ani už kousek lásky ve tvém srdci nezůstalo.
Ach, stále vzdychám nad tvou láskou jen
a vím, že to všechno byl jen sen...

Nebudu už psát žádné básně. Hora a jiní už všechno řekli za mne a není štěstí na světě. Já jsem asi tak moc náročný, že mi je život nudný a pro lidi jen neštěstím. Vždyť všechno se na světě jenom točí kolem toho souložení. Mladí se těší, jak si budou užívat, a staří vzpomínají, jak si dávali.

Nemohu pracovat, nemám klid a svírá mne bída denního všedního života, takže z hrdla nedostanu žádnou hlásku. Nebudu už psát, nemohu a nechci. Láska je jen jedna, a to ta s rozepínáním knoflíčků. Lidské plemeno se bude dále množit, neuvažuje proč v rozkošné křeči. A ať si mne vezmou všichni rohatí, ztratil jsem víru ve všechno na světě i po něm.

Čtvrtek 17. II.

Vypravili jsme se do Cieszyna na „rewui“ tamějších studentů. Před přestavením jsme chodili městem. Vladek mi dal 1 zlotý. S tím jsem chodil do obchodů a ptal se, co dostanu za to koupit. Nakonec jsem získal jeden bonbon. Byl jsem překvapen divadelní budovou - zařízením. Chtěl jsem promluvit s Bětkou, proto mi tolik záleželo na tom, abych se dostal do Polska, a podařilo se mi urvat lístek vedle ní. Mám hrozný pech. Ona si sedla doprostřed mezi Danu a Elišku a prohlásila, že jí je to jedno, kde sedí... S Eliškou jsem marně smlouval, aby si přesešla. Domů jsem šel sám, chtěl jsem jít s ní, ale Haškovec chtěl totéž, tak nakonec s ní nešel nikdo z nás.

Sobota 19. II.

Zúčastnil jsem se plesání SČM za účasti Gustava Broma a jeho orchestru, z něhož basista byl kapitolou samou pro sebe a nadchl mne. Tančil jsem s dívkami z naší třídy: Eliškou, Zdeňkou, ke konci přišla Ilonka. Se Zdeňkou jsme při tanci filozofovali o tom, jak život je náhodou, pouhou náhodou pro hloupého člověka. S Olgou jsem tančil „O sole mio“. „Nepřipomíná ti to nic?“ ptala se. Odpověděl jsem otázkou: „Zlobíš se ještě na mne?“ „To víš, už to přebolelo“... „Já jsem to stejně potom též dostal.“ „Pozorovala jsem.“ Druhý kousek hráli „Cigáne věrný“. Zpívala mi: „Břeťo nevěrný“. Odešel jsem před půlnocí, abych netratil doma důvěru.

Přihlásil jsem se na nepovinnou polštinu, abych pěstoval slovanství i činem.

Profesor Bílek prohodil několik vtipných věcí. Krupa vykládal v dějáku o Panně Orleánské, která vzpružila francouzského krále. Výtisk se uchechtl svým způsobem. Bílek přísný hlasem: „Výtisku, jestli si myslíš to, co já, tak tě zapíšeš do třídní knihy.“ Vyvolal mne, abych četl z knihy novou látku. Četl jsem to záhrobním hlasem a nakonec se vymluvil, že jsem nachlazen. Když suploval biologii, chtělo nás pět jít zpívat. Kreslárna byla obsazena, proto jsme šli do třídy, jen Výtisk zůstal u Jiřinky v šatně. Bílek pro ně poslal. Já mu doporučil, aby se mu udělalo špatně. Za chvíli ho vynesli do náruče roztoužené dívky. Jeho příklad na soužití rostlin (symbiózu) uvede Bílek mravence a mšice: „Když má mravenec chuť na něco sladkého, jde a vezme si mšici.“ Začali jsme se smát.

Nevím, co to do mne vjelo, šel jsem za Bětkou, zdali bych s ní mohl mluvit. Šli jsme k ústřednímu topení do kouta a tam jsem z ní tahal jasnou řeč. Šlo to jako z chlupaté deky, stále nevěděla, jak to říci, že mne už nemá ráda. „Podívej se, já k tobě nic necítím, ale kamarády můžem zůstat“, řekla konečně jasně. A když žena nabízí přátelství, znamená to, že už nemiluje. Stiskl jsem jí ruku, ani neděkoval, ani nevyčítal, už mi to je jedno. Bude teď už definitivně konec?

Vybudovat strojní družstva na Těšínsku

Čes. Těšín (aj) - Význam a důležitost zemědělských strojních družstev je dán tím, že mají podstatně ulehčit práci drobným a středním zemědělcům. Aby tento úkol byl splněn do důležitých, je zapotřebí, aby strojní družstva byla více rozšířena a plnila tak v každé obci svou práci.

V českotěšínském okrese je doposud 27 zemědělských strojních družstev, která mají jen 9 traktorů. V roce 1949 je třeba zorganizovat dalších 9 a v období pětiletého plánu celkem 19 strojních družstev, která v prvním roce budou vybavena čtyřmi traktory a během 5LP šestnácti traktory. Zakládání zemědělských družstev bude usměrňováno a koordinováno s výrobou zemědělských mechanizačních prostředků, zejména s jejich dodávkou pro družstevní sektor. Hospodářská družstva se stanou ústředním bodem všech zemědělců. Veliké zemědělské stroje jako traktory, mlátičky, čističky, žací stroje, samovávačky, pluhů viceradličné budou družstevním majetkem. Tím bude strojů dokonale využito.

V souladu s plánováním ve výrobě prací, budou při strojních družstvech vybudovány

hospodyňské odbory (v pětiletce asi 6), aby se usnadnila práce venkovské ženě.

Bude dokončena elektrisace ve všech obcích, kde dosud není zavedena, což povede k dalšímu zlepšení zemědělské výroby.

Bude zavedeno politicko-družstevní školení funkcionářů zemědělských strojních družstev

se zvláštním zaměřením na politicko-hospodářský význam těchto družstev. Také se bude školit kádr traktoristů, aby na konci pětiletky měla každá vesnice nejméně dva traktory. Po vybudování těchto strojních družstev bude zavedeno družstevní soužití, které nám opět pomůže zvednout zemědělskou výrobu.

*22. února 1949
Už to nebude špatně.
Je toho úroda.*

Z činnosti hospodyňských odborů na Těšínsku

Hospodyňský odbor zemědělských žen při JSCZ v Lybčicích uspořádá od 21. února do 5. března 7. kurs šití. Zájemci ať se hlásí u předsedkyně hospodyňského odboru A. Měrcinkové v Lybčicích č. 199. — Zemědělské ženy v Návsi u Jablunkova budou pořádát kurs šití a konzervování plodin. Přihlásilo se již 19 žen. — Zájem o uspořádání podobných kursů by byl v Olánchovicích a jiných obcích. OS JSCZ však nemá dostatek učitelek, které by v těchto kursech vyučovaly. Doufáme, že již příští rok bude dostatek učitelských sil a že se dostane na všechny venkovské ženy, které mají zájem, aby se naučily šít a zavarovat různé zemědělské plodiny.

Klub čtenářů v Čes. Těšíně

Při městské veřejné knihovně v Čes. Těšíně byl zřízen klub čtenářů, jehož úkolem je propagovat knihovnu, získávat nové členy a pořádat debaty, kroužky s čtenáři. Čtenářský klub má již 62 členů a již v březnu bude organizovat informování o knižních novinkách a poučování o hodnotné četbě. Čtenářské středy budou se konat střídavě: jednou pro dospělé a jednou pro mládež. Mládeži bude pro zpestření programu promítán vždy zábavný úzký film.

Novinky z tiskárny Svoboda v Čes. Těšíně

Závodní organizace ROH obdržela od Svazu knihtiskařů z Prahy čestný diplom za splnění plánu a nadplánu v rámci současně tiskáren ostravského kraje. — Závodní organizace KSČ v nově založené okresní politické škole v roce 2000 Kčs a krajské politické škole v Radvanicích rovněž 2000 Kčs. — 24. února pořádá záv. org. KSČ členskou výroční schůzi s programem. — Závodní skupina SČM, která byla nedávno v tiskárně ustavena, má již 65 členů a v současné době probíhá úspěšně další nábor. — Svaz knihařů ostravského kraje vyzval všechny tiskárny, aby v rámci týdne česko-polského přátelství utužovali také zaměstnanci tiskáren své styky s bratry Poláky. Z toho podnětu bude se příští konference krajského výboru knihtiskařů konat v tiskárně Svoboda v Čes. Těšíně za spoluúčasti polských knihtiskařů. aj

Úspěšná činnost městské knihovny v Čes. Těšíně

Od otevření knihovny v Čes. Těšíně uplynuly již skoro tři roky. Při otevření měla 30 svazků a dnes má již 3.924 svazků. Z celkového počtu je v pobočce ve Svibici 280 svazků. Ve Svibici byla samostatná knihovna a přičleněním obce k Čes. Těšínu stala se pobočkou a získala nové knihy pro své čtenáře. Každý rok vzrůstal počet knih o 1.300 kusů. Část nákladů na knihovnu hradí MNV a část si hradí knihovna z vlastních prostředků. V poslední době získala knihovna od ministerstva informací

5.000 Kčs — knižní dar a 4.000 Kčs na vnitřní zařízení. Počet čtenářů v roce 1948 dosáhl čísla 974, t. j. 7,27 proc. obyvatel Čes. Těšína. 548 čtenářů je z řad mládeže škol I.—III. stupně. V roce 1948 bylo vypůjčeno celkem 18.089 knih. Na jednoho čtenáře připadá 18 přečtených knih a každá kniha byla čtena 4 až 5 krát. Je potěšitelné, říká knihovnik s. Remeš, že upadá zájem o četbu dobrodružnou, a že se čtenáři věnují více četbě hodnotných knih. aj

23. února

BŘEZEN 1949

Pátek 4. III.

Polský film „Osvětim“ nemohu odbýt několika řádky. Je neuvěřitelné, jak mohl klesnout německý člověk na úroveň bestie z rasové nenávisti, jak mohl zacházeti se svým bližním, s druhým člověkem. Film opravdu se podařil a je výkřikem 4 a půl milionu lidí odvečených z různých států na smrt a předčasně na zmar. Táborový lékař má dítě a usmívá se na ně. A kolem nich jdou děti, zavlčené děti ze všech stran Evropy. Jdou dlouhým průvodem. A proč se na ně mračíš, ty čapko s dravou orlicí. Jsou to snad jiní živočichové či děti opilců a kurev válejících se v bahně??? Ty děti se narodily stejně jako tvoje a ty je chceš usmrtit. „Rozkaz Vůdce“, toho vola, toho vykleštěného býka, který měl chřípí potřísněno lidskou krví!

Neupadli jsme do lítosti ani jsme neplakali. Ale v srdcích jsme měli hlubokou nenávist a velký odpor k Němcům a povědomí velké síly sjednocených Slovanů.

Středa 15. III.

Pro samou sháňku za zprávami pro noviny jsem zapomněl zapisovati kulturní události v mém životě, ba i věci osobní, jen někdy jsem se utrlh k bídým veršům. Za březen mám již 1000 korun, tak se nedivte...

Pražské kvarteto nám ve středu 15. III. předvedlo kus dobré hudby, zvláště Janáček se mi líbil.

Škola mne nebaví. Učil bych se poctivě a doufám, že mi bude dána příležitost na vysoké škole. Když člověk vidí kolem sebe, jak se všechno odbývá, oklamává a lechtá, přestává ho to bavit. Jak dlouho ještě potrvá, až se studenti zbaví té falešné romantiky a pochopí svou odpovědnost vůči sobě a vůči celku?

Třída IV. A na konci školního roku 1948 - 1949

Třída IV. A – neúplná v závěru školního roku 1948/49;

Vpředu: Bohuslav Pařík, Ema Zapletalová, Věra Knyblová, Václav Pastor,
profesor Bílek (dějepis), Eliška Svobodová, Alžběta Tvrzníková, Zdeňka Šišková,
Jiří Výtisk, Theodor Bardas;

Vzadu: Adolf Walach, Jaromír Šavřda, Ota Ševčík, Ivan Figar, Josef Janík,
Vladislav Krochmalný, Ludvík Krupa, Milan Cieslar, Břetislav Fajkus, Mojmír
Langer, Dimitrij Čajka

Rekreační pobyt Rekrosu v bývalé Kramářově vile ve Vysokém nad Jizerou ve dnech 7. – 21. 8. 1949

Rekreace ve Vysokém nad Jizerou (Krkonoše)
ve dnech 7. – 21. 8. 1949 ve vile doktora Karla
Kramáře – tehdy Domu zdraví Zdeňka
Fierlingera

Na snímku Jan Walach, Bohuš Pařík a
Ota Ševčík, v pozadí rekreant z jiné
skupiny, který obýval stejný pokoj

KVĚTEN 1950

Pondělí 15. V.

K pohlavní otázce a otázce výchovy člověka budu muset přečíst ještě odborné knihy, hodně odborných knih, abych zvláště po stránce biologické se nedopustil chyb.

Myslím, že předsudek, že muž si má vzít mladší ženu o 4 až 10 roků, je zbytkem z doby nerovnosti muže a ženy, založen je na vyšším postavení mužově, aby se mohl dlouho bavit a pak se oženit, kdežto žena se musí hned vdát. Podle mého mají být manželé přibližně stejně staří, vůbec mi nic nevadí, je-li žena starší. Nemyslím ovšem starší ženu o dvacet let. S tím bych také nesouhlasil.

Mládí je dobou revolučních změn v myšlení člověka, proto je nutno věnovat mládeži největší a nejdůkladnější pozornost. Příklad: Když jsme s Prokem a Šavrdou šli do krajské školy SČM, věřili jsme skoro na 100 % Freudovi – a když jsme se vraceli, nevěřili jsme skoro nic. Nespornou Freudovou zásluhou je, že se nebál postavit před společnost pohlavní, sexuální otázku v celé šířce. Ovšem dnes se mi jeví Freud jako idealista – tím, že staví na pubertální (nedospělé části života) – touze po pohlavním ukojení a neobrací se k dospělému člověku, který pokládá občasný pohlavní styk za biologickou nutnost a hlavní cíl svého života vidí v tvůrčí práci.

Třídní výlet septimy (tehdy již III. A) na Šerák, Praděd a Červenohorské sedlo

Na Pradědu

Na Pradědu

Na Pradědu
Muž se sudem: Josef Janík

Na Červenohorském sedle

Úterý 16. V.

Ještě k idealistickému žvanění o platonické lásce. Není možná u dospělého člověka. 1. Těžko bychom milovali, kdybychom neměli pohlaví. 2. Těžko bychom milovali nějakého jedince bez těla a pohlaví. 3. Nebudem si nic zakrývat. Všechny průvodní jevy lásky (objetí, polibky, sliby) směřují k jednomu – pohlavnímu styku

Děti 10 - 12 let začínají ztrácet současně s dětským tělem dětskou iniciativu i svůj dětský optimismus. Zde vidíme první kořeny puberty. Běží o to zachovat iniciativu a optimismus, čím by jistě všichni lépe překonávali nebezpečné stádium puberty. Dát dětem možnost vzdělávat se, pracovat, sportovat, bavit se v kolektivu, dát možnost uplatnit se v životě, aby se vyhnuly pocitu méněcennosti...

Když se tak podíváme do odvětví lidské ideologické nadstavby, třeba do filozofie nebo do umění, vidíme, že řada problémů se točí kolem stále stejných otázek: 1. Proč žijeme? 2. Jak má člověk žít?

Nebudeme se na tyto dvě nejzávažnější otázky dívat nijak nadsvětově, nadpozemsky, musíme si je klidně odvodit, rozumně vyvodit ze svého života.

Na první otázku je jasná odpověď: Protože nás matka zrodila. Myslím, že není znám na světě člověk, který by jinak přišel na svět než při porodních bolestech. Jsme tady, žijeme – to je důležité. Nesníme, nebloudíme, nejsme hříčkou náhody. Nebudeme hledat ve významu lidského života nadpozemský smysl, stejně bychom nikam nedošli. Avšak nežijeme proto, abychom žili. Žijeme pro práci, pro dobré skutky, pro všechny drobné příhody, kterými činíme náš svět stále a stále krásnějším.

Jak má člověk žít? Předně rozumně. A první, co je rozumné, je nechat se poučit od starších, od dobrých lidí, mít snahu vzdělávat se, získat co nejvíc vědomostí. Ne, žádné vášně, žádné slabosti neexistují od narození. Člověk se vychovává a je vychováván, z beztvareho materiálu krystaluje život. Všechny vášně se nakonec vymstí i všechny slabosti, proti kterým se nebojovalo.

Třída III. A na konci školního roku 1949 – 1950 před budovou gymnázia 30. 6. 1950

ŘÍJEN 1950

Sobota 26. X.

Jakýpak já jsem to básník! Začal jsem psát z nešťastné lásky, kdy jsem se zbláznil do děvčete a ono do mne ne. Protože jsem byl přece jen trochu k něčemu, zaměnil jsem ji za jinou a přišla chvíle štěstí, etapa zlatých vlasů. Ovšem brzy děvče ochladlo (je to dodnes divná žena), znovu mne ovládl pesimismus. Jestliže se na mne usmála, mohl jsem jí stiskat ruku, psal jsem verše plné optimismu, plné nadějí a konsonancí životního štěstí.

Gorkij říká, že psaní je způsobeno buď chudobou života, nebo přemírou bohatství dojmů. V prvním případě je to základ romantismu, v druhém realismu.

U mne nabyla chudoba života vrchu, když jsem ztratil lásku děvčete, tehdy jsem začal psát romantické verše. Nejkrásnější realistické verše jsem psal v době, kdy jsem byl v lásce šťasten, kdy mi dávala najevo svou lásku, svou milostnou přízeň. I dnes na mne působí chování ženy. Teď zas nastalo období smutných časů. Ale já se z něj zas dostanu.

Mé psaní do novin je výroba. Píši pro peníze. Nemohu to říci o tom, jak jsem kdysi psal básně. Psal jsem je pro sebe. Čistě o sobě (o ní) a pro sebe. Nyní jsem se i v tom směru změnil a začal psát pro lidi.

PROSINEC 1950

Pátek 6. XII.

Budu asi studovat psychologii a pedagogiku, studovat to, co utváří vůbec člověka a hlavně se budu snažit o to, jak zařídit výchovu, aby člověk byl co nejkrásnější.

Ochabuji ve své básnické činnosti v poslední době, protože mne zajímají ještě vyšší věci: najít vysvětlení, z čeho pramení básnická činnost a na čem je založena. Chci proniknout úplně dovnitř, do podstaty lidského života a lidské bytosti. Proto takový zájem o psychologii a pedagogiku. Myslím, že u toho už zůstanu, nesvede-li mne z cesty dráha básnická a spisovatelská.

Zimní výcvikový zájezd do Velké Úpy v Krkonoších ve dnech 14. – 21. 2. 1951

Penzion Barrandov – účastníci zájezdu před penzionem

Eliška, Bětko, Danuška a Ema

1951

Maturitní zkoušku jsem složil 8. června 1951 se „samými“. Mezi gratulanty byl i profesor Zahraj z polského gymnázia: „Víš, že náš maturant Zahradník měl ještě o jednu jedničku více? Z češtiny“.

Dovětek

Od roku 1949 se zmenšuje frekvence mých deníkových zápisů. Bylo tomu jednak proto, že se zvyšovala moje mimoškolní aktivita v „novinářské“ praxi. Pokud jde o emocionální sféru, pokoušel jsem se o její vyjádření v „básnických“ pokusech - jako každý mladý pubescent. Kromě toho jsem se začal angažovat ve svazu mládeže (SČM), a to v různých funkcích na škole i v okresním měřítku.

V roce 1949 v sextě založil češtinář profesor Alois Sivek především v naší třídě, ale byli tam i studenti z kvinty, recitační kroužek sexty zvaný Rekros. Inspirován pokusy E. F. Buriana a Miloslava Dismanna dal tomuto kroužku charakter voice - bandu a nacvičil s námi v této formě Máchův Máj. Veřejné vystoupení na škole mělo úspěch, a proto jsme se přihlásili do svazem mládeže organizované STM – soutěže tvořivosti mládeže. Tam jsme vystupovali s Hrubínovým Pražským májem oslavujícím konec války a počínající život ve svobodné republice. S tímto programem jsme zvítězili v okresním kole STM a ve své kategorii i v krajském kole. Jako odměnu jsme získali čtrnáctidenní rekreační pobyt v bývalé Kramářově vile ve Vysokém nad Jizerou. Zde jsme se setkali s pěveckým kolektivem ze západních Čech, který nás okouznil svou směskou z českých a slovenských národních písní. Naše děvčata tuto směsku nacvičila, a tak rozšířila repertoár Rekrosu. S tímto programem jsme pak úspěšně vystupovali na různých schůzích a společenských akcích po celém okrese v dalších letech.

Někteří také vystupovali v ochotnickém divadelním souboru, který organizoval režisér Těšínského divadla Jan Havlásek. Ten také později vyučoval marxistickou filozofii a společenské vědy.

Tyto aktivity nás provázely až do předmaturitního období v r. 1951, kdy jsme se zaměřili na maturitní zkoušku, kterou jsme vykonali v červnu 1951. A pak jsme se rozešli do „různých světa stran“. Ale sešli jsme se opět po pěti a deseti letech a při kulatých výročí gymnázia. Později nás překvapivě něco stále k sobě přitahovalo, takže jsme se začali každoročně scházet v Českém Těšíně s naším třídním Františkem Stachovcem a některými profesory, abychom referovali o svém životaběhu a vzpomínali na dobu studia.

Mnozí z nás pokračovali ve studiu na vysokých školách a stali se inženýry, lékaři, učiteli a všichni se uplatnili ve svém profesním životě. To, co máme v paměti o osobních osudech, by vydalo na „ságu rodu spolužáků“ a vyžadovalo by to nikoli nezajímavý tlustopis. Ale přece jen alespoň ve stručnosti o některých osobnostech, které se červeným inkoustem zapsaly do paměti gymnázia a které jsou nejčastěji zmiňovány v mých zápiscích.

Je to především Jaromír Šavrdra (1933 – 1988), literární vědec, spisovatel, právník a disident. Prezident Václav Havel mu posmrtně udělil řád T. G. Masaryka.

Dále je to Otto Ševčík, vlastním jménem Richard Ott (1931 – 2003), původem z německé rodiny, který se stal významným českým hercem (Smrt si říká Engelchen, Princezna ze mlejna a řada dalších) a režisérem v Plzni a v Praze.

Nedávno nás opustil Pavel Pácl - Batul (1932 – 2013), redaktor Československého rozhlasu v Ostravě (autor slov písně Dobrý den majore Gagarine – 1961) a v Moskvě, později docent sociologie na Ostravské univerzitě.

Také již postrádáme Josefa Janíka (1930 – 2013), režiséra spjatého s divadelními soubory severní Moravy a Slezska. Největších úspěchů dosáhl na scéně divadla Petra Bezruče v Ostravě.

Našich setkání se zúčastňují Vladislav Krochmalný (*1929), vynikající klavírista, svého času učitel a ředitel hudební školy v Českém Těšíně, a Bohuslav Pařík (*1931), hutní inženýr a expert na výrobu trub na Nové huti, který s touto vývozní komoditou procestoval svět od USA až po Čínu.

A mohl bych pokračovat ...

Pokud jde o mé favoritky v milostných snaženích, obě později učitelky, ani jedna mi nebyla souzena. Oženil jsem se opět s učitelkou a spolu spokojeně žijeme již 55 let.

Nakonec ještě – jak bývá zvykem - několik slov o autorovi této studentské tragikomedie (skautu Buddhovi) s dobrým koncem. Po absolvování filozoficko-historické fakulty Karlovy Univerzity v Praze (1955) jsem jako asistent vyučoval filozofii na Matematicko-fyzikální a od roku 1959 na Přírodovědecké fakultě UK. V r. 1961 jsem získal hodnost kandidáta filozofických věd a v r. 1967 jsem se habilitoval na Filozofické fakultě UK. Moje kariéra byla v r. 1968 přerušena vstupem sovětských vojsk a následnou „normalizací“. Byl jsem převeden na katedru didaktik a metodologie přírodních věd na Přírodovědecké fakultě jako odborný pracovník.

Po sametové revoluci jsem opět nastoupil na nově zřízenou katedru filozofie a dějin přírodních věd na Přírodovědecké fakultě UK, kde působím dodnes jako emeritní učitel. Kromě toho externě přednáším na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni a České akademii věd v Praze.

Během své profesní kariéry jsem publikoval několik knih, které jsou tematicky zaměřeny na filozofii vědy (Existence – realita – materie, Academia, Praha 1968, Současná filozofie a metodologie vědy, Filosofia, Praha 1997 a 2003, Filozofie a metodologie vědy, Academia, Praha 2005) a na dějiny Přírodovědecké fakulty UK v Praze (1981 a 1997). Dále je to na 150 statí a článků, především ve Filozofickém časopise a ve sbornících z vědeckých konferencí.

Na závěr ještě poděkování současnému řediteli gymnázia RNDr. Tomáši Hudcovi za mimořádně příznivé pochopení při realizaci příspěvku k dějinám gymnázia, Mgr. Pavle Kubínkové za organizaci prepisu deníkových záznamů a přípravu textu do tisku a Mgr. Václavu Labajovi za ortografickou úpravu textu a doplnění historických reálií.

Seznam ředitelů a vyučujících na českotěšinském gymnáziu v období 1945 – 1951

Ředitelé

Kejzlar, Antonín (1945 – 1946), aprobace: matematika – deskriptivní geometrie

Hustý, Bedřich, RNDr. (1946 – 1967), aprobace: matematika – fyzika

Třídní učitelé

Furch, Otto, ThMgr. (1945 – 1948), náboženství římsko-katolické

Stachovec, František ((1946 – 1958, 1970 - 1986), aprobace: český jazyk – latinský jazyk

Další vyučující

Bašta, Alfons, RNDr. (1945 – 1946), aprobace: matematika – fyzika

Bílek, Jaroslav, RNDr. (1946 – 1950), aprobace: dějepis – zeměpis

Filip, Ctibor (1948 – 1951), aprobace: ruský jazyk – tělesná výchova

Filipová – Sovišová, Ludmila (1949 – 1973), aprobace: dějepis – zeměpis

Havlásek, Jan (1947 – 1951, 1956 – 1960, 1963 – 1969), aprobace: český jazyk – francouzský jazyk

Havrlant, Miroslav, RNDr., CSc. (1948 – 1949), aprobace: zeměpis – biologie

Hrubá – Muchová, Vlasta (1946 – 1949), aprobace: český jazyk – francouzský jazyk

Hustá, Anna (1949 – 1960), aprobace: matematika – deskriptivní geometrie

Jebavý-Brož, Ladislav, PhDr. (1949 – 1952), aprobace: anglický jazyk – ruský jazyk

Kornilov, Rostislav (1946 – 1950), aprobace: latinský jazyk – německý jazyk – anglický jazyk

Kožuchovič, Josef (1946 – 1948), aprobace: německý jazyk – tělesná výchova

Kučerová, Vlastimila (1945 – 1961), aprobace: český jazyk – německý jazyk

Moškoř, Ervín (1948 – 1949), aprobace: český jazyk – francouzský jazyk

Ochman, Vojtěch (1923 – 1938, 1945 – 1948), aprobace: dějepis – zeměpis

Ondračka, Leopold (1945 – 1975), aprobace: biologie – chemie

Pastrňák, Miloslav (1948 – 1950, 1954 – 1958, 1991 – 1993), aprobace: filozofie – český jazyk – matematika

Pešák, Jaroslav (1945 – 1948), aprobace: matematika – fyzika

Sedláček, Ladislav, RNDr., CSc. (1948 – 1949), aprobace: matematika – deskriptivní geometrie

Sivek, Alois, PhDr. (1946 – 1949), aprobace: český jazyk – anglický jazyk

Sobotka, Bohumil, RNDr. (1946 – 1948), aprobace: matematika – dějepis

Sudková – Běhounková, Marie (1945 – 1948, 1953 – 1971), aprobace: filozofie – německý jazyk – francouzský jazyk

Šoler, Josef (1946 – 1947), aprobace: matematika – fyzika

Tereszková – Smrčková, Tamara (1946 – 1948), aprobace: ruský jazyk

Urbanec, Ondřej (1945 – 1949), aprobace: ruský jazyk

Zapletal, Václav (1945 – 1948), aprobace: matematika - kreslení

Na srazu po šedesáti letech

Autor zápisků se svými favoritkami

has měl pec. Na rožnu mže
do míc nasedl. Saha všaz odraz
nabral do ploviny vody. Byl m
a kou,

inný, omítel nov
hloubky. Skorpae
lážka, přibyl aed
začlo se vyráat
by pohybem dole
me mce, klesl a

řide a řid
nosel. On
reber
kop
Se pue se potvorb
a pome pome
obes
a

SOBOTA. 20. září.

Šes mafi žide
když človek přijde
žájn. začal
nemoci
Vinné
na
o
a
So

ZÁŘÍ.

PONDĚLÍ 1.

A opět začíná nový školní rok. Přijdou zase předčívající
a tak pořád se všechus bude opakovat, dokud nevyjdou
všichni lidé.

Těch pár se již na vstávání se položily a byl jsem
př hodue zvědav, co se zvečnilo. A zvečnilo se toho mno-
ho: Školní chodky a choditě jsou symbolem, my, naštědnu
30 tisíc byl namontován školní rožlas. Škola se vůbec
celá oprevise a uprovise milionovým nákladem a již vy-
m padří k nejpěknějšímu v naší republice. Janě má
ježka, Paříž omíj typický surrealistický učes, Zuppon
gušera malba, proto není ve škole, Sarda má koubní
klas, Eajta se přes předčívající žagil a mnoho a
druhých zvěř.

Věruže se na mne dívala, ale in'
dávám, proto jsem se rěšom
"Hana a mne ptole
avít. kobe"
50

11. VIII. 1948, středa.

Dodal jsem liter 3 psacím, že davelo:
ve' přigáta se nekons, že mubto m' se řede:
ne žuvou.

W psacím pme se sestí 4: ja, Hlavče
a Petř. Vazili nás do knojm ko na
v 11 hodin pme sem zeli vlakem.
Dopoledne pme vřeli lyžea. Poled na
mi řekle, že již dlouho nevydruž. Prost jsem
osonae Genuos kol a volie pro pme
jim zěvdnu' myšlení, myšlen, že pan
těřt'na ve 20 minutěca.
a
a
a